

บรรณนิทัศน์เรื่องการวัดและการประเมินผลการศึกษา

สารนิพนธ์
ของ
นางเฟื่องฟ้า เรืองเวช

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2547
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

371.2 61016

ฟ733บ

ร. 3

บรรณนิทัศน์เรื่องการวัดและการประเมินผลการศึกษา

บทคัดย่อ

ของ

นางเฟื่องฟ้า เรืองเวช

- 8 ก.ย. 2547

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2547

h 250 534

เฟื่องฟ้า เรื่องเวช. (2547). บรรณนิทัศน์เรื่องการวัดและการประเมินผลการศึกษา. สารนิพนธ์
กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : วิทยาศาสตร์จารย์ ดร. วีระ สุภากิจ.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อจัดทำบรรณนิทัศน์เกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการศึกษาใน 5 ด้านดังนี้ 1) หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา 2) กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษา 3) เครื่องมือ 4) วิธีการสร้างเครื่องมือ 5) การหาคุณภาพเครื่องมือ 6) สภาพของการวัดและการประเมินผลการศึกษา

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

1. ผู้ศึกษาได้รวบรวมและเสนอบรรณนิทัศน์หนังสือจำนวน 52 เล่ม บทความวารสารจำนวน 26 เรื่อง และงานวิจัยจำนวน 41 เรื่อง ที่ตีพิมพ์ปีพ.ศ. 2540 - 2546 (ค.ศ. 1997 - 2003) เรียงตามลำดับปีที่ตีพิมพ์ และจัดทำดรรชนีชื่อผู้แต่ง ดรรชนีชื่อเรื่อง และดรรชนีหัวเรื่อง

2. ประเด็นสำคัญของบรรณนิทัศน์สรุปได้ว่า

2.1 การวัดและการประเมินผลเป็นการตัดสินคุณค่า คุณลักษณะ ความสามารถของบุคคล โดยอาศัยข้อมูลจากการวัด เพื่อนำผลไปพัฒนาและปรับปรุง เป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา ซึ่งจะทำให้มีการพัฒนาการศึกษาและส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี

2.2 หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา ต้องมีการกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ชัดเจน สอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตร ต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับสิ่งที่วัด และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล

2.3 กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษา มีการจัดกิจกรรมระหว่าง การวัดและการประเมินผลให้ตรงตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน เลือกวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับภาระงาน เลือกใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพและเหมาะสม ประเมินผลด้วยความยุติธรรม และใช้ผลของการวัดให้คุ้มค่า

2.4 เครื่องมือในการวัดและประเมินผลการศึกษา เป็นสิ่งที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ประเมินผู้เรียน มีหลายรูปแบบ ผู้ทำการวัดต้องวิเคราะห์ว่าสถานการณ์ใดควรใช้เครื่องมือชนิดใด

2.5 วิธีการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล ต้องสอดคล้องสัมพันธ์กันทั้งจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ ขั้นตอนการเรียนรู้ และพฤติกรรมของผู้เรียน ผู้สอนต้องศึกษาและดัดแปลงใช้ให้สัมพันธ์กับธรรมชาติและสภาพผู้เรียนซึ่งแตกต่างกัน

2.6 สภาพของการวัดและการประเมินผล พบปัญหาครูไม่มีความรู้ความเข้าใจในการวัดและการประเมินผล ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกระบวนการ ครูมีภาระงานมากนอกเหนือจากการสอนวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ งบประมาณมีจำกัด และผู้บริหารไม่ให้ความสนใจในการวัดและประเมินผล นักเรียนต้องมีความพร้อมในเรื่องที่จะเรียนและมีส่วนร่วมในการกำหนดการวัดและประเมินผล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แสดงถึงพัฒนาการ ความก้าวหน้า ความสำเร็จ สำหรับใช้เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหในการเรียนการสอนต่อไป

AN ANNOTATION OF MEASUREMENT AND EVALUATION IN EDUCATION

AN ABSTRACT

BY

MRS. FUENGFA RUENGWECH

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University
May 2004

Fuengfa Ruengwech. (2004). *An Annotation of Measurement and Evaluation in Education*. Master's Project. M.Ed. (Educational Administration). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor : Asst. Prof. Dr.Vira Supakit.

The purpose of this study was to construct an annotation of measurement and evaluation in education in its 5 aspects: 1) principles of measurement and evaluation; 2) measurement and evaluation process; 3) measurement and evaluation tools; 4) tool construction methodology; 5) examining tool quality; and 6) situations of measurement and evaluation in education.

The results of the study summarized as follows:

1. An annotation of 52 books, 26 periodical articles, and 41 research reports published between 2540- 2546 B.E. (1997 – 2003 A.D.) was presented in 3 categories by publication date, totaling 119 items. Three types of index: Author Index, Title Index, and Subject heading Index of the annotated works were provided.

2. Some issues from the annotation were as follows:

- 2.1 Measurement and evaluation in education is to judge the value, characteristics, and competencies of people based on data from measurement. The results are used for further development and improvement. It is a process which concerns stakeholders in the educational field in many aspects and has effects on the efficiencies of educational development and management.

- 2.2 Principles of measurement and evaluation in education propose that learning goals and objectives must be clearly identified in accordance with education standards and cover the curriculum requirements. Various measurement and evaluation methods must be used properly to the things under measurement. Learners and stakeholders must be provided with opportunities to participate in the measurement and evaluation.

- 2.3 Measurement and evaluation process includes implementation of activities during measurement and evaluation in accordance with learning objectives, selection of methods in accordance with tasks, selection of quality and appropriate tools, implementation of fair evaluation, and use of results worthily.

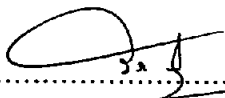
- 2.4 Measurement and evaluation tools are for measuring learners. There are various forms of them. Evaluators have to analyze situations to select which tool to be used.

- 2.5 Tools must be constructed in accordance with learning objectives, subject matters, learning process, and learner behaviour. Teachers have to study and adapt tools by taking into account different learner's nature and conditions.

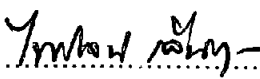
- 2.6 According to situations of measurement and evaluation in education, problems were found as teacher's lack of knowledge and understanding in measurement and evaluation, use of incorrect process, having many tasks other than teaching, insufficient materials and equipment, limited budget, and administrator's lack of interests in measurement and evaluation. Students must have readiness to learn and participate in identifying measurement and evaluation in order to gain data which reflect their development, progress, and success. The data are then used as guidelines in solving learning and teaching problems.

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

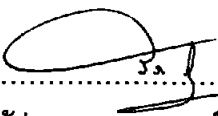
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

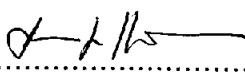

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ)

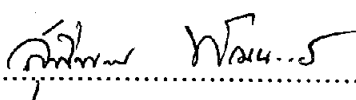
ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ)

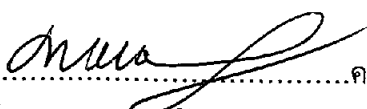
คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

.....กรรมการ
(อาจารย์สุทิพรรณ พัฒนพานิชย์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จิตรสุกุล)
วันที่ ๒๘ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดีทุกประการก็เพราะความอนุเคราะห์ช่วยเหลือและให้คำแนะนำอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ ซึ่งท่านได้ให้ความเมตตาเป็นที่ปรึกษา ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้เสร็จเรียบร้อย ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ขอขอบพระคุณ อาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพานิชย์ อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานิธิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพบุลย์ อ่อนมั่ง ที่เป็นคณะกรรมการสอบโครงการสารนิพนธ์และกรรมการสอบปากเปล่า ซึ่งได้ให้ข้อแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขสารนิพนธ์ฉบับนี้ ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่า มีความถูกต้องและมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ขอกราบขอบพระคุณผู้เขียนหนังสือ วารสาร และงานวิจัย ทุกท่านที่เป็นแหล่งความรู้ในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการศึกษา ทำให้การดำเนินการศึกษาค้นคว้าสำเร็จได้ด้วยดี ขอขอบคุณเพื่อนๆ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในหลาย ๆ ด้าน

คุณค่าและประโยชน์อันเกิดขึ้นจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอบอบแด่คุณพ่อคุณแม่ คณาจารย์ ครอบครัวผู้ใกล้ชิด ซึ่งเป็นผู้ให้กำลังใจและให้ทุนในการศึกษามาโดยตลอด ส่งผลให้สารนิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์.

เฟื่องฟ้า เรืองเวช

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
แหล่งข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้า.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 หลักการ แนวคิด และงานวิจัยเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการศึกษา..	8
ความหมายและความสำคัญของการวัดและการประเมินผลการศึกษา..	8
หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา.....	12
กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษา.....	16
เครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษา.....	19
วิธีการสร้างเครื่องมือ.....	22
การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	32
สภาพของการวัดและการประเมินผลการศึกษา.....	35
บรรณนิทัศน์.....	40
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	44
วิธีการจัดทำบรรณนิทัศน์.....	44
การพิจารณาแหล่งของการศึกษาค้นคว้า.....	45
การจัดทำดรรชนีบรรณนิทัศน์.....	46
การจัดทำบรรณานุกรม.....	51
วิธีใช้บรรณนิทัศน์.....	52
4 บรรณนิทัศน์หนังสือ วารสาร งานวิจัย.....	53
บรรณนิทัศน์หนังสือ.....	53
บรรณนิทัศน์วารสาร.....	87
บรรณนิทัศน์งานวิจัย.....	103
5 สรุปและอภิปรายสาระสำคัญ.....	125
บรรณานุกรม.....	129

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ดรรรชนี.....	140
ดรรรชนีผู้แต่ง.....	140
ดรรรชนีชื่อเรื่อง.....	145
ดรรรชนีหัวเรื่อง.....	153
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	156

บัญชีภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 แสดงเกณฑ์มาตรฐานการผ่านช่วงชั้น.....	18
ภาพประกอบ 2 แสดงเครื่องมือการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้.....	19

บทที่ 1 บทนำ

ภูมิหลัง

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 กล่าวไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้ถูกตราขึ้นมาให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้เสนอสาระสำคัญเพื่อเป็นแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในหมวด 1 มาตรา 6 กล่าวไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในหมวด 3 มาตรา 15 กล่าวถึงการจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย และกำหนดให้มีการเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนสะสมไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบก็ได้ ไม่ว่าจะเป็นผลการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ก็ตาม หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 26 กล่าวถึงให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา ให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลาย และในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนดังกล่าวมาประกอบการพัฒนาด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 6-21)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มีความปรารถนาจะปฏิรูปการศึกษาและส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาสูงขึ้น โดยให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี สื่อความหมายให้เห็นถึงความต้องการที่จะยกระดับความรู้ความสามารถและทักษะของคนไทยให้สู่ระดับสากล การวัดและการประเมินผลการเรียนซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญซึ่งต้องทำหน้าที่ทั้งการประเมินผลเพื่อพัฒนาและการประเมินผลเพื่อตัดสินให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษา ทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้ กำหนดหลักการและแนวทางเพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกคนสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนาร่วมกัน (ศิริชัย กาญจนวาสี. 2545 : 4)

การประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งเป็นหลักสูตรแบบอิงมาตรฐาน ที่กำหนดการเรียนรู้ตามมาตรฐานโครงสร้างการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ และมาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้น ซึ่งแบ่งเป็น 4 ช่วงชั้น ทุกโรงเรียนต้องนำไปปฏิบัติในปีการศึกษา 2546 ที่มีหลักการวัด

และการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เน้นการปฏิบัติ ประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน ด้วยวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายต่อเนื่องควบคู่ไปกับกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายที่ผู้เรียนต้องรู้และสามารถทำได้ การกำหนดให้มี หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยยึดหลักความมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความ หลากหลายในการปฏิบัติ กล่าวคือ เป็นหลักสูตรแกนกลางที่มีโครงสร้างหลักสูตรยืดหยุ่น กำหนด จุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในภาพรวม 12 ปี สาระการเรียนรู้ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ แต่ละกลุ่มสาระ และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นช่วงชั้นละ 3 ปี จัดเฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับ พัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาจัดทำสาระในรายละเอียดเป็นรายปีหรือรายภาคให้ สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็น สมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ รวมถึงจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละกลุ่มเป้าหมายด้วย (อรนุช อยู่ทิม. 2546 : 9)

การประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็น กระบวนการตรวจสอบผลการเรียนรู้และพัฒนาการต่าง ๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ของ หลักสูตร เพื่อนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุมาตรฐานที่กำหนดไว้ และให้เป็น ข้อมูลสำหรับการตัดสินผลการเรียน สถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบการวัดและประเมินผลการเรียนให้ เป็นไปอย่างเหมาะสมมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ให้ผลการประเมินถูกต้องตามสภาพความรู้ความ สามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ในขณะเดียวกันการดำเนินการวัดและการประเมินผลของสถานศึกษา จะต้องมีการจัดการเป็นระบบและกระบวนการปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ สามารถรองรับการประเมิน ภายในและการประเมินภายนอก ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาได้ (กรมวิชาการ. 2545 : 3)

การวัดและการประเมินผลการศึกษาทำให้ได้ข้อมูลที่แสดงถึงพัฒนาการ ความก้าวหน้า ความ สำเร็จ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ สถานศึกษาต้องจัดทำ หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการประเมินผลการเรียนขึ้นในแต่ละสถานศึกษา โดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการสถานศึกษา (กรมวิชาการ. 2545 : 24) เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติร่วมกัน เป็นไปใน ทิศทางเดียวกัน การวัดและการประเมินผลการศึกษาจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นเกี่ยวกับคุณภาพของ ผู้เรียนในระดับต่าง ๆ เจตนารมณ์ของการวัดและการประเมินผล คือช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนและ พัฒนาการสอนของครู ถ้าการสอนกับการวัดและการประเมินผลแยกออกจากกัน กล่าวคือทำการวัด และการประเมินผลการเรียนรู้โดยการสอบ ทำให้เด็กเกิดความเครียดได้ เพราะการสอบแบบเดิม ๆ เป็นเสมือนการหาจุดด้อยของนักเรียน ซึ่งที่จริงแล้วนักเรียนแต่ละคนมีความรู้ความสามารถแตกต่าง

กันตามศักยภาพ การสอบแบบเดิม ๆ จึงมิใช่เป็นการประเมินความก้าวหน้าของการเรียนการสอน (ภัทรา นิคมานนท์. 2543 : 14)

การวัดและการประเมินผลการศึกษา มีจุดหมายสำคัญ คือ มุ่งหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ อันเป็นผลสืบเนื่องจากการเรียนรู้หรือไม่ เพียงใด ดังนั้นการวัดและการประเมินผลการศึกษาจึงต้องใช้วิธีการที่หลากหลาย เน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่องควบคู่ไปในกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการประเมินความประพฤติ พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและผลงานจากโครงงานหรือแฟ้มสะสมผลงาน ผู้ใช้ผลการประเมินในระดับชั้นเรียนที่สำคัญ คือ ผู้เรียน ผู้สอน พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วิธีการ และเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อให้สะท้อนเป็นภาพสัมฤทธิ์ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนจะทราบระดับความก้าวหน้า ความสำเร็จของตน ครูผู้สอนจะเข้าใจความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน แต่ละกลุ่มสามารถเข้าใจในระดับคะแนนหรือจัดกลุ่มผู้เรียน รวมทั้งประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองได้ ขณะเดียวกัน พ่อ แม่ ผู้ปกครองจะได้ทราบระดับความสำเร็จของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 36)

จุดหมายสำคัญของการวัดและการประเมินผลทางการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงไปตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แนวโน้มที่อยู่บนพื้นฐานของวิธีการคือ ถ้ารายวิชาเป็นหน่วยของการวิเคราะห์ ควรใช้ผลการประเมินจากการปฏิบัติงานเป็นฐาน โดยการให้ผู้เรียนประยุกต์ความรู้ ทักษะและบูรณาการเข้ากับการปฏิบัติงานที่ซับซ้อนในสภาพที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ การประเมินจะอิงข้อมูลเชิงคุณภาพ หลักฐานที่ใช้มีความหลากหลาย และสิ่งที่ถูกประเมินเป็นพหุมิติ เช่น ความรู้ ทักษะ ความคิดสร้างสรรค์ คุณธรรม จิตสำนึกต่อสังคม การประเมินต้องอิงกับการบริหารของท้องถิ่น การประเมินต้องวัดผ่านพฤติกรรม ผลงานเกิดขึ้นจากการเรียนวิชาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ซึ่งแตกต่างไปจากวิธีการวัดผลและการประเมินผลตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2521 และ พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) (สุวิมล ว่องวานิช 2546 : 70)

จากเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 การวัดและการประเมินผลการศึกษาได้เปลี่ยนไปจากเดิม จาก การสอบภาคเรียนละ 2 ครั้ง ใช้ข้อสอบจากแบบทดสอบที่มีคะแนนเก็บน้อยกว่าคะแนนสอบกลางภาคและปลายภาค ในอัตราสัดส่วนคะแนน 30 : 70 หรือ 20 : 80 เป็นนាំการวัดและการประเมินผล การศึกษาที่ใช้วิธีการให้นักเรียนได้คิด วิเคราะห์ ปฏิบัติจริง จัดให้มีการวัดและประเมินผลเป็นช่วง ๆ หรือ ตลอดระยะเวลาที่มีการเรียนการสอน ไม่ใช่การสอบก่อนสอนและสอบหลังสอนเท่านั้น การวัด และประเมินผลเช่นนี้เป็นการพัฒนาผู้เรียนระหว่างเรียนว่าได้พัฒนาไปมากน้อยเพียงใด และการ

พัฒนาผู้สอนให้สอนตรงตามศักยภาพของผู้เรียน วิธีการเก็บคะแนนก็ต้องเปลี่ยนไปเป็นคะแนนระหว่างภาคมากกว่าคะแนนการสอบปลายภาค เช่น 70 : 30 หรือ 80 : 20 ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าและจัดทำบรรณนิทัศน์เกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการศึกษาในขอบเขต หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษา เครื่องมือ วิธีการสร้างเครื่องมือ การหาคุณภาพเครื่องมือ และสภาพของการวัดและการประเมินผลการศึกษา ผลของการศึกษาและบรรณนิทัศน์ที่ได้จัดทำขึ้นจะเป็นประโยชน์สำหรับสถานศึกษาในการพิจารณาจัดหาทรัพยากรเพื่อเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงการศึกษา เป็นแนวทางในการศึกษาเพื่อดำเนินการพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายดังนี้

เพื่อจัดทำบรรณนิทัศน์ เกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการศึกษา ใน 5 ด้านดังนี้ หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษา เครื่องมือ วิธีการสร้างเครื่องมือ การหาคุณภาพเครื่องมือ และสภาพของการวัดและการประเมินผลการศึกษา

ความสำคัญของการศึกษา

การศึกษานี้ทำให้ได้บรรณนิทัศน์เกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการศึกษา ซึ่งผู้ศึกษาได้รวบรวมจากหนังสือ วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีการจัดทำสรุปเนื้อหาของเอกสารแต่ละรายการ บรรณนิทัศน์นี้จะเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงการศึกษา ครูผู้สอน ในการค้นหาความรู้เกี่ยวกับหลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษา เครื่องมือ วิธีการสร้างเครื่องมือ การหาคุณภาพเครื่องมือ สภาพของการวัดและการประเมินผลการศึกษา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา

ในการศึกษานี้ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผลการศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา
2. กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษา
3. เครื่องมือ
4. วิธีการสร้างเครื่องมือ

5. การหาคุณภาพเครื่องมือ
 6. สภาพของการวัดและการประเมินผลการศึกษา
2. ขอบเขตของเอกสารที่ศึกษา

ขอบเขตของเอกสารที่ศึกษา คือ หนังสือ วารสาร และงานวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษา เครื่องมือ วิธีการสร้างเครื่องมือ การหาคุณภาพเครื่องมือ สภาพของการวัดและการประเมินผลการศึกษา โดยใช้เอกสารภาษาไทยที่จัดพิมพ์เผยแพร่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 - 2546 และเอกสารภาษาอังกฤษ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1997 - 2003

แหล่งข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าและรวบรวมเอกสารจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

1. หอสมุดแห่งชาติ
2. สำนักงานปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
3. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. หอสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ
5. สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การวัด หมายถึง การบอกปริมาณ คุณภาพ คุณลักษณะ ที่กำหนดค่าเป็นตัวเลข ได้โดยการใช้เทคนิควิธีการซึ่งเรียกว่าเครื่องมือวัดตามคุณลักษณะของการวัดเพื่อศึกษาค้นหา ตรวจสอบสิ่งของหรือบุคคลที่ต้องการศึกษา การวัดเป็นส่วนหนึ่งของการประเมิน
2. การประเมินผลการศึกษา หมายถึง การกำหนดคุณค่าและการตรวจสอบว่าได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด ทั้งด้านปริมาณหรือคุณภาพ มีกระบวนการในการตัดสินใจและสรุปที่มีมาตรฐาน เกณฑ์ เปรียบเทียบได้ตรงเป้าหมาย มาตรฐาน หรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อย่างมีระเบียบแบบแผน การประเมินผลที่ดีต้องมาจากการวัดที่ดี
3. หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา หมายถึง การกำหนดขอบเขตของการวัดให้ตรงกับจุดประสงค์ ใช้เครื่องมือที่ดีและเหมาะสมระมัดระวังความผิดพลาด ต้องประเมินการวัดให้ถูกต้องและใช้ผลการวัดให้คุ้มค่า มีการวัดและประเมินอย่างมีระบบมีแบบแผน ใช้เทคนิควิธีการที่ถูกต้องตามหลักวิชา

4. กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษา หมายถึง ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม ให้บรรลุถึงจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของการเรียนรู้ในด้านที่จะมุ่งวัด โดยมีการกำหนดวิธีการวัดซึ่งอาจมีหลายวิธี เลือกหรือสร้างเครื่องมือ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การตัดสินค้าจากผลการวัดผล ป้อนกลับจากการวัดและประเมินผล เพื่อนำไปปรับปรุงการเรียนรู้ให้ดีขึ้น การกำหนดตามแนวทางในการประเมินนั้นผู้สอนอาจเป็นผู้กำหนดขึ้นหรือทั้งผู้สอนและผู้เรียนเป็นผู้กำหนดร่วมกันก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องเป็นไปในแนวทางหรือโครงสร้างที่สถานศึกษากำหนดไว้ด้วย

5. เครื่องมือ หมายถึง วิธีการที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการวัดและการประเมินผลตามวัตถุประสงค์ของการวัด โดยให้เหมาะสมครอบคลุมเนื้อหา หรือกิจกรรม ในการวัดและการประเมินผล ผู้ทำการวัดและการประเมินผลต้องทราบว่าเครื่องมือชนิดใด มีลักษณะอย่างไร และควรใช้ในสถานการณ์ใดจึงเหมาะกับนักเรียน

6. วิธีการสร้างเครื่องมือ หมายถึง การกำหนดวิธีการในการวัดและการประเมินผลให้ครอบคลุม ทั้ง 3 ด้าน คือด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และทักษะพิสัย โดยการกำหนดรูปแบบคำถาม จำนวนข้อคำถาม เวลา วิธีการตอบคำถาม วิธีการตรวจคำถาม การให้คะแนน และการสรุปผลการวัดและการประเมิน และวิธีการที่กำหนดต้องสอดคล้องกับเครื่องมือแต่ละชนิด

7. การหาคุณภาพเครื่องมือ หมายถึง การหาความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น ความเป็นปรนัย หรือประสิทธิภาพและมีอำนาจจำแนก

8. สภาพของการวัดและการประเมินผลการศึกษา หมายถึง ลักษณะหรือสถานการณ์ของการวัดและการประเมินผลที่มีผู้ศึกษาจากสภาพการปฏิบัติ หรือปัญหาในบริบททางการศึกษา

9. บรรณนิทัศน์ หมายถึง การจัดทำสาระสังเขปของเอกสารแต่ละเรื่อง แสดงให้เห็นประเด็นสำคัญต่าง ๆ ของเรื่อง และแนวทางการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ

10. หนังสือ หมายถึง สิ่งพิมพ์ ตำรา ที่จัดพิมพ์ขึ้นเป็นรูปเล่ม มีเนื้อหาเกี่ยวกับการวัดผล และการประเมินผลในขอบเขตใดขอบเขตหนึ่งของการศึกษา

11. วารสาร หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่มีการจัดพิมพ์เผยแพร่ออกตามระยะเวลาที่กำหนด เช่นออกรายสัปดาห์ รายปักษ์ รายเดือน มีบทความซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผลในขอบเขตใดขอบเขตหนึ่งของการศึกษา

12. งานวิจัย หมายถึง ปริญญานิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์ที่เรียบเรียงขึ้นประกอบในการศึกษาค้นคว้าระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผลในขอบเขตใดขอบเขตหนึ่งของการศึกษา

บทที่ 2

หลักการ แนวคิด และงานวิจัยเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการศึกษา

ในบทนี้ผู้ศึกษาได้นำเสนอหลักการ แนวคิดและงานวิจัยเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการศึกษาจากหนังสือ วารสาร และงานวิจัย โดยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ความหมาย และความสำคัญของการวัดและการประเมินผลการศึกษา
2. หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา
3. กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษา
4. เครื่องมือ
5. วิธีการสร้างเครื่องมือ
6. การหาคุณภาพเครื่องมือ
7. สภาพของการวัดและการประเมินผลการศึกษา
8. บรรณนิทัศน์
 - 8.1 ความหมายของบรรณนิทัศน์
 - 8.2 ประเภทของบรรณนิทัศน์
 - 8.3 หลักเกณฑ์ในการเขียนบรรณนิทัศน์
 - 8.4 ลักษณะของบรรณนิทัศน์ที่ดี
 - 8.5 วิธีทำบรรณนิทัศน์

1. ความหมายและความสำคัญของการวัดและการประเมินผลการศึกษา

ได้มีผู้ให้ความหมายและความสำคัญของการวัดและการประเมินผลการศึกษาไว้หลายแนวคิดดังนี้

1.1 ความหมายของการวัดและการประเมินผลการศึกษา

การวัด (Measurement) หมายถึง การมุ่งค้นหาระดับที่แสดงถึงปริมาณของคุณลักษณะหนึ่งในตัวบุคคลหรือสิ่งของหรือเหตุการณ์ โดยมีองค์ประกอบคือ ต้องอาศัยเครื่องมือวัดอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลาย ๆ อย่าง ประกอบกัน เช่น แบบทดสอบ แบบสังเกตพฤติกรรม เพื่อให้สามารถบอกได้ถึงปริมาณ เครื่องมือวัดเป็นปัจจัยสำคัญของการวัด ถ้าเครื่องมือขาดคุณภาพ ผลของการวัดจะคลาดเคลื่อน การวัดผลการศึกษาจึงเป็นการใช้เครื่องมือไปกระทำต่อสิ่งที่วัด เพื่อให้ได้ผลของการวัดออกมาในลักษณะของข้อมูลหรือตัวเลข (จิราพร พงศ์อาจารย์ 2542 : 2)

✕ อำนวย เลิศชัยนติ (2542 : 7) ให้ความหมายการวัดว่า การวัดที่ได้มาตรฐานที่ต้องมีเครื่องมือของการวัดเป็นสิ่งที่กำหนดคุณลักษณะของสิ่งที่วัด ผลที่ได้ออกมาเป็นปริมาณ ซึ่งคือจำนวนเลข

กังวล เทียบกันเทคโนโลยี (2540 : 16) ได้ให้ความหมายของการประเมินว่า เป็นการบอกปริมาณหรือคุณภาพของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นตัวเลขหรือสัญลักษณ์ใด ๆ ที่ตกลงกันไว้แล้ว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของสิ่งของที่จะวัดและวัตถุประสงค์ของการวัด

การประเมินผล (Evaluation) เป็นการตัดสินคุณภาพของการปฏิบัติหรือตัดสินคุณภาพของกิจกรรมในหลักสูตรของผู้เรียน ซึ่งสรุปได้ดังนี้ (สุมาลี จันทรัชล. 2542 : 7 ; อ้างอิงจาก Airasian, 1997)

สมนึก ภัททิยธนี (2541 : 3) ให้ความหมายของการประเมินผลการศึกษาว่า หมายถึงการตัดสินหรือการวินิจฉัยสิ่งต่าง ๆ ที่ได้จากการวัดผลโดยอาศัยเกณฑ์การพิจารณาอย่างใดอย่างหนึ่ง

การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การตัดสินที่เป็นระบบครอบคลุมจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ โดยการประเมินดูว่ากิจกรรมที่ทำเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้เพียงใด บางครั้งต้องใช้ปริมาณจากการวัดมาพิจารณาตัดสินด้วยคุณธรรม บางกรณีต้องใช้ตัวเลข ซึ่งเป็นแต่เพียงการหาข้อมูลจากด้านอื่นมาพิจารณา การประเมินผลจึงมีความหมายกว้างและคลุมกว่าการวัด การประเมินผลมักใช้ข้อมูลของการวัดมาพิจารณาตัดสินดำเนินการเป็นขั้นตอนต่อเนื่องจากการวัด การวัดที่ดีจึงเป็นฐานของการประเมินผลที่ดีด้วย บางทีการนิยามการประเมินผลจึงมองในแง่การอธิบายปริมาณหรือตัวเลขจากการวัดและ/หรือการอธิบายข้อมูลเชิงคุณภาพจากสิ่งที่ต้องการวัดรวมกันเข้ากับการพิจารณาตัดสินอย่างมีคุณธรรม การประเมินผลจึงเป็นเรื่องของการใช้เหตุผลเป็นฐานในการพิจารณาด้วยว่าอะไรเหมาะ อะไรดี อะไรควร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2543 : 12 ; อ้างอิงจาก Gronlund, 1981)

ภัทรา นิคมานนท์ (2543 : 13) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลว่า เป็นการนำข้อมูลทั้งหลายที่ได้จากการวัดมาใช้ในการตัดสินใจ โดยการหาข้อมูลสรุป ตัดสิน ประเมินค่า หรือตีราคา โดยเปรียบเทียบกับข้อมูลอื่น ๆ โดยใช้เกณฑ์ หรือกลุ่ม หรือดุลยพินิจ

อุทุมพร จามรมาน (2540 : 2-4) ได้ให้ความหมายของการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงว่า หมายถึงวิธีการทำงานของสมองและจิตใจของผู้เรียนอย่างตรงไปตรงมาตามสิ่งที่เขาได้ทำโดยพยายามตอบคำถามว่า เขาทำอย่างไรและทำไมจึงทำอย่างนั้น การได้ข้อมูลดังกล่าวจะช่วยให้ผู้สอนได้ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาการเรียนการสอนให้มีความหมาย ทำให้ผู้เรียนเกิดการอยากเรียนรู้ซึ่งเป็นการวัดและประเมินโดยการปฏิบัติจริงทำจริง ๆ ฝึกจริง ๆ

กระทรวงศึกษาธิการ (2542 : คำนำ) ได้ให้ความหมายของการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงว่า หมายถึงกระบวนการสังเกต การบันทึกและรวบรวมข้อมูลจากงาน และวิธีการที่นักเรียนทำเพื่อเป็นพื้นฐานของการตัดสินใจในการศึกษาถึงผลกระทบต่อดีจากการปฏิบัติตนในสภาพจริง

แบบทดสอบ (Test) เป็นชุดของคำถามที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบแบบแผนเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวัด (Measurement) เป็นกระบวนการเชิงปริมาณ หรือการกำหนดตัวเลขให้กับสิ่งที่ปฏิบัติหรือสิ่งที่ต้องการวัด

การประเมิน (Assessmsent) เป็นการเก็บรวบรวม สังเคราะห์ และตีความหมายข้อมูลเพื่อช่วยครูในการตัดสินใจ เช่น ช่วยวินิจฉัยปัญหาการเรียนของนักเรียน หรืออาจประเมินผลเพื่อจุดประสงค์เฉพาะบางประการ

การประเมินผล (Evaluation) เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับคุณภาพ หรือความดีของการปฏิบัติของผู้เรียนหรือของกิจกรรมในหลักสูตร

การประเมินนักเรียน หมายถึง การพิจารณาตัดสินคุณค่าของผู้เรียนจากพัฒนาการด้านความประพฤติโดยการสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา โดยให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสเข้าศึกษาต่อและให้นำผลการประเมินผู้เรียนมาประกอบพิจารณา

สรุปได้ว่า การวัดและการประเมินผลการศึกษา หมายถึงการตัดสินคุณค่า คุณลักษณะ ความสามารถของบุคคล โดยอาศัยข้อมูลจากการวัดซึ่งเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่จะนำไปสู่การตัดสินใจ ตัดสินผล เพื่อเปรียบเทียบผลที่ได้จากการวัดอย่างมีกฎเกณฑ์ ที่ได้ตกลงและยอมรับร่วมกัน กระบวนการตัดสินคุณค่าของข้อมูลทางการศึกษาที่วัดมาจกตามสภาพจริง การรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการวัดแล้วมาตัดสินคุณค่า การนำข้อมูลทั้งหลายที่ได้จากการวัดมาใช้ในการตัดสินใจโดยการหาข้อมูลสรุป / ตัดสิน / ประเมินค่า / ตีราคา โดยเปรียบเทียบกับข้อมูลอื่น หรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เป็นการตรวจสอบอย่างมีระบบว่านักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้เพียงใด โดยเทียบกับเกณฑ์หรือคุณค่าที่นำมาตัดสิน

1.2 ความสำคัญของการวัดและการประเมินผลการศึกษา

การวัดและการประเมินผลการศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญของการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลการศึกษาต้องอาศัยข้อมูลที่ได้มีความถูกต้องและมีเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสม นักวัดผลการศึกษาบางท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการวัดและการประเมินผลการศึกษาไว้ดังนี้

ภัทธา นิคมานนท์ (2543 : 19-20) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวัดผลและการประเมินผลในด้านต่าง ๆ คือ

1. มีความสำคัญต่อครู

1.1 ช่วยให้ครูทราบระดับความสามารถของผู้เรียนว่าเก่งอ่อนเพียงไร เก่งอ่อนด้านใด เพื่อหาทางช่วยเหลือและสนับสนุนให้ดีขึ้น

1.2 ช่วยให้ครูทราบว่านักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ เพียงไร ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเทคนิควิธีสอนที่ครูใช้ว่าเหมาะสมเพียงไร

1.3 ช่วยให้ทราบถึงประสิทธิภาพในการสอนของครูว่ามีประสิทธิภาพเพียงไร จะได้พัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.4 ช่วยให้ครูทราบแนวทางในการปรับปรุงเทคนิคการสอนให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.5 หากมีการจัดกลุ่มเพื่อการเรียนการสอนจะช่วยให้ครูสามารถจัดกลุ่มได้เหมาะสมยิ่งขึ้น

1.6 ใช้เป็นเครื่องมือกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจเรียนยิ่งขึ้น

2. ความสำคัญต่อนักเรียน

2.1 ทำให้นักเรียนทราบสถานะของตนเองว่ามีความสามารถระดับใด เก่งอ่อนวิชาใด มีความสามารถเด่น ด้อยด้านใด ทำให้สามารถพัฒนาตนเองในแนวทางที่เหมาะสมให้ดีขึ้น

2.2 ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจในการเรียนมากขึ้น ทำให้มีนิสัยในการเรียนดีขึ้น

2.3 ช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนได้ชัดเจนขึ้น เพราะการสอบแต่ละครั้งนักเรียนจะต้องเตรียมตัวสอบเพื่อให้ได้คะแนนมาก ๆ จึงมีการทบทวนเนื้อหาวิชาที่จะสอบ หรือมีการซักถามทบทวนกันระหว่างเพื่อนฝูง

3. ความสำคัญต่อผู้บริหาร

3.1 ทำให้ทราบสถานภาพต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น มาตรฐานความรู้ของนักเรียนว่าอยู่ในระดับใด ดีขึ้นหรือเลวลง อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนได้

3.2 ทำให้ทราบคุณภาพการสอนของครูในโรงเรียนว่ามีคุณภาพเพียงไร

3.3 ใช้เป็นข้อมูลในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้ประชาชนและผู้ปกครอง

ทราบ

- 3.4 ให้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจแก้ปัญหาและการดำเนินการด้านต่าง ๆ
4. ความสำคัญด้านการแนะแนว
 - 4.1 ให้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา
 - 4.2 ช่วยให้เห็นปัญหาของนักเรียนมากขึ้น
 - 4.3 ช่วยให้ครูสามารถแนะแนวทางให้นักเรียนเลือกวิชาเรียนและอาชีพที่

เหมาะสมได้

- 4.4 ช่วยให้ผู้ปกครองรู้จักและเข้าใจเด็กของตนยิ่งขึ้น
5. ความสำคัญด้านการวิจัย
 - 5.1 ให้ข้อมูลพื้นฐานที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย
 - 5.2 ใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลวิจัย

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543 : 29-32) กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของการวัดผลประเมินผลทางการศึกษา เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล ถ้าไม่มีการวัดผลแล้วจะไม่สามารถรู้ปริมาณของคุณลักษณะต่าง ๆ ได้ โดยเฉพาะพฤติกรรมและลักษณะนิสัยของมนุษย์จะคาดเดาเอาเฉย ๆ ย่อมมีความผิดพลาดสูง การวัดพฤติกรรมให้ละเอียด การวัดสิ่งที่ต้องการจะรู้ตามจุดมุ่งหมายจึงมีความจำเป็น ในทางการศึกษาอาจมองประโยชน์ของการวัดผลประเมินผลได้ดังนี้

1. ด้านการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมาก เพราะในระหว่างการเรียนการสอนนั้น ครูต้องสอนตามจุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรของวิชานั้นๆ ในการเรียนการสอนการวัดผลที่ดี จะช่วยตอบปัญหาต่างๆ ได้ เช่น เด็กคนไหนควรสอนซ่อมเสริม เด็กคนใดเรียนช้า เด็กคนใดเรียนเร็ว ควรจัดกลุ่มนักเรียนอย่างไร

2. ด้านการบริหาร จะทำให้การดำเนินงาน การจัดการเพื่อให้องค์กรดำเนินการไปได้ด้วยความเรียบร้อย การที่ผู้บริหารจะตัดสินใจสิ่งใด ๆ จะต้องต้องมีข้อมูลที่ดีพอ วงการศึกษาได้ข้อมูลมาจากการวัดผล ซึ่งจะเป็นตัวบ่งชี้ในการช่วยควบคุมคุณภาพของระบบโรงเรียน

3. การแนะแนว การแนะแนวในระบบโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญโดยเฉพาะการแนะแนวเด็กที่มีปัญหา แต่การที่จะรู้ว่าเด็กคนใดมีปัญหาก็ต้องมีการวัดผลก่อนจึงแนะแนวให้ตามความสามารถของนักเรียน เพราะการวัดผลจะช่วยให้ครูรู้คุณค่าในการวินิจฉัยให้เด็กดำเนินชีวิตในการเรียนได้ดีขึ้นที่สำคัญอีกประการคือเพื่อทำนายพฤติกรรม

4. การวิจัย ในการวิจัยจะมีขึ้นได้ต้องมีปัญหาก่อน การวิจัยจึงเป็นการแก้ปัญหาโดยวิธีการที่เชื่อถือได้และได้ผล ในการวิจัยการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นสิ่งที่สำคัญมาก การเก็บข้อมูล

จะทำได้ก็ต่อเมื่อใช้เครื่องมือในการวัดผลให้เที่ยงตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย การวิจัยแต่ละเรื่อง มีข้อมูลแตกต่างกัน เครื่องมือการวัดผลจึงแตกต่างกัน

สมบุรณ์ ตันยะ (2545 : 19) ได้กล่าวถึงการวัดและการประเมินทางการศึกษาว่า มีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยตรง คือ ช่วยชี้ให้เห็นว่า จุดมุ่งหมายของการดำเนินงานนั้น เหมาะสมเป็นไปได้เพียงใด การดำเนินงานนั้นบรรลุตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ กระตุ้นให้มีการเร่งรัด ปรับปรุง และดำเนินงาน มองเห็นข้อบกพร่องในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอน ซึ่งจะเป็นหลักในการปรับปรุงการดำเนินงาน ควบคุมการดำเนินงานให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ เป็นการลดความสูญเปล่าในการใช้ทรัพยากร เป็นแนวทางในการกำหนดวิธีการที่เหมาะสม

สรุปได้ว่า การประเมินผลการศึกษา มีความสำคัญจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อครู นักเรียน ผู้บริหาร เพื่อเป็นการเก็บข้อมูล และในด้านการแนะแนวใช้แก้ไขปัญหาการเรียนให้นักเรียน ตลอดจนถึงการวิจัยเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการศึกษา การเรียนการสอนจะบรรลุเป้าหมายการศึกษาได้นั้นจะต้องมีการวัดและประเมินผล

2. หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา

ได้มีผู้กล่าวถึงหลักการวัดและประเมินผลการศึกษาที่ดีและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยสังเขป ดังนี้

ในเอกสารของกรมวิชาการ. (2545 : 14) ได้กล่าวถึงหลักการวัดและการประเมินผลการศึกษาต้องคำนึงถึง

1. การกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ชัดเจนและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการศึกษาที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 16 ที่มุ่งเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้คู่คุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2. การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ต้องควบคู่ไปกับการเรียนการสอนต้องบูรณาการการสอบและการสอนให้เป็นเนื้อเดียวกัน และในกระบวนการเรียนการสอนจะต้องมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่องทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังจากเสร็จสิ้นการเรียนการสอน

3. การวัดและการประเมินผลเป็นการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน มิใช่การชี้ขาดแต่จะเป็นการวัดเพื่อพัฒนาผู้เรียน การประเมินที่ดีครูต้องดำเนินการสอบ วัดเอง เพื่อจะได้นำคำตอบที่ผิดของผู้เรียนมาเป็นคำถามใหม่เพื่อพัฒนาผู้เรียนต่อไป

4. การวัดและประเมินผลต้องกระทำให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ พัฒนาการของผู้เรียนและคุณธรรม สามารถใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

5. การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ตามแนวคิดที่ว่า การเรียนการสอนผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด (มาตรา 22) การสอนให้คิดเป็น ทำเป็น พัฒนาการตามธรรมชาติของผู้เรียนอย่างเต็มตามศักยภาพ การประเมินผลที่สอดคล้องกับการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จะให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนโดยการให้ผู้เรียนประเมินตนเอง ประเมินเพื่อน หรือให้เพื่อนประเมินผู้เรียนซึ่งจะนำไปสู่ความเต็มใจ ความสุข และเห็นความสำคัญของการประเมินมากขึ้น

6. วิธีการของการวัดและประเมินผลจะต้องมีความเที่ยงธรรมโปร่งใส สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารราชการ พุทธศักราช 2540 จึงเป็นการจำเป็นอย่างยิ่งที่หลักฐานที่เป็นผลงานที่แสดงศักยภาพของผู้เรียนเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการประเมินผล

สารานุกรมศึกษาศาสตร์. (2545 : 38 ; อ้างอิงจาก ไพศาล หวังพานิช. 2526) ได้กล่าวถึงหลักการวัดและการประเมินผลการศึกษาว่า การวัดสิ่งใดก็ตาม จะได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์เพียงใด มีหลักที่ควรยึดดังนี้

1. นิยามคุณลักษณะที่จะวัดให้ชัดเจน เพื่อให้เกิดความแจ่มชัด วัดสิ่งที่ต้องการจะวัดได้อย่างแท้จริง คุณลักษณะใดก็ตามไม่ว่าจะเป็นของบุคคล สิ่งของหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ก็ตามถ้าไม่สามารถให้นิยามได้ ย่อมไม่สามารถวัดได้

2. ใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ ถ้าเครื่องมือมีคุณภาพดี ผลการวัดที่ได้ย่อมมีความถูกต้องเชื่อถือได้ และนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

3. กำหนดเงื่อนไขหรือกฎเกณฑ์การวัดให้ชัดเจน ควรกำหนดวิธีดำเนินการให้แน่นอนว่าจะทำการวัดอย่างไร เพื่อให้สามารถจัดทำได้อย่างคงเส้นคงวาและมีความยุติธรรม รวมทั้งกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดตัวเลขที่จะใช้แทนปริมาณของคุณลักษณะที่ถูกวัดเหล่านั้นด้วย

ภัทรา นิคมานนท์. (2543 : 178 – 202) ได้กล่าวถึงหลักการประเมินผลด้านจิตพิสัย และทักษะพิสัยไว้ดังนี้

ด้านจิตพิสัย

1. วัดให้ครอบคลุมคุณลักษณะที่ต้องการวัด บางครั้งต้องใช้เครื่องมือวัดผลหลายอย่างเพื่อวัดคุณลักษณะเดียวกัน เพราะคุณลักษณะทางด้านจิตพิสัยเป็นคุณลักษณะส่วนตัว พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงเหมือนกันไม่จำเป็นว่าเป็นผลมาจากอารมณ์หรือความรู้สึกอย่างเดียวกัน และผู้ที่มีอารมณ์หรือความรู้สึกอย่างเดียวกันก็ไม่ได้แสดงพฤติกรรมอย่างเดียวกัน

2. วัดหลายๆ ครั้ง จิตใจ และอารมณ์ของคนจะเปลี่ยนแปลงไปได้ตามสถานการณ์ และเวลาที่เปลี่ยนไป ในสถานการณ์เดียวกันแต่ต่างเวลาอาจมีความรู้สึกที่ไม่เหมือนกัน การวัดผลจึงไม่ควรสรุปจากการวัดเพียงครั้งเดียว แต่ควรวัดหลายๆ ครั้ง และให้มีการแตกต่างกันทั้งเวลา และสถานที่ เพื่อจะได้ผลการวัดที่ปรากฏเชื่อถือได้มากขึ้น

3. วัดอย่างต่อเนื่อง การวัดอย่างต่อเนื่องหลาย ๆ ครั้งด้วยวิธีการ เทคนิคหลาย ๆ วิธี จึงจะเชื่อได้ว่าคุณลักษณะด้านจิตใจ อารมณ์ เป็นลักษณะถาวรของบุคคลนั้น ไม่ควรเชื่อข้อมูลที่ได้จากการวัดเพียงครั้งเดียว

4. ความร่วมมือจากผู้ที่ถูกวัดเป็นสิ่งสำคัญ การวัดทางด้านจิตพิสัยเป็นการวัดเรื่องส่วนตัวของผู้เรียน ซึ่งบางคนอาจไม่ต้องการเปิดเผยความจริง การวัดโดยให้ผู้ถูกวัดเป็นผู้ตอบเองจึงมีความมั่นใจได้ว่าผู้ตอบจะให้ข้อมูลที่แท้จริง และผู้วัดควรหาเทคนิควิธีการที่จะทำให้ผู้ตอบ ตอบด้วยความสบายใจและมั่นใจในความปลอดภัยของตนเอง

5. ใช้ผลการวัดให้ถูกต้อง เนื่องจากการวัดทางด้านจิตพิสัยไม่มีถูก ไม่มีผิดเหมือนแบบทดสอบทั่วไป ฉะนั้นคะแนนจากการวัดไม่สามารถนำไปตัดสินได้ - ตก แต่การวัดทางด้านจิตพิสัยเป็นการวัดเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาบุคคลไม่ใช่เพื่อการตัดสิน ฉะนั้นครูควรนำผลจากการวัดไปเป็นข้อมูลที่ทำให้ครูรู้จักนักเรียนดีขึ้น และหาทางช่วยเหลือต่อไป

ด้านทักษะพิสัย

1. วัดให้ตรงจุดมุ่งหมาย ผู้สอนต้องกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ชัดเจนว่าควรจะให้นักเรียนปฏิบัติหรือทำอะไรได้และทำได้ระดับใด ฉะนั้นการวัดจะต้องวัดให้ตรงตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

2. งานที่กำหนดให้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียน เช่น ต้องการวัดความสามารถทางด้านวาดภาพด้วยดินสอดำ งานที่มอบหมายต้องเป็นงานที่นักเรียนต้องใช้ความสามารถในการนำดินสอดำมาวาดภาพ แรเงา ตกแต่งภาพ

3. ดำเนินการได้เหมาะสมกับลักษณะงาน งานที่มอบหมายบางอย่างต้องทำเป็นรายบุคคล บางลักษณะเป็นกลุ่มย่อย บางลักษณะเป็นกลุ่มใหญ่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะว่ำนงานนั้น ๆ ทำคนเดียวได้หรือไม่ หากเป็นงานใหญ่ก็ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายช่วยกันทำก็ต้องมอบหมายให้ทำเป็นกลุ่ม ซึ่งการประเมินผลต้องประเมินความร่วมมือ และความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกัน

4. ยุติธรรม การประเมินโดยความยุติธรรมอาจทำได้โดยการกำหนดขอบข่ายของงาน กำหนดเงื่อนไขหรือข้อกำหนดในการทำงานให้ชัดเจน และการมอบหมายงานหรือให้สถานการณ์ในการมอบหมายงานให้เหมือนกัน

5. ตรวจให้คะแนนอย่างเป็นปรนัยและเที่ยงตรง โดยมีแบบประเมินที่ชัดเจน แบ่งคะแนน วิธีการและผลการปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม และการให้คะแนนครอบคลุมทุกจุดที่ต้องการวัด

6. มีเกณฑ์การประเมินผลจากเกณฑ์สองประการ คือ ผลผลิต (Product) พิจารณาทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ กระบวนการ (Process) หรือวิธีการว่าปฏิบัติในแต่ละข้อถูกขั้นตอนหรือไม่

7. วัดหลาย ๆ ครั้ง ไม่ควรวัดเพียงครั้งเดียวถ้าไม่สามารถดูวิธีการได้ก็ให้ดูจากผลงานที่ปรากฏ

สมบุญ ณันยะ (2545 : 19-21) ได้สรุปหลักการของการประเมินทางการศึกษาไว้ดังนี้ การกำหนดสิ่งที่จะประเมินให้ชัดเจนและวัดได้ วางแผนการประเมินให้รัดกุม สะดวก ประหยัดและเป็นไปได้ การเก็บรวบรวมข้อมูลควรใช้เทคนิคหลาย ๆ อย่าง เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินต้องสัมพันธ์กับสิ่งที่วัดและจุดมุ่งหมายของการประเมิน เลือกใช้เครื่องมือในการประเมินที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ให้เหมาะสมกับสิ่งที่จะประเมิน มีความเที่ยงตรงและมีความเชื่อมั่นได้ ตระหนักถึงข้อเทคนิคการประเมินแต่ละอย่าง ปราศจากความลำเอียงโดยการกำหนดเกณฑ์การประเมินให้ชัดเจน

กรมวิชาการ (2545 : 4) ได้กล่าวถึงหลักการวัดและการประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ที่กำหนดหลักการวัดและประเมินผลการเรียนไว้ดังนี้

1. สถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบประเมินผลการเรียนของผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม

2. การวัดและการประเมินผลการเรียนต้องสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตร

3. การประเมินผลการเรียนต้องประกอบด้วย การประเมินเพื่อปรับปรุงพัฒนาผู้เรียนการจัดการเรียนการสอน และการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน

4. การประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอนต้องดำเนินการด้วยวิธีที่หลากหลายเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัด ธรรมชาติของวิชา และระดับช่วงชั้นของผู้เรียน

5. ให้มีการประเมินความสามารถของผู้เรียน ในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความในแต่ละช่วงชั้น

6. ให้มีการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในแต่ละช่วงชั้น

7. ให้มีการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติ ในแต่ละช่วงชั้น

8. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนตรวจสอบผลการประเมินผลการเรียนได้

9. ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างสถานศึกษาและรูปแบบการศึกษา

ต่าง ๆ

จึงสรุปได้ว่า หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษาต้องมีการกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์ให้ชัดเจน สอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด เลือกใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

3. กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษา

กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษา เป็นการจัดกิจกรรมระหว่าง การวัดและการประเมินผลให้ตรงตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สมนึก ภัททิยธนี (2541 : 16-17) กล่าวถึง กระบวนการในการวัดและประเมินผลการศึกษา จะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เชื่อถือได้และถูกต้องตามความจริงนั้น ผู้วัดต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. การวัดให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน
2. การเลือกใช้เครื่องมือวัดที่ดีมีคุณภาพและมีความเหมาะสม
3. ประเมินผลด้วยความยุติธรรม
4. ระวังความคลาดเคลื่อนหรือความผิดพลาดของการวัดผล
5. ประเมินผลการวัดให้ถูกต้อง กล่าวคือ ข้อมูลที่ได้จากการวัดต้องนำไปแปลความหมายหรือสรุปผลโดยอาศัยเกณฑ์ที่เหมาะสม แปลผลให้ถูกต้องสมเหตุสมผล
6. ใช้ผลของการวัดให้คุ้มค่า จุดประสงค์สำคัญของการวัด คือ เพื่อดำเนินและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ดังนั้น ครูจึงควรใช้ผลของการวัดไปพัฒนาความรู้ความสามารถ เจตคติหรือบุคลิกภาพของผู้เรียนแต่ละคนให้ดีขึ้น.

กังวล เทียนกันท์เทศน์ (2540 : 16) กล่าวถึงกระบวนการวัด คือ การบอกปริมาณหรือคุณภาพของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นตัวเลขหรือสัญลักษณ์ใด ๆ ที่ตกลงกันไว้แล้ว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของสิ่งของที่จะวัดและวัตถุประสงค์ของการวัด

อำนาจ เลิศขยันดี (2542 : 7) กล่าวถึง กระบวนการวัดที่ได้มาตรฐานต้องมีเครื่องมือในการวัดเป็นสิ่งที่กำหนดคุณลักษณะของสิ่งที่จะวัด (Objects) ผลที่ได้ออกมาเป็นปริมาณ (Quantity) ซึ่งก็คือจำนวนเลข (Number)

กรมวิชาการ (2545 : 5 - 8) ได้กล่าวเกี่ยวกับกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียน ฉะนั้นในกระบวนการวัดและการประเมินผลการเรียนผู้ควรมีกระบวนการตามหลักสูตรของสถานศึกษาแต่ละช่วงชั้น ภารกิจที่สถานศึกษาต้องดำเนินการ ดังนี้

1. การประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่มสาระ มีกระบวนการในการประเมินคือ
 - 1.1 กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี หรือรายภาคโดยวิเคราะห์จากมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้
 - 1.2 กำหนดเกณฑ์สำหรับตัดสินการประเมินผ่านผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายข้อ
 - 1.3 กำหนดเกณฑ์การประเมินให้ระดับผลการเรียนสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค
 - 1.4 ประเมินผลการเรียนระหว่างเรียน ซึ่งเป็นการประเมินระดับห้องเรียน

- 1.5 ประเมินตัดสินผลการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค
- 1.6 ประเมินสรุปผลการเรียนสาระการเรียนรู้ผ่านช่วงชั้น
2. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นการประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา กำหนดกระบวนการที่สถานศึกษาต้องดำเนินการดังนี้
 - 2.1 กำหนดจุดประสงค์การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแต่ละกิจกรรม
 - 2.2 กำหนดเกณฑ์สำหรับตัดสินการผ่านกิจกรรมแต่ละกิจกรรม จำแนกเป็น เกณฑ์สำหรับตัดสินจุดประสงค์ของกิจกรรมแต่ละประการ และเกณฑ์สำหรับตัดสินเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม
 - 2.3 ประเมินผู้เรียนระหว่างการร่วมกิจกรรม
 - 2.4 ประเมินตัดสินการผ่านกิจกรรม
 - 2.5 ประเมินสรุปผลการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านช่วงชั้น
3. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นการประเมินคุณลักษณะเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่สถานศึกษากำหนดขึ้น เพื่อแก้ปัญหาหรือสร้างค่านิยมอันดีให้แก่ผู้เรียนตามจุดเน้นของหลักสูตร มีกระบวนการที่สถานศึกษาต้องปฏิบัติดังนี้
 - 3.1 กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของสถานศึกษา
 - 3.2 กำหนดเกณฑ์สำหรับตัดสินผ่านคุณลักษณะอันพึงประสงค์แต่ละประการ
 - 3.3 กำหนดแนวทางและวิธีการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา
 - 3.4 ดำเนินการประเมินการแสดงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตามแนวทางและวิธีการที่สถานศึกษากำหนด
 - 3.5 ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รายปีหรือรายภาค
 - 3.6 ประเมินตัดสินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผ่านช่วงชั้น
4. การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน เป็นการประเมินผู้เรียนตามจุดเน้นของหลักสูตร โดยสถานศึกษาต้องดำเนินการดังนี้
 - 4.1 กำหนดมาตรฐานการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสำหรับหลักสูตรของสถานศึกษาแต่ละช่วงชั้น
 - 4.2 กำหนดเกณฑ์สำหรับตัดสินผลการประเมินมาตรฐานการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนแต่ละประการ
 - 4.3 กำหนดแนวทางและวิธีการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน

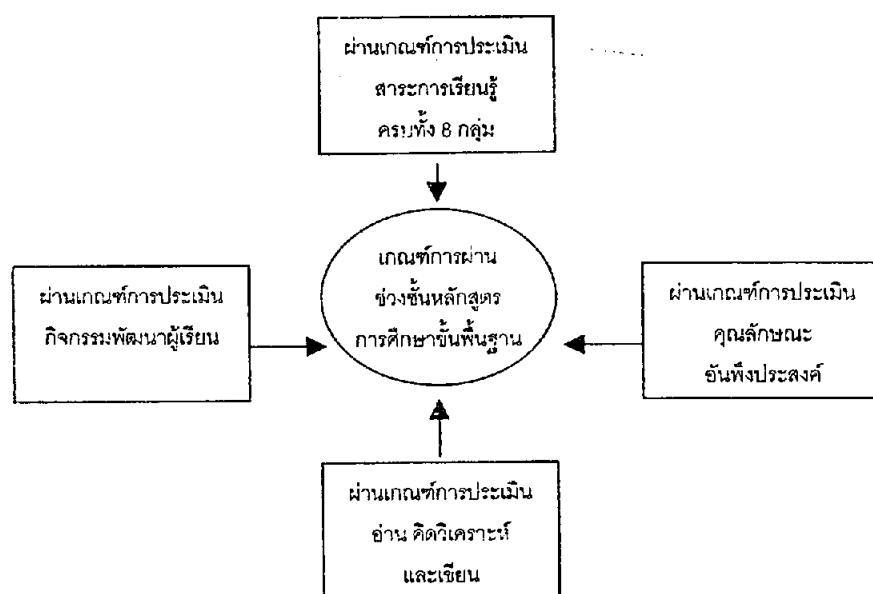
4.4 ประเมินความสามารถการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ตามแนวทางและวิธีการที่สถานศึกษากำหนด

4.5 ประเมินความสามารถการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนรายปีหรือรายภาค

4.6 ประเมินตัดสินความสามารถการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ผ่านช่วงชั้น

5. การประเมินตัดสินผลการเรียนผ่านช่วงชั้น จบภาคการศึกษาบังคับ หรือจบหลักสูตรเป็นการประเมินตัดสินผลการเรียนให้ผู้เรียนที่มีคุณลักษณะครบถ้วนตามเกณฑ์ให้เป็นผู้ผ่านช่วงชั้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หรือปีที่ 6) จบการศึกษาระดับบังคับ (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3) และจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6)

เป้าหมายสำคัญของการประเมินตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะมีมาตรฐานการผ่านช่วงชั้นซึ่งมีเกณฑ์การจบหลักสูตรที่กำหนดไว้ตามที่แสดงในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 เกณฑ์มาตรฐานการผ่านช่วงชั้น

ที่มา : กรมวิชาการ. (2545). แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. หน้า 31.

สรุปได้ว่า ในกระบวนการของการวัดและการประเมินผลทางการศึกษา กิจกรรมระหว่าง การวัดและการประเมินผล ต้องเกิดขึ้นก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน การเลือกวิธีการประเมิน ต้องสอดคล้องกับภาระงานโดยมีเป้าหมายของการประเมินอยู่ที่เกณฑ์การผ่านช่วงชั้น

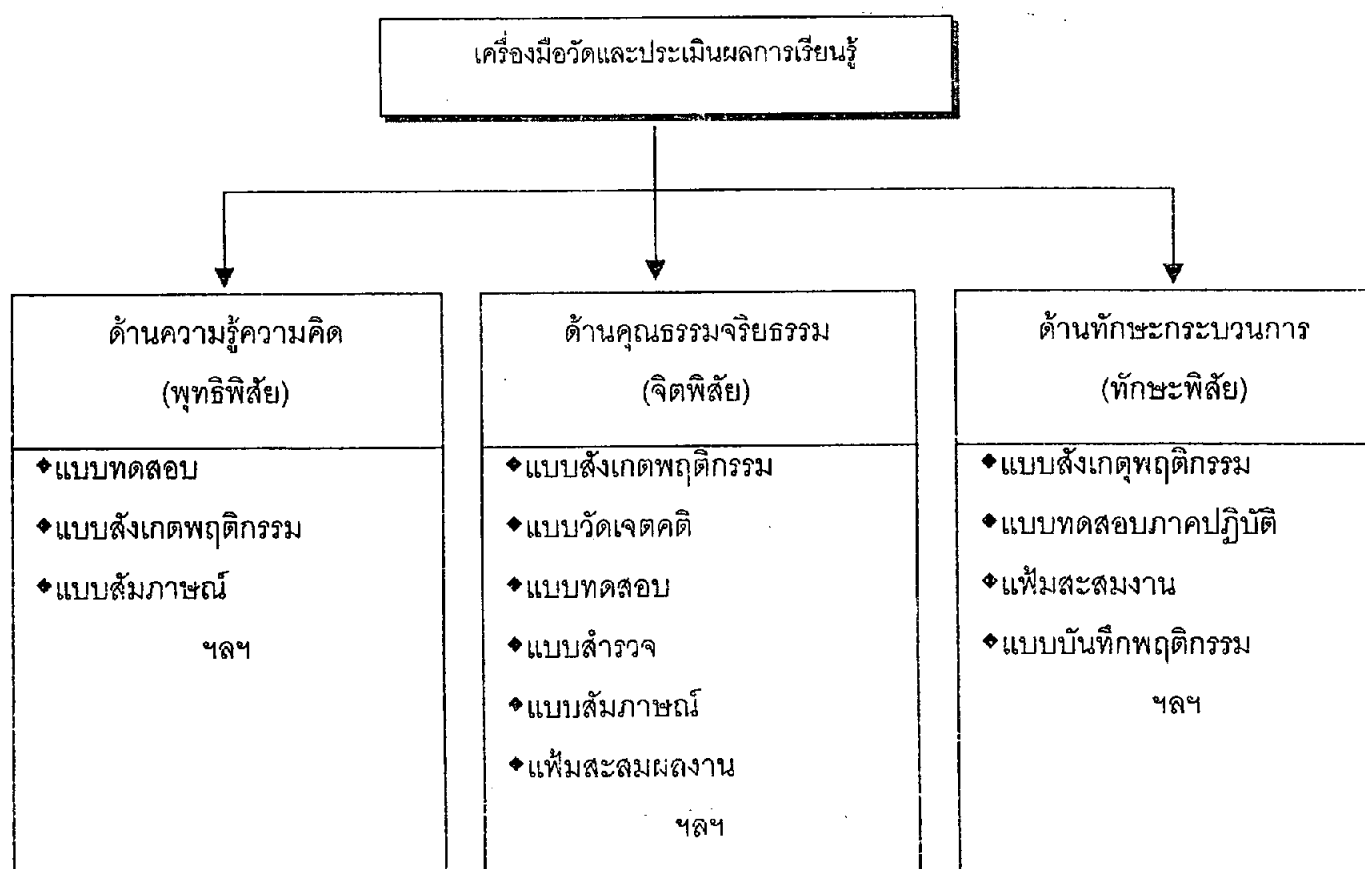
ในการตัดสินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ จะเป็นการตัดสินผลการเรียนรู้อยู่ในแต่ละช่วงชั้น ผู้เรียนทุกคนต้องได้รับการตัดสินให้ได้ทั้ง 8 กลุ่มสาระตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดจึงจะผ่านช่วงชั้น โดยการประเมินคุณสมบัติตามมาตรฐานการเรียนรู้ให้ครบตามที่สถานศึกษา

กำหนดโดยสถานศึกษาต้องจัดทำหลักสูตรให้ผู้เรียนเป็นรายวิชา และมีมาตรฐานการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชาเมื่อมีการตัดสินผลการเรียนแต่ละรายวิชาแล้ว จึงนำผลรายวิชาไปสรุปตัดสินให้ผู้เรียนผ่านช่วงชั้น

4. เครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษา

กรมสามัญศึกษา (2544 : 17) ได้กล่าวถึง เครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษาที่มีหลายรูปแบบ ครูผู้สอนต้องพิจารณาเลือกนำมาใช้ให้สอดคล้องเหมาะสมกับการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อจะได้เห็นสภาพที่แท้จริงของผู้เรียนและเลือกวิธีการวัดให้เหมาะสม เพื่อให้แน่ใจว่าการประเมินผลผู้เรียนจะได้ผลมากที่สุดและมีความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด ดังที่แสดงในภาพประกอบ

2

ภาพประกอบ 2 เครื่องมือการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

ที่มา : กรมสามัญศึกษา. (2544). แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา. หน้า 17.

ในการวัดพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย มีเครื่องมือหรือวิธีการหลายอย่างต่างกัน อย่างเช่นในด้านพุทธิพิสัยเป็นการวัดด้านความรู้ความคิด ต้องใช้แบบทดสอบที่สามารถวัดในด้านนี้ได้อย่างแม่นยำ อาจจะใช้เครื่องมือที่เป็นแบบทดสอบหรือแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลด้านความคิดของผู้เรียนมาประเมินผลต่อไป และในด้านอื่นก็เช่นกัน ผู้ทำการวัดต้องทราบว่าเครื่องมือชนิดใดมีลักษณะอย่างไร และควรใช้ในสถานการณ์ใดจึงเหมาะกับนักเรียนและสิ่งที่ต้องการวัด เพราะเครื่องมือบางอย่างอาจจะวัดได้ บางอย่างอาจวัดไม่ได้ การใช้เครื่องมือการวัดจึงควรระวังเป็นพิเศษ เครื่องมือวัดแบบต่าง ๆ มีดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543 : 21-26)

1. แบบทดสอบ เครื่องมือชนิดนี้เป็นชุดของข้อคำถามที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบ คือ มีระบบด้านเนื้อหา วิธีดำเนินการสอบ การให้คะแนน เช่น แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แบบทดสอบวัดเชาว์ปัญญา แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ เพื่อใช้วัดพฤติกรรมของแต่ละบุคคล

2. การสังเกต เป็นเครื่องมือที่เฝ้ามองดูพฤติกรรมของสิ่งหนึ่งอย่างมีจุดมุ่งหมาย ส่วนใหญ่นิยมใช้ตาเป็นเครื่องมือในการสังเกตการมองเห็น จมูกเป็นการสังเกตกลิ่น หูใช้ในการสังเกตเสียง การวัดที่เชื่อถือได้ผู้สังเกตควรมีความตั้งใจในการสังเกตจริง ๆ มีเป้าหมาย มีความอดทน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง มีประสาทสัมผัสดี เช่น ประสาทตา หู หรือจมูก จึงจะสังเกตได้ของจริง มีการรับรู้ที่รวดเร็วแม่นยำตรงไปตรงมา และเพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดควรมีหลักการสังเกต คือ กำหนดสิ่งที่สังเกตจำกัดเฉพาะเป็นเรื่อง ๆ สังเกตด้วยความพิถีพิถัน ไม่สังเกตเพียงผิวเผิน ขจัดปัญหาหรือความลำเอียงส่วนตัวให้หมด จะได้ข้อมูลที่ตรงความเป็นจริง และเวลาสังเกตควรมีเครื่องช่วยจำ เพื่อไม่ให้ลืมในสิ่งที่สังเกตมา

3. การสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือที่ใช้กรณีที่แบบทดสอบและการสังเกตไม่สามารถวัดได้ การสัมภาษณ์เป็นการสนทนอย่างมีจุดมุ่งหมายตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ เครื่องมือการสัมภาษณ์ที่มีความสำคัญคือปากของผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์นั่นเอง การสัมภาษณ์ที่นิยมมีอยู่ 2 แบบ คือ การสัมภาษณ์แบบมาตรฐาน มีระบบแบบแผนต้องมีการวางแผน มีการเตรียมตัวเตรียมอุปกรณ์เครื่องมืออย่างดี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ดีที่สุด การสร้างเครื่องมือต้องครอบคลุมจุดมุ่งหมายที่จะสัมภาษณ์โดยทั่วไปจะมีแบบตรวจสอบรายการ การสัมภาษณ์แบบไม่มาตรฐาน ไม่กำหนดแบบแผนไว้ตายตัว

การสัมภาษณ์ที่ดีควรมีลักษณะต้องเป็นการช่วยให้อยากตอบคำถามการใช้คำถามควรเป็นคำถามที่น่าสนใจ คำถามต้องให้ตรงจุดชัดเจน การถามควรมีการศึกษาคุณภาพควรมีความเชื่อมั่นสูง

4. แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือวัดที่มีลักษณะการเก็บข้อมูลคล้ายแบบทดสอบ จะแตกต่างกันตรงที่คำตอบไม่มีถูก ผิด แต่เป็นการแสดงความคิดเห็นแบบเสรีของผู้ตอบ แบบสำรวจและแบบตรวจสอบรายการ ก็ถือเป็นลักษณะของแบบสอบถาม โดยทั่วไปการสร้างแบบทดสอบที่นิยมกัน มี 2 ลักษณะ คือ แบบปลายเปิด ที่ถามให้ผู้ตอบสามารถตอบโดยเสรี และแบบปลายปิด ที่ถามให้แสดงความคิดเห็นเหมือนกัน แต่เสนอความคิดเห็นบางประการให้เลือกคล้าย ๆ ตัวเลือก

รูปแบบของแบบสอบถามโดยทั่วไปแบ่งเป็น 2 ชนิด คือแบบปลายเปิด เป็นคำถามที่ไม่ได้กำหนดคำตอบ เปิดโอกาสให้ผู้ตอบ ๆ อย่างอิสระด้วยความคิดของตนเอง แบบสอบถามชนิดนี้สร้างง่ายแต่วิเคราะห์และสรุปผลยาก อีกชนิดคือแบบสอบถามแบบปลายปิด ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามและตัวเลือก การสร้างแบบทดสอบนี้สร้างยากใช้เวลามาก แต่ผู้ตอบ ๆ ง่าย สะดวกรวดเร็ว ข้อมูลที่ได้นำไปวิเคราะห์สรุปผลง่าย ซึ่งแบบสอบถามนี้ยังแยกได้เป็น 4 ชนิด คือ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า แบบจัดอันดับ และแบบเติมคำสั้น ๆ ในช่องว่าง

5. การจัดอันดับคุณภาพ เป็นเครื่องมือการวัดและประเมินค่าสถานการณ์หรือคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ไม่สามารถวัดออกมาเป็นตัวเลขได้โดยตรง แต่เป็นการจัดอันดับตามลักษณะของคุณภาพว่ามีมากน้อยเพียงใด การวัดประเภทนี้ได้แก่ วัดความดี ความงาม ความสะอาด ความประพฤติ และจำเป็นต้องออกแบบเครื่องมือการวัดด้านนี้เป็นพิเศษการจัดอันดับโดยจัดอันดับความสำคัญ หรือจัดอันดับคุณภาพ โดยเรียงลำดับความเข้มตามความจำเป็นจากมากไปหาน้อย

6. การประเมินผลจากสภาพจริง เป็นเครื่องมือการวัดและการประเมินผลที่กำหนดให้นักเรียนได้แสดงถึงกระบวนการ และ / หรือ ผลงาน หรือความสามารถที่จำเป็นซึ่งสอดคล้องกับชีวิตจริงมากที่สุด ส่วนที่กล่าวไว้ว่า แฟ้มสะสมงาน เป็นการประเมินผลจากสภาพจริง แต่ยังมีส่วนอื่นอีก เช่น การเขียนบันทึกประจำวัน การสะท้อนความคิด

7. การวัดภาคปฏิบัติ เป็นเครื่องมือการวัดและประเมินผล เป็นการวัดงานที่ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติซึ่งสามารถวัดได้ทั้งกระบวนการและผลงาน ในสภาพตามธรรมชาติ (สถานการณ์จริง) หรือในสภาพที่กำหนดขึ้น (สถานการณ์จำลอง) เป็นการวัดทักษะที่แบบทดสอบเขียนตอบไม่สามารถทำได้ โดยแบ่งตามด้านที่ต้องการวัดคือ ด้านกระบวนการ และด้านผลงาน แบ่งตามลักษณะสถานการณ์ คือสถานการณ์จริงและสถานการณ์จำลอง นอกจากนี้อาจแบ่งตามการเกิดสิ่งเร้า โดยอาจเป็นสิ่งเร้าที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ และสิ่งเร้าที่จัดขึ้น

8. การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน ซึ่งเป็นการประเมินตามแนวทางการประเมินผลแบบใหม่ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษา และปฏิรูประบบการวัดผล คือเป็นการประเมินผลการเรียนให้สอดคล้องกับสภาพจริงและลดบทบาทของการสอบ แต่อาศัยการสังเกตและเก็บรวบรวมข้อมูลที่ครูและผู้เรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน โดยกระทำอย่างต่อเนื่องตลอด

ภาคเรียน เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องแทรกอยู่ในสภาพการเรียนรู้ประจำวัน วัดเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของผู้เรียน ต่อจากนั้นจึงนำผลการสังเกตและผลงานที่ผู้เรียนเก็บสะสมไว้ตลอดภาคเรียนไปใช้ประโยชน์ในการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน หรือการประเมินผลรวมเพื่อตัดสินผลการเรียนต่อไป

สรุปได้ว่าเครื่องมือการวัดและการประเมินผลเป็นสิ่งที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้ประเมินผู้เรียนซึ่งมีหลายชนิดแต่ละชนิด ใช้ประโยชน์แตกต่างกันไป ผู้ประเมินต้องวิเคราะห์ดูว่าในสถานการณ์ใดต้องใช้เครื่องมือชนิดใดในการวัดให้เหมาะสมขณะเดียวกันเครื่องมือวัดผลบางชนิดจะมีลักษณะการสร้างเครื่องมือที่ใกล้เคียงกัน แต่วัตถุประสงค์ที่นำไปใช้แตกต่างกันจึงเลือกและเรียกเครื่องมือที่ใช้แตกต่างกันออกไป จึงต้องกำหนดเครื่องมือ และขั้นตอนการใช้เครื่องมือให้ชัดเจน และควรพิจารณาส่วนย่อย ๆ เช่น รูปแบบคำถามที่จะใช้ จำนวนข้อคำถาม เวลา วิธีการตรวจคุณภาพเครื่องมือ ผู้รับผิดชอบ และทุนที่จะลงมือปฏิบัติ วิธีการตอบ การตรวจให้คะแนน และการสรุปผลการวัดและการประเมินผล

5. วิธีการสร้างเครื่องมือ

นักวิชาการได้กล่าวถึงวิธีการในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษาซึ่งมีขั้นตอนในการสร้าง เช่น กำหนดวัตถุประสงค์ของการวัด กำหนดคุณลักษณะที่จะวัด และนิยมเลือกเครื่องมือให้เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัด สร้างเครื่องมือวัด ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดและแก้ไขปรับปรุง

ในการสร้างเครื่องมือการวัดและการประเมินผลควรมีการวัด ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย แต่ละด้านมีวิธีการสร้างโดยสังเขปดังนี้ (พิชิต ฤทธิ์จัญญ 2544 : 31-41)

1. วิธีสร้างเครื่องมือวัดด้านพุทธิพิสัย

การสร้างเครื่องมือวัดด้านพุทธิพิสัยเป็นความสามารถในการคิด ซึ่งเป็นกระบวนการทางสมอง แบ่งออก 6 ขั้น เรียงตามลำดับของพฤติกรรม จากที่ต่ำไปสู่ที่สูง คือ ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า ชนิดของเครื่องมือควรเป็นแบบทดสอบ/แบบเลือกตอบ เติมคำ/ตอบสั้น ๆ แบบถูกผิด แบบจับคู่

2. วิธีสร้างเครื่องมือวัดด้านจิตพิสัย

การสร้างเครื่องมือวัดด้านจิตพิสัย เป็นการวัดด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ตั้งแต่ความสนใจและค่อย ๆ ซับซ้อนเป็นเจตคติ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม โดยต้องใช้วิธีการวัดอย่างเป็นระบบ มีความละเอียดอ่อน และต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง ผู้สอนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในลักษณะและวิธีการวัด จึงจะสามารถวัดพฤติกรรมได้ตรงตาม

จุดมุ่งหมาย ชนิดของเครื่องมือชนิดนี้ควรเป็น การสัมภาษณ์ แบบตรวจสอบรายการ มาตรฐาน ประเมินค่า การวัดความสนใจ

3. วิธีสร้างเครื่องมือวัดด้านทักษะพิสัย

การสร้างเครื่องมือในการประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัยของนักเรียน เราจะแยกออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ส่วนพฤติกรรมตั้งแต่ลงมือกระทำจนแล้วเสร็จ เรียกว่ากระบวนการ และส่วนชิ้นงานที่สำเร็จออกมา เรียกว่าผลผลิต ในการสร้างเครื่องมือประเมินนั้นครูไม่ควร กำหนดการประเมินออกมาเป็นคะแนนเพียงอย่างเดียว แต่ควรแยกสาระสำคัญที่มุ่งประเมินออกเป็น ข้อย่อย ๆ ตามที่กำหนดขึ้น และควรวิเคราะห์ดูว่างานชิ้นนั้น หรือจุดประสงค์นั้น มีงานย่อย ๆ อะไรบ้าง เลือกงานที่เป็นตัวแทนในจุดประสงค์ของงานที่วิเคราะห์ได้ ซึ่งจะต้องพิจารณาจากกิจกรรมที่เป็นตัวแทนของงานเพื่อจะนำมาเป็นรายการที่ต้องประเมิน เช่น ขั้นตอนเตรียมการ ขั้นตอนปฏิบัติ คุณลักษณะของงาน และคุณลักษณะของพฤติกรรมขณะปฏิบัติ กำหนดเครื่องมือที่จะประเมิน และสร้างเครื่องมือประเมินให้ครอบคลุมพฤติกรรมที่ต้องการวัด

การสร้างเครื่องมือการประเมินในทุกๆด้าน ถ้าเครื่องมือที่เลือกเป็นคำถาม คำตอบ ก็จำเป็นต้องมีขอบข่ายของเนื้อหา พฤติกรรมหรือโครงสร้างในเนื้อเรื่องมาเป็นเกณฑ์โดยจะต้องดำเนินการเป็นขั้นเป็นตอน คือ

ก. การเขียนข้อคำถาม ถ้าใช้แบบทดสอบ แบบเลือกตอบ ในการพิจารณาเนื้อหา และพฤติกรรมที่จะวัด ก็ดำเนินการเขียนคำถามและตัวเลือกตามเนื้อหาที่ต้องการวัด

ข. การพิจารณาเลือกคำตอบ จะเป็นการตรวจสอบคำถามที่สร้างขึ้นโดยการเลือก ข้อคำถามที่สำคัญ ตรงตามเป้าหมาย มีจำนวนข้อพอเหมาะพอดีครอบคลุมเนื้อหา ใช้ข้อความที่สื่อความหมายได้เหมาะสมกับระดับของผู้ตอบคำถาม

ค. การตอบคำถาม ต้องมีการอธิบายวิธีการตอบที่จะต้องศึกษารายละเอียดเพื่อความชัดเจนของการสอบว่ามีวิธีการและเงื่อนไขใด ๆ ที่จะต้องศึกษารายละเอียด

ง. ในกรณีที่จำเป็นต้องใช้เครื่องมือจำนวนมาก ๆ การพิมพ์และอัดสำเนาเป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง ฉะนั้นควรพิจารณาถึงความถูกต้องของรูปแบบและการวางรูปแบบให้เหมาะสม เป็นมาตรฐาน เพื่อสะดวกในการตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ นอกจากนี้ เครื่องมือที่พิมพ์ขึ้นต้องมีความชัดเจน สะอาด สวยงามจึงจะเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพ

จ. ในการวางแผนการตรวจให้คะแนน จะต้องทำเฉลยให้ถูกต้อง ชัดเจน และควรทดลองเฉลยคำตอบที่ถูก ให้ไม่สามารถมีข้อโต้แย้งได้

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2546 : 226-228) กล่าวถึงการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลตามแผนการเรียนรู้ จะต้องจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นการประเมินตามสภาพจริงให้สอดคล้องกันโดยผู้สอน

ต้องพิจารณาองค์ประกอบที่สำคัญ คือ เป้าหมายของแผนการเรียนรู้ ความรู้และทักษะพื้นฐานของผู้เรียน แหล่งการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลต้องกำหนดขั้นตอนและวิธีการประเมินผลตามแผนการเรียนรู้ เช่น สิ่งที่ต้องการประเมิน ประเด็นที่ต้องการประเมิน องค์ประกอบของการประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน เกณฑ์การประเมินรวม และจะต้องสรุปผลการประเมินพร้อมข้อเสนอแนะ

ในการออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินผลตามมาตรฐานการเรียนรู้ของแผนการสอนต้องเปลี่ยนแปลงไปจากรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ย่อย ๆ เป็นการประเมินผลสำเร็จตามเป้าหมายการเรียนรู้ (Learning Target) ที่มีลักษณะเป็นองค์รวมมากกว่าปลีกย่อย

ฉะนั้นในการสร้างเครื่องมือในการวัดและการประเมินผลจึงต้องอาศัยกระบวนการที่เริ่มต้นโดยการเตรียมการตั้งแต่มองสอนโดยค้นหารายละเอียดของเนื้อหาวิชาให้ชัดเจนว่า เมื่อผู้เรียน ๆ หนึ่ง ควรจะได้อะไร มาก น้อยเพียงใด และตั้งเป้าหมายในการประเมินตั้งแต่รูปแบบ วิธีการ ว่าเมื่อถึงขั้นตอนใด ควรจะทำการประเมินแบบใด ซึ่งน่าจะต้องแตกต่างกันไปเพื่อให้ได้ความหลากหลายในการวัด เพราะยังการวัดหลาย ๆ ครั้ง หลาย ๆ วิธี ก็จะได้มีการพัฒนาทั้งผู้เรียน ผู้สอน และเครื่องมือในการวัด และเมื่อได้ดำเนินการทุกขั้นตอนครบถ้วนแล้ว ควรมีการรายงานผลอย่างเปิดเผยเพื่อประโยชน์ในหลาย ๆ ด้านต่อไป.

วิธีการการสร้างเครื่องมืออื่น ๆ มีดังนี้

1. แบบทดสอบ เป็นเครื่องมือที่เป็นชุดคำถามที่สร้างเพื่อให้ผู้ถูกทดสอบแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งวิธีการสร้างเครื่องมือต้องอาศัยหลักการสร้างที่มีประสิทธิภาพ ดังนี้ (พิชิต ฤทธิ์จัญญ. 2545 : 100 ; อ้างอิงจาก Gronlund, 1993)

1.1 หลักการสร้างแบบทดสอบ

1.1.1 ต้องนิยามพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ที่ต้องการจะวัดให้ชัดเจน โดยกำหนดในรูปของจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทเรียนหรือรายวิชาด้วยคำที่เฉพาะเจาะจงสามารถวัดและสังเกตได้

1.1.2 ควรสร้างแบบทดสอบให้ครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ทั้งหมด ทั้งในระดับความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้และระดับที่ซับซ้อนมากขึ้น

1.1.3 แบบทดสอบที่สร้างขึ้นควรจะวัดพฤติกรรม หรือผลการเรียนรู้ที่เป็นตัวแทนของกิจกรรมการเรียนรู้ โดยต้องกำหนดตัวชี้วัด และขอบเขตของผลการเรียนรู้ที่จะวัดแล้วจึงเขียนข้อสอบตามตัวชี้วัดจากขอบเขตที่กำหนด

1.1.4 แบบทดสอบที่สร้างขึ้นควรประกอบด้วยข้อสอบชนิดต่าง ๆ ที่

เหมาะสมสอดคล้องกับการวัดพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ให้มากที่สุด

1.1.5 ควรสร้างแบบทดสอบโดยคำนึงถึงแผนหรือวัตถุประสงค์ของการนำผลการทดสอบไปใช้ประโยชน์ จะได้เขียนข้อสอบให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และทันใช้ตามแผนที่กำหนดไว้ เช่น การใช้แบบทดสอบก่อนการเรียนการสอน (pretest) สำหรับตรวจสอบพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนเพื่อการสอนซ่อมเสริม การใช้แบบทดสอบระหว่างการเรียนการสอนเพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอน (formative test) และ การใช้แบบทดสอบหลังการเรียนการสอนเพื่อตัดสินผลการเรียน (summative test)

1.1.6 แบบทดสอบที่สร้างขึ้น จะต้องทำให้การตรวจให้คะแนนไม่มีความคลาดเคลื่อนจากการวัด (measurement errors) ซึ่งไม่ว่าจะนำแบบทดสอบไปทดสอบกับผู้เรียนในเวลาที่แตกต่างกันจะต้องได้ผลการวัดเหมือนเดิม

1.2 วิธีการเขียนข้อสอบ ในการเขียนข้อสอบควรมีวิธีการเขียนดังนี้

1.2.1 ควรเลือกชนิดของข้อสอบให้ตรงกับลักษณะของพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ที่ต้องการจะวัดให้มากที่สุด

1.2.2 เขียนข้อสอบที่จะวัดผลการปฏิบัติให้สอดคล้องกับพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ด้านการปฏิบัติ

1.2.3 เขียนข้อสอบแต่ละข้อให้ชัดเจน เฉพาะเจาะจงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

1.2.4 เขียนข้อสอบเพื่อให้วัดพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ได้โดยไม่ต้องอาศัยเครื่องมือ อุปกรณ์อย่างอื่นช่วย

1.2.5 พยายามป้องกันสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับข้อสอบ แต่จะมีผลต่อคำตอบของผู้สอบ

1.2.6 หลีกเลี่ยงคำ ข้อความ หรือร่องรอยต่าง ๆ ที่จะแนะคำตอบถูก

1.2.7 เขียนข้อสอบให้มีความยากง่ายพอเหมาะกับระดับพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ที่จะวัด วัยของผู้เรียน และการนำผลการทดสอบไปใช้

1.2.8 เขียนข้อสอบให้สามารถหาคำตอบที่ถูกต้องได้หรือคำตอบที่ดีที่สุดโดยไม่มีข้อโต้แย้งในการตัดสินคำตอบถูก

1.2.9 ควรเขียนข้อสอบไว้ล่วงหน้าเพื่อจะได้มีเวลาในการทบทวน ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขให้ข้อสอบมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.2.10 ควรเขียนข้อสอบให้มีจำนวนข้อเกินกว่าที่ต้องการใช้จริง เพราะอาจจะต้องตัดข้อสอบบางข้อที่ไม่เหมาะสมออกภายหลัง

2. การสังเกต เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ประสาทสัมผัสของผู้สังเกตเป็นเครื่องมือ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตา (เพื่อดู) และหู (เพื่อฟัง) เก็บข้อมูลตามที่ปรากฏโดยไม่แปลความหมายของข้อมูลนั้นตามความนึกคิดของผู้สังเกตข้อมูลที่ได้จากการสังเกตแบ่งได้เป็น 2 ระดับ คือ เป็นรูปธรรม และเป็นนามธรรม ถึงแม้การสังเกตจะมีเครื่องมือที่เป็นตา และหู แต่ควรมีเกณฑ์ในการสังเกตเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นธรรมกับผู้ถูกสังเกต ซึ่งมีลักษณะดังนี้ (สมบุญ ณันยะ. 2545 : 114 - 118)

1. กำหนดจุดมุ่งหมายของการสังเกตให้แน่นอนว่าจะสังเกตอะไร สังเกตใคร ที่ไหน เวลาใด เพื่ออะไร
2. วางแผนการสังเกตไว้ล่วงหน้า และวิเคราะห์สิ่งที่จะสังเกตออกมาเป็นพฤติกรรมหรือองค์ประกอบย่อย ๆ ที่สามารถสังเกตได้ง่าย
3. ควรสังเกตโดยผู้ถูกสังเกตไม่รู้ตัว ทั้งนี้เพราะถ้าผู้ถูกสังเกตรู้ตัวล่วงหน้าว่าจะถูกสังเกตในเรื่องใด ก็จะมีมัดระวังตัว ทำให้พฤติกรรมที่แสดงออกไม่เป็นไปตามธรรมชาติ ทำให้สิ่งที่สังเกตได้นั้นคลาดเคลื่อนไปจากสภาพที่เป็นจริง
4. ผู้สังเกตควรทำการสังเกตในขณะที่มีความพร้อม มีความสนใจ มีสภาพจิตใจและร่างกายปกติ เพื่อให้ผลการสังเกตเชื่อมั่นได้ และถูกต้อง
5. ควรระวังอย่าให้เกิดความลำเอียงในขณะกำลังสังเกต โดยเฉพาะอย่างยิ่งความลำเอียงที่เกิดขึ้นโดยไม่ตั้งใจ
6. ควรสังเกตซ้ำหลาย ๆ ครั้ง และในสถานการณ์ต่าง ๆ กัน เพื่อเป็นการตรวจสอบผลการสังเกตว่าถูกต้องคงที่เพียงใด ก่อนที่จะสรุปเรื่องราวนั้น ๆ
7. ควรมีการบันทึกการสังเกตทุกครั้ง เพื่อกันลืม และเพื่อเป็นหลักฐานซึ่งการบันทึกการสังเกตนั้น อาจใช้แบบบันทึกแบบต่าง ๆ ช่วย ทำให้ทำการบันทึกได้สะดวก รวดเร็ว และเป็นระบบเดียวกัน

แบบบันทึกการสังเกตที่ใช้กันทั่วไป มีดังนี้

1. แบบตรวจสอบรายการ (Checklists) หรือแบบสำรวจรายการเป็นการตรวจสอบว่า มีหรือไม่มีในสิ่งที่สังเกต
2. แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) หรือแบบจัดอันดับคุณภาพเป็นการบันทึกโดยจัดระดับคุณภาพของพฤติกรรม หรือองค์ประกอบต่าง ๆ ปกติจะจัดมากกว่า 2 ระดับ

3. แบบบันทึกความถี่ เป็นการจดบันทึกความถี่ของพฤติกรรมหรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาของการสังเกตว่า มีมากน้อยเพียงใด

4. แบบบันทึกพฤติกรรมโดยใช้รหัส เป็นการบันทึกรายละเอียดของพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกิดในช่วงเวลาที่สังเกต ว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง เกิดกี่ครั้ง ในการบันทึกจะใช้รหัสแทนพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งผู้สังเกตจะต้องจดจำรหัสทั้งหมดได้

5. บันทึกโดยการเขียนบรรยายสิ่งที่สังเกตพบอย่างละเอียด ในลักษณะเรียงความซึ่งอาจบันทึกในขณะที่ทำการสังเกต หรือบันทึกหลังจากการสังเกตสิ้นสุดลงแล้วก็ได้

3. การสัมภาษณ์ เป็นการสนทนอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อต้องการผลอย่างใดอย่างหนึ่ง ข้อมูลจากการสัมภาษณ์จะมีรายละเอียดมากกว่าการสังเกต ในการสัมภาษณ์นั้นมี 2 ลักษณะ คือ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างแน่นอนและการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างแน่นอน วิธีการสัมภาษณ์ควรดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาความมุ่งหมายของการสัมภาษณ์ให้เข้าใจว่าต้องการเก็บข้อมูลในเรื่องใดแล้วเลือกเทคนิคการเก็บข้อมูลให้เหมาะสม

2. ศึกษาสภาพแวดล้อม ทำความคุ้นเคยกับผู้ที่จะไปสัมภาษณ์ เพื่อสร้างความรู้สึกเป็นกันเองต่อกัน

3. กำหนดวิธีการสัมภาษณ์ นัดแนะ เวลา สถานที่ให้เรียบร้อย

4. ฝึกซ้อมการซักถาม เตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการไปสัมภาษณ์

5. ดำเนินการสัมภาษณ์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

5.1 ขั้นเริ่มต้นการสัมภาษณ์ เป็นขั้นสร้างความรู้สึกที่ดีแก่ผู้ถูกสัมภาษณ์ ซึ่งมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

ผู้สัมภาษณ์แนะนำตัวเอง และบอกจุดมุ่งหมายของการสัมภาษณ์ โดยเฉพาะเน้นให้เข้าใจว่า ผลของการสัมภาษณ์จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ถูกสัมภาษณ์และบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างไรบ้าง และอธิบายให้เข้าใจว่าจะถือคำตอบของแต่ละคนเป็นความลับเฉพาะ บุคคลภายนอกจะไม่ทราบ เมื่อรายงานผลก็รายงานเป็นสรุปรวม ไม่มีผลเสียแก่ผู้ถูกสัมภาษณ์

5.2 ขั้นสัมภาษณ์ มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

5.2.1 ผู้สัมภาษณ์จะต้องให้ผู้ตอบมีความรู้สึกว่า เขามีสิทธิตอบตามความคิดเห็นของเขา ไม่ได้ถูกเคี่ยวเข็ญให้ตอบ ฉะนั้น คำตอบไม่ว่าเป็นที่พอใจหรือไม่พอใจ ผู้สัมภาษณ์จะจดบันทึกตรงตามความเป็นจริง

5.2.2 ผู้สัมภาษณ์ต้องระวังการแสดงความคิดเห็นใด ๆ อันจะเป็น

การชี้ช่องทางให้ผู้ตอบรู้ล่วงหน้า ไม่ใช้คำถามนำ ถ้าแบบสัมภาษณ์เป็นแบบเลือกตอบก็อ่านทุกตัวเลือก เพื่อให้ผู้ตอบตัดสินใจเอง

5.2.3 ลักษณะสีหน้า ท่าทางของผู้สัมภาษณ์ ควรเป็นไปอย่างปกติ ถ้าสัมภาษณ์คนท้องถิ่น ก็ควรใช้ภาษาท้องถิ่นในการสัมภาษณ์

5.2.4 ลักษณะคำถามที่ดีในการสัมภาษณ์ ต้องเป็นคำถามที่เฉพาะเจาะจง ใช้ภาษาง่าย สื่อความหมายได้ดี เป็นคำถามที่ผู้ตอบอยากตอบ หลีกเลี่ยงคำถามที่เขาไม่อยากตอบ และเป็นคำถามที่ไม่กำกวม

5.2.5 ถ้าการสัมภาษณ์ต้องใช้เวลาาน อาจหยุดพักระหว่างการสัมภาษณ์โดยสนทนาเรื่องเบา ๆ เป็นการผ่อนคลายความตึงเครียด

5.3 ขั้นตอนการสัมภาษณ์ ก่อนลงกลับ ผู้สัมภาษณ์ควรตรวจสอบคำถามว่าได้ถามครบทุกข้อกระทงหรือไม่ อาจถามซ้ำใหม่

ในการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างแน่นอนจะมีแบบบันทึกการสัมภาษณ์มาใช้ประกอบ เพื่อความสะดวกในการจดบันทึก และสามารถทำการสัมภาษณ์ได้ครบถ้วนตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และเรียงลำดับก่อนหลังได้อย่างถูกต้อง ควรมีลักษณะแบบบันทึกการสัมภาษณ์ 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ การบันทึกแบบปลายเปิด ที่กำหนดแต่ตัวคำถามอย่างเดียว แล้วเว้นที่ว่างไว้สำหรับบันทึกคำตอบของผู้ถูกสัมภาษณ์ ซึ่งสามารถตอบแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างกว้างขวาง และการบันทึกแบบปลายปิด ที่มีลักษณะของแบบบันทึกการสัมภาษณ์ที่กำหนดทั้งตัวคำถามและคำตอบไว้ให้เลือกรด้วย แบบบันทึกการสัมภาษณ์แบบปลายปิดมีหลายแบบขึ้นอยู่กับสิ่งที่ต้องการถาม

4. แบบสอบถาม (Questionnaire) หมายถึงเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้ได้ข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลด้านความคิดเห็น หรือความรู้สึกรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยรายการที่ต้องการถาม คือ

4.1 ชื่อแบบสอบถาม

4.2 คำชี้แจงโดยระบุจุดมุ่งหมายของการให้ตอบแบบสอบถาม ขอบเขตเนื้อหา วิธีการตอบคำถาม ประโยชน์ของแบบสอบถาม

4.3 ชุดคำถามหรือรายการที่ต้องการถาม

ลักษณะคำถามในแบบสอบถาม อาจมีลักษณะใดลักษณะหนึ่งหรือรวมทุกลักษณะจาก 3 ลักษณะ คือ คำถามแบบปลายเปิด คำถามแบบปลายปิด และคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามควรมีขั้นตอนดังนี้

- 1) กำหนดวัตถุประสงค์ ขอบเขตเนื้อหาเรื่องที่ต้องการข้อเท็จจริง และจัดทำรายละเอียดของเนื้อหานั้น ๆ
- 2) กำหนดลักษณะคำถามที่จะใช้ในแบบสอบถาม ซึ่งอาจใช้คำถามแบบตัวเลือกคงที่ คำถามปลายเปิด และ/หรือคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าร่วมกัน หรือใช้คำถามเพียงลักษณะเดียวก็ได้
- 3) เขียนชุดคำถามตามลักษณะการเขียนคำถามตามลักษณะที่ได้กำหนดไว้ เขียนคำถามให้ชัดเจนว่าถามอะไรเพียงประเด็นเดียว เขียนเป็นข้อความสั้นกระชับรัดกุม และหลีกเลี่ยงคำถามนำที่การชี้คำตอบ

4) เขียนคำชี้แจงและตั้งชื่อแบบสอบถาม

5) ตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามแล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงวิธีการใช้แบบสอบถาม ในการใช้แบบสอบถามนั้นอาจใช้แบบสอบถามกับผู้ตอบเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม และอาจใช้เครื่องมือร่วมกับเครื่องมือชนิดอื่น เช่น แบบสัมภาษณ์ ก็ได้

5. การประเมินผลจากสภาพจริง เป็นการประเมินเชิงคุณภาพที่กระทำอย่างต่อเนื่องเพื่อสังเกตผลในด้านความรู้ พฤติกรรม วิธีการปฏิบัติ ซึ่งต้องอาศัยปัจจัยหลายด้านเพื่อให้ได้ข้อสรุปและการประเมินผลตามสภาพจริงมากที่สุด โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องมีการเลือกใช้รูปแบบการเรียนรู้ การวางแผนการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการสร้างเครื่องมือการวัดและการประเมินผลต้องสอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของผู้เรียนให้มากที่สุดในการสร้างเครื่องมือการประเมินตามสภาพจริง จึงนำวิธีการประเมินอื่น ๆ มาใช้ในการประเมินซึ่งขึ้นอยู่กับเหตุการณ์และสถานการณ์หลาย ๆ อย่าง วิธีการประเมินจึงมาจาก การสังเกต แบบทดสอบ การสัมภาษณ์ บันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งการประเมินเหล่านี้มีวิธีการของตนเองที่แตกต่างกันออกไป

6. การวัดภาคปฏิบัติ เป็นการวัดและการประเมินผลจากการลงมือปฏิบัติจริงของผู้เรียน โดยมีปัจจัยการวัดและการประเมินผลด้านกระบวนการ และผลผลิตหรือผลงาน ซึ่งมีวิธีการสร้างเครื่องมือดังนี้

6.1 การสร้างเครื่องมือควรกำหนดทักษะที่สอบวัดจากจุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดขั้นตอนของการปฏิบัติงานที่จะสอบวัด กำหนดกิจกรรมในแต่ละขั้นตอน กำหนดรายการปฏิบัติในแต่ละขั้นตอน เขียนรายงาน สาระของงาน และกำหนดเกณฑ์การตัดสิน

6.2 ผู้สอบควรใช้การสังเกตควบคู่ไปกับการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยบันทึกผลการสังเกตหรือผลการประเมินลงในแบบประเมินที่สร้างขึ้น

6.3 เนื้อหาสาระของงานที่จะให้ผู้เรียนสอบปฏิบัติควรสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

6.4 จำนวนและพฤติกรรมที่จะสอบวัดต้องมีเพียงพอที่จะเป็นตัวแทนทักษะตามที่กำหนดในจุดประสงค์การเรียนรู้

6.5 สิ่งที่จะสอบวัดต้องสามารถสังเกตได้โดยตรงและกำหนดเงื่อนไขในการสอบวัดให้ชัดเจน

6.6 การสอบวัดโดยใช้สิ่งเร้าที่จัดขึ้นควรมีคำชี้แจงให้ชัดเจนและสมบูรณ์

7. การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน แฟ้มสะสมงานเป็นเครื่องมือการวัดและการประเมินผลชนิดหนึ่งของการประเมินตามสภาพจริง ซึ่งเป็นการสะสมผลงานของผู้เรียนอย่างมีจุดมุ่งหมายและเป็นระบบ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความพยายาม ความก้าวหน้า และผลสัมฤทธิ์ทางด้านใดด้านหนึ่งของผู้เรียน วิธีการสร้างเครื่องมือหรือรวบรวมผลงานควรมีลักษณะดังนี้ พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2545 : 88)

7.1 เป็นการสะสมงานของนักเรียน ที่ครูผู้สอนแนะนำ ครูผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันกำหนดเป้าหมาย และกำหนดว่าจะต้องมีสิ่งใดบ้างบรรจุอยู่ในแฟ้มสะสมงาน และร่วมกันพิจารณาตรวจทานงานก่อนที่จะบรรจุในแฟ้มสะสมงาน

7.2 เป็นผลผลิตของงานมากกว่ากระบวนการทำงาน เนื่องจากในแฟ้มสะสมงานจะมีส่วนของผลงานมากกว่าส่วนอื่น หลังจากพิจารณาตรวจทานแล้วผู้เรียนจะเลือกผลงานบรรจุในแฟ้มสะสมงานซึ่งครูจะไม่เห็นกระบวนการที่ใช้ในการผลิตงานโดยตรง

7.3 บ่งชี้จุดเด่นมากกว่าจุดด้อย การวัดผลแบบเดิมมักตรวจหาความผิดพลาดหรือข้อบกพร่องของผู้เรียนแต่แฟ้มสะสมงานเน้นจุดแข็งของผู้เรียนซึ่งช่วยให้เกิดความชื่นชมในผลงานของตนเอง ส่วนจุดอ่อนครูจะนำไปวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

7.4 เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนวางแผนลงมือทำผลงาน คัดเลือกผลงาน ประเมินและปรับปรุงผลงานด้วยตัวเองอย่างต่อเนื่องโดยครูเป็นผู้ชี้แนะ ผู้เรียนเป็นเจ้าของผลงาน เจ้าของแฟ้มสะสมงาน ผลงานของผู้เรียนมีความเชื่อมโยงกับชีวิตจริง

7.5 เอื้อต่อการสื่อสารต่อผู้อื่น แฟ้มสะสมงานจะช่วยสื่อความหมายในเรื่องผลสัมฤทธิ์และพัฒนาการของผู้เรียนต่อผู้ปกครอง เพื่อน นักแนะแนว ผู้บริหารโรงเรียน และบุคคลอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี

ในการวัดและการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานของผู้เรียนควรมีการดำเนินการตาม 5 ขั้นตอน ดังนี้

1) การวางแผนจัดทำแฟ้มสะสมงาน ในขั้นนี้ประกอบด้วยการเตรียมตัวของครู และการเตรียมตัวของผู้เรียน

การเตรียมตัวของครู ครูต้องดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน สอบถามความต้องการเกี่ยวกับลักษณะวิธีการเรียนการสอน และการวัดและการประเมินผลจากผู้เกี่ยวข้อง กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน และจัดทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การเตรียมตัวของผู้เรียน ก่อนทำการสอนครูต้องแจ้งให้ผู้เรียนทราบล่วงหน้าเกี่ยวกับจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน วิธีการวัดและประเมินผลเพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วม

2) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในขั้นนี้ครูดำเนินการสอนตามแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ได้จัดทำไว้แล้ว กระตุ้นให้ผู้เรียนกำหนดภาระงานและสร้างความรู้ตามภาระงาน กระตุ้นให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมอย่างครบถ้วน ครูร่วมกับผู้เรียนกำหนดหลักเกณฑ์การประเมิน และร่วมกันประเมินผลจากการจัดการเรียนการสอน ในขั้นนี้จะทำให้ผู้เรียนได้ผลงานจากการเรียนการสอน

3) การเก็บรวบรวมและคัดเลือกผลงาน

การเก็บรวบรวมผลงาน ในขั้นนี้อาจเก็บรวบรวมผลงานตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ประเภทของงาน เนื้อหาวิชา หรือตามลำดับความต่อเนื่องของงาน วิธีการจัดเก็บอาจเก็บรวบรวมไว้ในซอง แฟ้ม กล่อง ชั้น ตู้ หรือแผ่นดิสก์ โดยจัดเก็บรวบรวมเป็น 1 ภาคเรียน 1 ปีการศึกษา หรือเป็นระดับชั้นก็ได้

การคัดเลือกผลงาน ให้พิจารณาคัดเลือกตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า เมื่อประเมินพบข้อบกพร่องให้แก้ไข และพัฒนาให้เป็นผลงานที่ดีที่สุด หลังจากแก้ไขหรือพัฒนาแล้ว ให้ผู้เรียนคัดเลือกด้วยตนเองก่อนแล้วจึงคัดเลือกร่วมกับผู้อื่น ได้แก่ เพื่อน ครู ผู้ปกครอง

4) การสะท้อนความคิดเห็นและการประเมินผลงาน

การสะท้อนความคิดเห็นต่อผลงาน ในขั้นนี้ให้ผู้เรียนแสดงความรู้สึกต่อผลงาน แสดงความคิดเห็นต่อกระบวนการทำงาน แสดงความเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการผลิตชิ้นงาน และข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนฝึกจินตนาการผลงานที่มีคุณภาพ และรู้จักประเมินตนเองอย่างไม่เป็นทางการ

การประเมินผลงาน ในขั้นนี้ควรมีการประเมินโดยรวมทั้งรูปแบบการจัดระบบ เนื้อหาและรายละเอียดต่าง ๆ ของแฟ้มสะสมงานด้วย ผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินคือ เพื่อน ครู หรือ ผู้ปกครอง

5) การนำเสนอผลงาน การนำเสนอผลงานในรูปการจัดนิทรรศการผลงานของผู้เรียนโดยนำแฟ้มสะสมงานของทุกคนมาเสนอร่วมกัน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง ตลอดจนชุมชนได้ชื่นชมความสำเร็จของผู้เรียน ขั้นตอนนี้เป็นกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน และยังทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเองอีกด้วย

ผู้เรียนควรมีบทบาทหลักในการจัดนิทรรศการทั้งกระบวนการตั้งแต่ รูปแบบการจัด การ วิธีการในการจัดการ รวมทั้งการประเมินผลการจัดนิทรรศการด้วย

สรุปได้ว่า วิธีการสร้างเครื่องมือการวัดและการประเมินผลทางการศึกษามีวิธีการที่แตกต่างกันไปตามรูปแบบและวัตถุประสงค์ของการใช้เครื่องมือ ซึ่งแต่ละชนิดอาจมีทั้งความแตกต่างกันและเหมือนกัน

6. การหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพเครื่องมือการวัดและการประเมินผลการศึกษา มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการหาคุณภาพเครื่องมือการวัดและการประเมินผลการศึกษาไว้ คือ

สมบุรณ์ ดันยะ (2545 : 110-112) และ พิชิต ฤทธิ์จรรณ (2545 ; 135-139) กล่าวถึงลักษณะสำคัญของเครื่องมือวัดที่มีคุณภาพ เครื่องมือการวัดและการประเมินผลการศึกษาที่มีคุณภาพ จะต้องมียุทธศาสตร์สำคัญ ดังนี้

1) ความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง คุณภาพของแบบทดสอบ ที่สามารถวัดได้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการ หรือวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้อย่างถูกต้อง แม่นยำความเที่ยงตรงจึงเปรียบได้กับเครื่องชั่งที่สามารถชั่งได้ถูกต้อง ไม่โก่งน้ำหนัก หรือเปรียบได้กับนาฬิกาที่บอกได้ตรงเวลา ไม่คลาดเคลื่อนกับเวลาที่เป็นจริง ลักษณะความเที่ยงตรงของแบบทดสอบแบ่งเป็น 4 ชนิด ดังนี้

1.1 ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) หมายถึง ความสามารถของแบบทดสอบที่วัดได้ตรงกับเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร หรือตรงกับเนื้อหาที่ได้ทำการสอน กล่าวคือเมื่อทำการสอนเนื้อหาใดก็ทำการออกข้อสอบวัดให้ตรงกับเนื้อหานั้น และที่เน้นเป็นสำคัญอยู่ที่ต้องเขียนคำถามให้สอดคล้องกับน้ำหนักความสำคัญของเนื้อหานั้นด้วย

1.2 ความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Construction Validity) หมายถึง ความสามารถของแบบทดสอบ ที่วัดได้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร หรือวัดได้ตรงกับพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียน กล่าวคือ เมื่อจะสอนเนื้อหาใด ครูต้องกำหนดจุดมุ่งหมายไว้

ล่วงหน้าว่า จะให้นักเรียนเกิดสมรรถภาพสมองด้านใด แล้วจึงทำการสอนและเขียนข้อสอบให้ตรงกับพฤติกรรมที่ต้องการ

1.3 ความเที่ยงตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) หมายถึง ความสามารถของแบบทดสอบที่วัดได้ตรงกับสภาพความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน หรือปัจจุบันของนักเรียน หรือกล่าวได้ว่าเป็นความสามารถของแบบทดสอบที่ช่วยให้ครูประมาณสถานภาพอันแท้จริงของนักเรียนในปัจจุบันได้ถูกต้อง

1.4 ความเที่ยงตรงตามการพยากรณ์ (Predictive Validity) หมายถึง ความสามารถของแบบทดสอบที่วัดได้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียน ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต กล่าวคือ คะแนนผลการสอบที่เกิดจากแบบทดสอบชุดนั้นสอดคล้องกับผลการเรียน หรือความสำเร็จในอนาคตของนักเรียน

2) ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง ลักษณะของแบบทดสอบทั้งฉบับที่สามารถวัดได้คงที่คงวาไม่เปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะทำการสอบใหม่กี่ครั้งก็ตาม

3) ความยุติธรรม (Fair) หมายถึง ลักษณะของแบบทดสอบที่ไม่เปิดโอกาสให้มีการได้เปรียบ เสียเปรียบในกลุ่มผู้เข้าสอบด้วยกัน ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนทำข้อสอบได้โดยการเดา ไม่ให้นักเรียนที่เกียจหรือไม่สนใจในการเรียนทำข้อสอบได้ดี ผู้ที่ทำข้อสอบได้ควรเป็นนักเรียนที่เรียนเก่ง และขยันเท่านั้น วิธีการที่จะช่วยให้เกิดความยุติธรรม ได้แก่ ออกข้อสอบให้คลุมหลักสูตรและมีจำนวนมาก แบบทดสอบที่ใช้สอบกับนักเรียนทุกคนต้องเป็นชุดเดียวกันและเป็นเรื่องที่นักเรียนเรียนแล้ว หากออกข้อสอบยากเกินไปจะทำให้นักเรียนเรียนเก่งเสียเปรียบ เพราะทุกคนต้องทำข้อสอบโดยการเดา

4) ความลึกของคำถาม (Searching) หมายถึง ข้อสอบแต่ละข้อนั้นจะต้องไม่ถามผิวเผิน หรือถามประเภทความรู้ความจำ แต่ต้องถามให้นักเรียนนำความรู้ความเข้าใจไปคิดดัดแปลงแก้ปัญหาแล้วจึงตอบได้ ได้แก่การถามพฤติกรรมที่สูงกว่าความรู้ความจำ

5) ความยั่วเย้า (Exemplary) หมายถึง แบบทดสอบที่นักเรียนทำด้วยความสนุกเพลิดเพลิน ไม่ควรใช้คำถามซ้ำซากซึ่งน่าเบื่อหน่าย วิธีการที่จะให้แบบทดสอบมีความยั่วเย้าอยากตอบก็โดยเรียงจากข้อง่ายไปหาข้อยาก ให้ข้อสอบรูปภาพบ้าง ถามข้อละปัญหาบ้าง รูปแบบของข้อสอบน่าสนใจ ถ้าเป็นข้อสอบแบบอัตนัยก็ให้บรรยายมีความยาวพอเหมาะ และไม่ถามหลายประเด็นในข้อเดียวกัน

6) ความจำเพาะเจาะจง (Definition) หมายถึง ข้อสอบที่มีแนวทาง หรือทิศทางการถามการตอบชัดเจน ไม่คลุมเครือ ไม่แฝงกลเม็ดให้นักเรียนงง นักเรียนไม่ได้คะแนนเนื่องจากตอบไม่ถูกต้องกว่าไม่ได้คะแนนเนื่องจาก ไม่เข้าใจคำถาม และความไม่จำเพาะเจาะจงของข้อสอบนี้

อาจเกิดขึ้นได้กับข้อสอบทุกชนิด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้ออกข้อสอบว่าสามารถออกข้อสอบได้รัดกุมและชัดเจนเพียงใด

7) ความเป็นปรนัย (Objective) หมายถึง แบบทดสอบเป็นเพียงรูปแบบหรือโครงสร้างของคำถามที่จะนำไปสู่ความเป็นปรนัยเท่านั้น และความเป็นปรนัยเป็นคุณลักษณะของแบบทดสอบ ไม่ใช่ชนิดของแบบทดสอบและจะทราบว่าแบบทดสอบใดเป็นปรนัยหรือไม่ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติ 3 ประการ คือ

7.1 ตั้งคำถามให้ชัดเจน ทำให้ผู้สอบทุกคนเข้าใจความหมายตรงกัน

7.2 ตรวจให้คะแนนได้ตรงกันแม้ว่าจะตรวจหลายครั้งหรือตรวจหลายคน

ก็ตาม

7.3 แปลความหมายคะแนนได้เหมือนกัน ลักษณะเช่นนี้ถ้าเป็นข้อสอบที่นักเรียนได้คะแนนแต่ละข้อไม่เท่ากัน ได้แก่ข้อสอบอัตนัยหรือตอบสั้น ๆ หรือเติมคำก็ไม่สามารถแปลความหมายของคะแนนได้ข้อสอบแบบอัตนัย หรือความเรียงอาจเป็นปรนัยก็ได้ ถ้ามีคุณสมบัติครบทั้ง 3 ประการข้างต้น และในทางตรงกันข้าม ข้อสอบแบบเลือกตอบ กาถูก – ผิด หรือจับคู่ อาจไม่เป็นปรนัยก็ได้

8) ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง แบบทดสอบที่มีจำนวนข้อมากพอประมาณ ใช้เวลาสอบพอเหมาะ ประหยัดค่าใช้จ่าย จัดทำแบบทดสอบด้วยความประณีต ตรวจให้คะแนนได้รวดเร็ว รวมถึงสถานการณ์ในการสอบที่ดี ได้แก่ สภาพห้องสอบเรียบร้อยไม่มีสิ่งรบกวนผู้เข้าสอบ กรรมการคุมสอบรัดกุม และหากการสร้างแบบทดสอบไว้อย่างดี สามารถนำไปใช้ได้หลาย ๆ ครั้งอย่างเหมาะสม โดยไม่เกิดความเสียหายใด ๆ ถือได้ว่าแบบทดสอบนั้นมีประสิทธิภาพ

9) อำนาจจำแนก (Discrimination) หมายถึง ความสามารถของข้อสอบในการจำแนกผู้สอบที่มีคุณลักษณะ หรือความสามารถแตกต่างกันออกจากกันได้ ข้อสอบที่ดี จะต้องมีความอำนาจจำแนกสูง ตามทฤษฎีการวัดผลแบบอิงกลุ่ม อำนาจจำแนกของข้อสอบหมายถึงความสามารถของข้อสอบที่จำแนกผู้สอบออกเป็น 2 กลุ่ม หรือ กลุ่มเก่ง กับกลุ่มอ่อน ถ้าข้อสอบมีความอำนาจจำแนกสูง แสดงว่าคนกลุ่มเก่งทำข้อสอบนั้นถูก แต่คนกลุ่มอ่อนทำไม่ถูก ส่วนทฤษฎีการวัดผลแบบอิงเกณฑ์ หมายถึงความสามารถของข้อสอบนั้นในการจำแนกผู้สอบออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มรอบรู้ กับกลุ่มไม่รอบรู้ ถ้าข้อสอบมีความอำนาจจำแนกสูง แสดงว่าคนกลุ่มรอบรู้ทำข้อสอบนั้นถูก แต่คนกลุ่มไม่รอบรู้ทำไม่ถูก

10) ความยาก (Difficulty) หมายถึง จำนวนคนตอบข้อสอบได้ถูกมากน้อยเพียงใด หรืออัตราส่วนของจำนวนคนตอบถูกกับจำนวนคนทั้งหมดที่เข้าสอบ ตามทฤษฎีการวัดผลแบบอิงกลุ่ม ข้อสอบที่ดีคือข้อสอบที่ไม่ยากหรือง่ายเกินไป เรียกว่ามีความยากพอเหมาะ เพราะคุณค่าของข้อสอบ

ดังกล่าวจะช่วยจำแนกผู้สอบได้ว่าใครเก่งใครอ่อน ข้อสอบข้อใดที่ไม่มีใครทำได้ถูก หรือข้อสอบที่ทุกคนทำถูก ต่างก็ไม่สามารถจำแนกผู้สอบได้ว่าใครเก่ง ใครอ่อน จึงไม่มีคุณค่าในการจำแนก ส่วนทฤษฎีการวัดผลแบบอิงเกณฑ์ ถือว่าข้อสอบที่ดีคือสามารถวัดว่าผู้เรียนได้บรรลุจุดประสงค์หรือไม่ การที่ทุกคนทำข้อสอบได้ถูกแสดงว่าเขาบรรลุจุดประสงค์ตามที่ต้องการดังนั้นสิ่งสำคัญของข้อสอบอยู่ที่ว่าสามารถวัดในจุดประสงค์ที่ต้องการจริงหรือไม่ ถ้าวัดได้จริงก็นับว่าเป็นข้อสอบที่ดี แม้ว่าจะเป็นข้อสอบที่ง่ายก็ตาม

สรุปได้ว่า การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและการประเมินผลศึกษาสามารถวัดตัวนักเรียนได้ครบทั้ง 3 ด้าน ลักษณะของเครื่องมือวัดผลการศึกษาที่ดีควรมีอย่างน้อย 5 ประการนี้ในการวัด คือ มีความเที่ยงตรง มีความเชื่อมั่น ความเป็นปรนัย อำนาจจำแนก และความยาก ลักษณะที่สำคัญที่สุดของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลคือความเที่ยงตรง ซึ่งในขณะเดียวกันความเที่ยงตรงกับความเชื่อมั่นจะมีความสัมพันธ์กัน และเป็นคุณลักษณะของแบบทดสอบทั้งชุด ต่างกับอำนาจจำแนกและความยากของแบบทดสอบ ซึ่งเป็นคุณลักษณะของแบบทดสอบเป็นรายข้อ

7. สภาพของการวัดและการประเมินผลการศึกษา

ในการวัดและประเมินผลทางการศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบคุณภาพการเรียนการสอนว่าช่วยให้นักเรียนบรรลุสิ่งที่ต้องการในการเรียนหรือไม่แต่การวัดและการประเมินผลยังมีปัญหาทั้งด้านบริหาร การพัฒนากระบวนการวัดผลประเมินผลของครู จึงมีผู้ศึกษาสภาพหรือปัญหาเกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผลดังนี้

นลิน ศรีสุวรรณ (2541. บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์สาเหตุของการวัดและประเมินผลการเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ด้วยเทคนิควิเคราะห์แบบฟอลท์ทรี พบว่า

1. ผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของการวัดและประเมินผล 10 ประเด็น และผลการวิเคราะห์สาเหตุ ด้วยเทคนิควิเคราะห์แบบฟอลท์ทรี มีดังนี้

1.1 ครูไม่ได้วางแผนการประเมินผลการเรียนโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินอย่างเต็มที่ที่มีสาเหตุหลักมาจาก โรงเรียนไม่กำหนดเป็นแผนปฏิบัติการ ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วม นโยบายระดับสูงไม่แน่นอน และนักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผล โดยมีสาเหตุเบื้องต้นที่มีความน่าจะเป็นสูงสุดมาจาก การขาดงบประมาณ

1.2 ครูทำการวัดและประเมินผลการเรียนโดยไม่เน้นกระบวนการ มีสาเหตุ

หลักมาจากครูวางแผนการวัดและการประเมินผลการเรียนโดยไม่เน้นกระบวนการ โรงเรียนขาดวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือวัดประเมินผลการเรียน และผู้บริหารไม่นิเทศติดตามผล โดยมีสาเหตุเบื้องต้นที่มีความน่าจะเป็นสูงสุดมาจากการขาดงบประมาณ

1.3 ครูใช้เครื่องมือและวิธีการวัดที่ไม่หลากหลาย ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดให้มีสาเหตุหลักมาจาก ขาดวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้วัด ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ครูขาดการวางแผนการวัดและการประเมินผล และครูขาดทักษะการใช้เครื่องมือและวิธีการวัด โดยมีสาเหตุเบื้องต้นที่มีความน่าจะเป็นสูงสุดมาจากการขาดงบประมาณ

1.4 ครูไม่ได้รับการอบรม / ประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัด และประเมินผลการเรียนมีสาเหตุหลักมาจาก งบประมาณได้รับการจัดสรรน้อย ครูขาดความสนใจ และหน่วยงานต้นสังกัดไม่จัดอบรม / ประชุมปฏิบัติการ โดยมีสาเหตุเบื้องต้นที่มีความน่าจะเป็นสูงสุดมาจากผู้บริหารระดับสูงไม่เห็นความสำคัญในการจัดอบรม

1.5 โรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลการเรียนไม่เพียงพอ มีสาเหตุหลักมาจาก โรงเรียนไม่จัดซื้อจัดหาวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ ครูขาดทักษะการใช้เครื่องมือและเครื่องมือขาดคุณภาพ โดยมีสาเหตุเบื้องต้นที่มีความน่าจะเป็นสูงสุดมาจากการขาดงบประมาณ

1.6 โรงเรียน/กลุ่มโรงเรียนไม่มีการวิเคราะห์ข้อสอบ มีสาเหตุหลักมาจาก ครูผู้สอนละเลยการวิเคราะห์ข้อสอบ ผู้บริหารไม่สนับสนุน ขาดงบประมาณ และศึกษานิเทศไม่เน้นการวิเคราะห์ข้อสอบ โดยมีสาเหตุเบื้องต้นที่มีความน่าจะเป็นสูงสุดมาจาก ครูและผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของการวิเคราะห์ข้อสอบ

1.7 ครูไม่ได้สร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร มีสาเหตุหลักมาจาก ครูไม่เห็นความสำคัญของการวิเคราะห์หลักสูตร ครูมีภาระงานมาก ครูขาดความใฝ่รู้ ผู้บริหารขาดการนิเทศติดตามผลและครูขาดความรับผิดชอบ โดยมีสาเหตุเบื้องต้นที่มีความน่าจะเป็นสูงสุดมาจาก ครูไม่เห็นความสำคัญของการวิเคราะห์หลักสูตร

1.8 โรงเรียนได้รับการประเมินผลการเรียนเพื่อตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา จากหน่วยงานต้นสังกัดน้อย มีสาเหตุหลักมาจาก หน่วยงานต้นสังกัดทำการประเมินโดยมีสาเหตุเบื้องต้นที่มีความน่าจะเป็นสูงสุดมาจากการขาดงบประมาณ

1.9 ครูได้รับทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการเรียนที่มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขจากหน่วยงานต้นสังกัดน้อย มีสาเหตุหลักมาจาก ครูไม่สนใจ ขาดการนิเทศติดตามผล ขาดสารล่าช้า และขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี โดยมีสาเหตุเบื้องต้นที่มีความน่าจะเป็นสูง

สุตมาจากครูและผู้นิเทศไม่เห็นความสำคัญของการวัดและประเมินผลการเรียนที่มีการเปลี่ยนแปลง
แก้ไข

1.10 ผู้ปกครองนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนน้อย มีสาเหตุหลักมาจาก โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ ผู้ปกครองนักเรียนไม่มีส่วนในการประเมินผล การเรียน และความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนมีน้อย โดยมีสาเหตุเบื้องต้นที่มีความน่าจะเป็นสูง
สุตมาจาก การขาดงบประมาณ

สมหมาย โมขรัตน์ (2542. บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและ
ปัญหาการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร
ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แบบสอบถามครูประถมศึกษาที่มีประสบ
การณ์ในการสอนมากกว่า 2 ปี นำมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียน
ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของครูโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม

1.1 ด้านหลักการในการประเมินผลการเรียน พบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษา
ส่วนมาก มีความรู้ความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับหลักการ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินผล ตัดสินและ
อนุมัติผลการเรียน

1.2 ด้านวิธีการประเมินผลการเรียน พบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษาส่วนมาก
มีความเข้าใจถึงวิธีการประเมินผลและการตัดสินผลการเรียนที่ถูกต้อง ส่วนในเรื่องที่เกี่ยวกับการให้
ระดับผลการเรียน การรายงานผลการเรียนและเกณฑ์การพิจารณาให้เลื่อนชั้นของแต่ละระดับชั้นเรียน
ครูส่วนมากปฏิบัติได้ถูกต้องตามระเบียบที่กำหนดไว้

1.3 ด้านการตัดสินผลการเรียนพบว่า พบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษาส่วนมาก
ยังไม่เข้าใจวิธีการประเมินผลและการตัดสินผลการเรียนที่ถูกต้อง ส่วนในเรื่องที่เกี่ยวกับการให้ระดับ
ผลการเรียน การรายงานผลการเรียนและเกณฑ์การพิจารณาให้เลื่อนชั้นของแต่ละระดับชั้นเรียน
ครูส่วนมากปฏิบัติได้ถูกต้องตามระเบียบที่กำหนดไว้

2. ปัญหาการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียน
ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของครูโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ส่วนมากเห็นว่าการปฏิบัติตามระเบียบ
การประเมินผลการเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด มีความยุ่งยากอยู่ในระดับปานกลาง

ตี จงรักษ์ (2543. บทคัดย่อ) ได้ศึกษา กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา : ศึกษากรณีโรงเรียนในโครงการปฏิรูปการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่รู้และเข้าใจหลักการ วิธีการประเมินผล การเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน การสอบซ่อมเสริม การสร้างแบบทดสอบแบบเลือกตอบและจัดทำเอกสารประเมินผลค่อนข้างดี แต่ไม่เข้าใจวิธีเลือกเครื่องมือ และสร้างเครื่องมือวัดคุณลักษณะของนักเรียนด้านทักษะพิสัยและจิตพิสัยนักเรียนไม่ได้รับโอกาสให้มีส่วนร่วมในการกำหนดจุดประสงค์การเรียน เลือกวิธีเรียนและการประเมินผลการเรียน

กระบวนการวัดและการประเมินผลการเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ครูส่วนใหญ่ปฏิบัติไม่สอดคล้องกับหลักการประเมินผลการเรียน ไม่ได้ตรวจสอบความรู้และทักษะพื้นฐานของนักเรียนก่อนสอนเนื้อหาหรือบทเรียนใหม่ การประเมินผลระหว่างเรียน ครูวัดผลการเรียนด้วยวิธีการสังเกต สอบถาม ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ในบางบทเรียนครูทดสอบจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อสะสมคะแนนไว้ประเมินการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ในสมุดประจำชั้น ครูส่วนใหญ่วัดจุดประสงค์การเรียนรู้ตอนใกล้ปิดภาคเรียน การทดสอบปลายภาคเรียน/ปลายปี ดำเนินการสอบตามระเบียบการประเมินผล ลักษณะของข้อสอบส่วนมากวัดพฤติกรรมจากความรู้ความจำ คุณภาพของเครื่องมือวัดผลโดยภาพรวม มีความตรงและความเที่ยง ต่ำ การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ไม่ว่าวิธีใดครูนำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอนน้อย

การประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียนใช้เกณฑ์เพื่อพิจารณาตัดสิน 3 เกณฑ์ ได้แก่ เวลามาเรียน การผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้และผลการทดสอบปลายปี ซึ่ง พบว่า ครูลงบันทึกเวลา มาเรียนของนักเรียนไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ผลการวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ไม่ครอบคลุม พฤติกรรมด้านทักษะพิสัยและจิตพิสัย ส่วนผลการสอบปลายปี ครูปรับคะแนนของนักเรียนที่เรียนอ่อนบางคนให้ถึงเกณฑ์ เพื่อให้ นักเรียนทุกคนได้เลื่อนชั้นเรียนและเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ปัญหาและอุปสรรคทางด้านการวัดผลและการประเมินผลการเรียนพบว่า ครูในโรงเรียนมีปริมาณงานในความรับผิดชอบมาก ทั้งงานด้านการสอนและงานตามผู้บังคับบัญชา มอบหมาย ทำให้ครูมีเวลาและความพร้อมน้อย ในการเตรียมการสอน การสอน การวัดผลและการประเมินผล การสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่เรียนอ่อน ในขณะเดียวกัน พบว่า นักเรียนร้อยละ 40 มีพื้นฐานความรู้ต่ำกว่าระดับชั้นเรียน นักเรียนขาดความเชื่อมั่นในตนเองและแรงจูงใจในการเรียน ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมฐานะยากจน ให้ความสนใจ ติดตามการเรียน ของลูกหลานค่อนข้างน้อย นอกจากนั้นยังมีปัญหาด้านการบริหารและสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้กระบวนการวัดผลและการประเมินผลการเรียนของโรงเรียนบ้านห้วยแก้วเป็นปัญหา และไม่มีประสิทธิภาพ

จากผลการวิจัยที่ศึกษาพบว่า การวัดและการประเมินผลทางการศึกษาตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ครูมีความรู้ความเข้าใจถูกต้องในการวัดผลและการประเมินผล แต่ยังปฏิบัติไม่ถูกต้องเพราะเห็นว่าถ้าปฏิบัติครบกระบวนการทุกขั้นตอนจะมีความยุ่งยาก อีกทั้งครูยังมีงานที่นอกเหนือจากการสอนตามคำสั่งผู้บังคับบัญชามอบหมาย และขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในกระบวนการเรียนการสอนของครู ครูจะต้องมีการพัฒนาทั้งการด้านสอน และพัฒนาทักษะการวัดผลและการประเมินผล เพื่อนำไปพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพในการพัฒนามนุษย์ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม ตามวัตถุประสงค์การปฏิรูปการศึกษา การวัดผลต้องตรงตามสภาพจริง และกระทำอย่างต่อเนื่อง สัดส่วนในการวัดในการปฏิบัติและการทำแบบทดสอบต้องเปลี่ยนไป วิธีการวัดและประเมินผลต้องหลากหลายเครื่องมือที่ใช้วัดต้องมีคุณภาพและมีความเที่ยงตรงเชื่อถือได้ จึงจะเป็นเครื่องมือที่ดี

ประสงค์ สกุลขันธ์ (2544. บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยสภาพการปฏิบัติ และเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูในโรงเรียนประถมศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 56.78) และมีเจตคติที่ดีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง
2. ครูที่สอนในกลุ่มวิชาแตกต่างกัน มีความเข้าใจในการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง และ เจตคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง ไม่แตกต่างกัน ($P > .05$)
3. ครูในโรงเรียนประถมศึกษามีการนำเอาวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงไปใช้ในระหว่างที่มีการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง เครื่องมือที่ใช้มากที่สุด คือ การสังเกตพฤติกรรม และการสัมภาษณ์ รองลงมาคือ การตรวจผลงานของนักเรียนและสนทนาซักถาม
4. ปัญหาสำคัญที่ครูในโรงเรียนประถมศึกษาประสบอยู่ ได้แก่ ความคลุมเครือไม่ชัดเจน ในวิธีการวัดและการประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง รองลงมาคือ มีภาระสอนหนังสือและงานพิเศษมาก
5. แนวทางแก้ไขปัญหาคือครูในโรงเรียนประถมศึกษาเสนอแนะมาคือ การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับคณะครู เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงอย่างชัดเจน และควรกำหนดเกณฑ์ต่าง ๆ ในการวัดให้ชัดเจน เป็นมาตรฐานเพื่อง่ายต่อการนำไปใช้วัดและประเมินผลการเรียน

จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า ปัญหาในการวัดผลและการประเมินผลทางการศึกษามักเกิดจากครูมีความรู้ไม่ชัดเจน ไม่มีความรู้ด้านการสร้างเครื่องมือและไม่มีเวลาเพียงพอ มีภาระงานที่นอกเหนือจากการสอนมาก นักเรียนขาดความพร้อมในเรื่องที่จะเรียนและไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดการวัดผลประเมินผล ผู้ปกครองไม่มีความรู้และไม่ให้ความสนใจเกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผลงบประมาณมีจำกัดวัสดุอุปกรณ์มีไม่เพียงพอ ผู้บริหารไม่ให้ความสนใจและติดตามนิเทศการวัดผลและการประเมินผล

จากสภาพของการวัดและการประเมินผลการศึกษานั้น การวัดและการประเมินผลเป็นภารกิจที่สำคัญของการจัดการศึกษา ครูไม่เข้าใจในวิธีการ หลักการวัด ไม่มีความรู้ในการการสร้างเครื่องมือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามวิธี วัสดุอุปกรณ์มีไม่เพียงพอและงบประมาณมีจำกัด ผู้บริหารไม่สนใจและไม่ติดตามนิเทศการวัดและการประเมินผล

8. บรรณนิทศน์ (Annotation)

8.1 ความหมายของบรรณนิทศน์

คำว่า บรรณนิทศน์ มีผู้ให้ความหมายไว้ได้ดังนี้คือ

กรมวิชาการ. (2536 : 78) ได้ให้ความหมายว่า คือการจัดทำคำอธิบายประกอบรายชื่อหนังสือแต่ละเล่มโดยสังเขป แสดงให้เห็นเนื้อหาสาระและทำนองเขียน ตลอดจนความมุ่งหมายของหนังสือเล่มนั้น ๆ ซึ่งจะมีประโยชน์ในการใช้เป็นคู่มือในการเลือกหนังสือสำหรับห้องสมุด ใช้แนะนำหนังสือแก่ผู้อ่าน และใช้เป็นแนวทางในการที่ผู้อ่านจะเลือกอ่านและค้นคว้าได้ตรงตามความต้องการและความสนใจได้อย่างรวดเร็ว

ธาดาศักดิ์ วชิรปรัชญาพจน์ (2540 : 90) ให้ความหมายว่า เป็นการกล่าวให้ทราบถึงสาระหรือเนื้อเรื่องของเอกสาร สิ่งพิมพ์ หรือวัสดุแต่ละชิ้น เป็นเครื่องช่วยการตัดสินใจเลือกเอกสาร หรือถ้าเอกสารได้รับการเลือกเข้ามาในห้องสมุดแล้วก็เป็นเครื่องมือแจ้งแก่สมาชิกให้ทราบคุณค่าสาระของเอกสารนั้น ๆ

แมนมาศ ขวลิต (2541 : 181) ให้ความหมายว่า เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาและคุณภาพของหนังสือ

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า บรรณนิทศน์หมายถึงข้อเขียนที่ผู้เขียนบอกถึงเนื้อหาประโยชน์ และเป็นการช่วยตัดสินใจในการเลือก หนังสือ เอกสารต่าง ๆ ได้รวดเร็วและตามความต้องการ

8.2. ประเภทของบรรณนิทัศน์

ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์ (2540 : 90) ทวี มุขระโกษา และชัช ลิยะวณิช (2519 : 474) มีความคิดเห็นสอดคล้องเกี่ยวกับการเขียนบรรณนิทัศน์ โดยแยกได้เป็น 2 ประเภท คือ

8.2.1 บรรณนิทัศน์สำหรับผู้อ่าน มีจุดมุ่งหมายเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้อ่าน และเป็นการช่วยแนะนำให้ผู้ใช้ห้องสมุดได้รู้จักหนังสือในเวลาอันรวดเร็ว จึงนิยมเขียนกันสั้น ๆ พอรู้จุดประสงค์ของหนังสือนั้น ๆ เพื่อเป็นการแนะนำผู้อ่านให้ไปหาความรู้ในหนังสือนั้นอย่างละเอียด

8.2.2 บรรณนิทัศน์สำหรับบรรณารักษ์ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือช่วยตัดสินใจในการเลือกซื้อ หรือ จัดหาทรัพยากรเข้าห้องสมุด วิธีการเขียนคล้ายบรรณนิทัศน์สำหรับผู้อ่าน แต่จะเน้นทรัพยากรนั้นเหมาะสำหรับผู้อ่านระดับใด มีเนื้อหาสาระ ความยากง่าย ข้อดี ข้อบกพร่อง และมีคุณค่าควรแก่การจัดหาเข้าห้องสมุดหรือไม่

อาจกล่าวได้ว่าบรรณนิทัศน์จะแยกเป็น 2 ลักษณะ คือสำหรับผู้อ่าน เป็นการแนะนำหนังสือเพื่อนำไปค้นหารายละเอียดต่อไป สำหรับบรรณารักษ์ เป็นการช่วยตัดสินใจในการเลือกซื้อหนังสือได้รวดเร็ว

8.3 หลักเกณฑ์ในการเขียนบรรณนิทัศน์

กรมวิชาการ (2536 : 78-79) การเขียนบรรณนิทัศน์ควรมีเกณฑ์ในการเขียน คือ

8.3.1 อ่านหนังสือให้เข้าใจความหมายของหนังสือเล่มนั้น ๆ โดยอ่านคำนำและส่วนอื่น ๆ ของหนังสือเพื่อจะได้เขียนได้ถูกต้อง

8.3.2 อ่านเนื้อเรื่องเพื่อจัดทำคำอธิบายประกอบหนังสือเล่มนั้น ๆ เขียนข้อความสังเขปให้ถูกต้อง รัดกุม ครอบคลุมถึงเนื้อหาสาระให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวของหนังสือ

8.3.3 เสนอคุณค่าอันแท้จริงของหนังสือเล่มนั้น ๆ ตามความมุ่งหมายของผู้แต่งอย่างตรงไปตรงมา โดยไม่มีความโน้มเอียงหรืออคติจงใจให้ผู้อ่านคล้อยตาม

8.3.4 อาจใช้คำวิจารณ์หรือข้อความวิจารณ์เกี่ยวกับหนังสือเล่มนั้นมาประกอบก็ได้

8.3.5 อาจนำเหตุการณ์หรือความสนใจในปัจจุบันให้เชื่อมโยงกับผู้แต่งและเนื้อหาในหนังสือเพื่อให้เกิดความสนใจก็ได้

8.3.5 เขียนด้วยสำนวนที่สละสลวย

8.4 วิธีทำบรรณนิทัศน์

ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์ (2540 : 91) กล่าวถึงการจัดทำบรรณนิทัศน์ว่านิยมทำลงในบัตรขนาด 4 x 6 นิ้ว หรือ 5 X 7 นิ้ว ลำดับขั้นในการทำบรรณนิทัศน์ หนังสือแต่ละเล่มมีดังนี้

1. ศึกษาเนื้อเรื่องและแนวคิดให้เข้าใจ โดยพิจารณาอ่านจากคำนำ สารบัญ และเนื้อเรื่องโดยสังเขป
2. เขียนรายละเอียดทางบรรณานุกรม ได้แก่ ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง (ขีดเส้นใต้) ครั้งที่พิมพ์ (ถ้าพิมพ์ตั้งแต่ ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป) สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ จำนวนหน้า
3. เขียนข้อความที่เป็นบรรณนิทัศน์ ได้แก่ การสรุปสาระสำคัญของเนื้อเรื่องโดยย่อให้ครอบคลุมถึงเนื้อหาวิชาทั้งหมด และเสนอคุณค่าที่แท้จริงของหนังสือเล่มนั้น
4. บรรณนิทัศน์ที่ทำเสร็จแล้วเก็บใส่กล่อง โดยจัดเรียงลำดับอักษรชื่อผู้แต่ง จีวีลักษณะ บุนยະภาณูจนา (2532 : 102 – 103) กล่าวไว้ว่า การเขียนบรรณนิทัศน์มีข้อควรระวัง ดังนี้

1. อย่าเขียนซ้ำซาก วกวน และอย่าใช้ถ้อยคำซ้ำจนน่ารำคาญ
2. อย่าใช้ถ้อยคำรุนแรงจนขาดความสุภาพ
3. อย่าใส่ความคิดเห็นนอกเรื่อง
4. อย่างตั้งใจชักจูงผู้อ่านเกินไปจนเห็นได้ชัด
5. อย่าเขียนยาวเกินความจำเป็น

8.5 ลักษณะของบรรณนิทัศน์ที่ดี

บรรณนิทัศน์ที่ดีควรมีลักษณะดังนี้ (จีวีลักษณะ บุนยະภาณูจนา. 2532 : 102 ; ธาดาศักดิ์ วชิรปริชาพงษ์. 2540 : 91)

- 8.5.1 ได้รับความหมายตรงตามจุดมุ่งหมายไม่ซ้ำซาก
- 8.5.2 ข้อความถูกต้องตามเนื้อหาสาระของหนังสือ
- 8.5.3 สำนวนภาษาสละสลวยน่าอ่าน
- 8.5.4 มีศิลปะในการเขียนที่สามารถทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องนั้น ๆ ได้ชัดเจน เข้าใจในคุณค่าที่แท้จริงของหนังสือนั้นได้ดีพอสมควร
- 8.5.5 เขียนโดยใจเป็นธรรมไม่มีอคติ ไม่ใส่ความเห็นนอกเรื่อง
- 8.5.6 ความยาวพอเหมาะที่จะให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้ตามวัตถุประสงค์ ควรใช้คำอยู่ระหว่าง 60 – 100 คำ

สรุปลักษณะที่ดีของบรรณนิทัศน์ ต้องใช้ถ้อยคำสั้น กระชับ ได้ใจความสำคัญตรงตามจุดมุ่งหมายของเนื้อหาสาระ ทำให้เข้าใจเนื้อหาสาระและคุณค่าของหนังสือได้ชัดเจน

สรุปได้ว่า จากสาระสำคัญของบรรณนิทัศน์นั้นก็คือการอธิบายเนื้อหาสาระที่สำคัญประกอบรายละเอียดของบรรณานุกรมรายชื่อหนังสือ วารสาร งานวิจัยแต่ละเล่มว่า เนื้อหา นั้น ๆ เขียนขึ้นไปในทำนองใด มีสาระสำคัญและความมุ่งหมายอย่างไร เพื่อให้ผู้อ่านได้รู้จักหนังสือ อย่างรวดเร็ว

บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการจัดทำบรรณนิทัศน์ เกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการศึกษา ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสำรวจจากหนังสือ วารสาร งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการศึกษาตามขั้นตอนโดยมีขั้นตอนตามรายละเอียด ดังนี้

1. วิธีการจัดทำบรรณนิทัศน์
2. การพิจารณาแหล่งของการศึกษาค้นคว้า
3. การจัดทำบรรณนิทัศน์
4. การจัดทำบรรณานุกรม
5. วิธีการใช้บรรณนิทัศน์

1. วิธีการจัดทำบรรณนิทัศน์

1. ในการจัดทำบรรณนิทัศน์ผู้ศึกษาหาข้อมูลและศึกษาจาก หนังสือ จำนวน 52 เล่ม บทความจากวารสารทางวิชาการ จำนวน 26 เรื่อง งานวิจัย 41 เรื่อง ทั้งภาษาไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ถึง พ.ศ. 2546 และภาษาอังกฤษ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1997 ถึง ปี ค.ศ. 2003 เกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการศึกษา โดยมีวิธีดำเนินการคือ

- 1.1 ศึกษาแหล่งข้อมูลที่ต้องค้นคว้า
- 1.2 อ่านและวิเคราะห์เนื้อหา
- 1.3 สรุปเนื้อหาและเขียนเป็นบรรณนิทัศน์
- 1.4 ศึกษาตามขอบเขตเนื้อหา 6 ด้าน คือ
 - 1.4.1 หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา
 - 1.4.2 กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษา
 - 1.4.3 เครื่องมือ
 - 1.4.4 วิธีการสร้างเครื่องมือ
 - 1.4.5 การหาคุณภาพเครื่องมือ
 - 1.4.6 สภาพของการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา

2. การพิจารณาแหล่งของการศึกษาค้นคว้า

2.1 การพิจารณาและจัดลำดับเนื้อหาบรรณนิทัศน์โดยศึกษารายละเอียดจากหนังสือ วารสาร และงานวิจัย ของหน่วยงานทางราชการที่เกี่ยวข้อง สถาบันการศึกษาที่ได้รับการยอมรับเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการศึกษา เช่น

หอสมุดแห่งชาติ

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

หอสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

โดยมีวิธีการเขียนบรรณนิทัศน์ดังตัวอย่าง

ส่วนบรรณานุกรม

ส่วนสาระสำคัญ

ส่วนหัวเรื่อง

2.2 ศึกษาค้นคว้าจาก หนังสือ วารสาร และงานวิจัย ที่ผู้เขียนมีความชำนาญ มีประสบการณ์ มีความรู้หรือเป็นคณะทำงานและที่ปรึกษาของหน่วยงานทางราชการ ที่เกี่ยวกับการประเมินผลในชั้นเรียนที่มีหลากหลายรูปแบบ โดยอาจประเมินตามสภาพจริง ตามศักยภาพของนักเรียน ประเมินจากแฟ้มสะสมผลงาน ประเมินแบบจัดทำกรวิจัยในชั้นเรียน เช่น หนังสือของ ดร.โกวิท ปวาลพฤษช์ เป็นต้น

2.3 ศึกษาค้นคว้าจาก หนังสือ วารสาร และงานวิจัยที่ได้รับการยอมรับจากสถาบันการศึกษา งานวิจัยเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เช่น

หอสมุดแห่งชาติ

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

หอสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.4 สรุปเนื้อหาสำคัญของเรื่อง

สรุปเนื้อหาสำคัญของเรื่องจากหนังสือ ตำรา วารสาร และงานวิจัย ดังนี้

หนังสือ ตำรา จำนวน 52 เล่ม

วารสาร จำนวน 26 เรื่อง

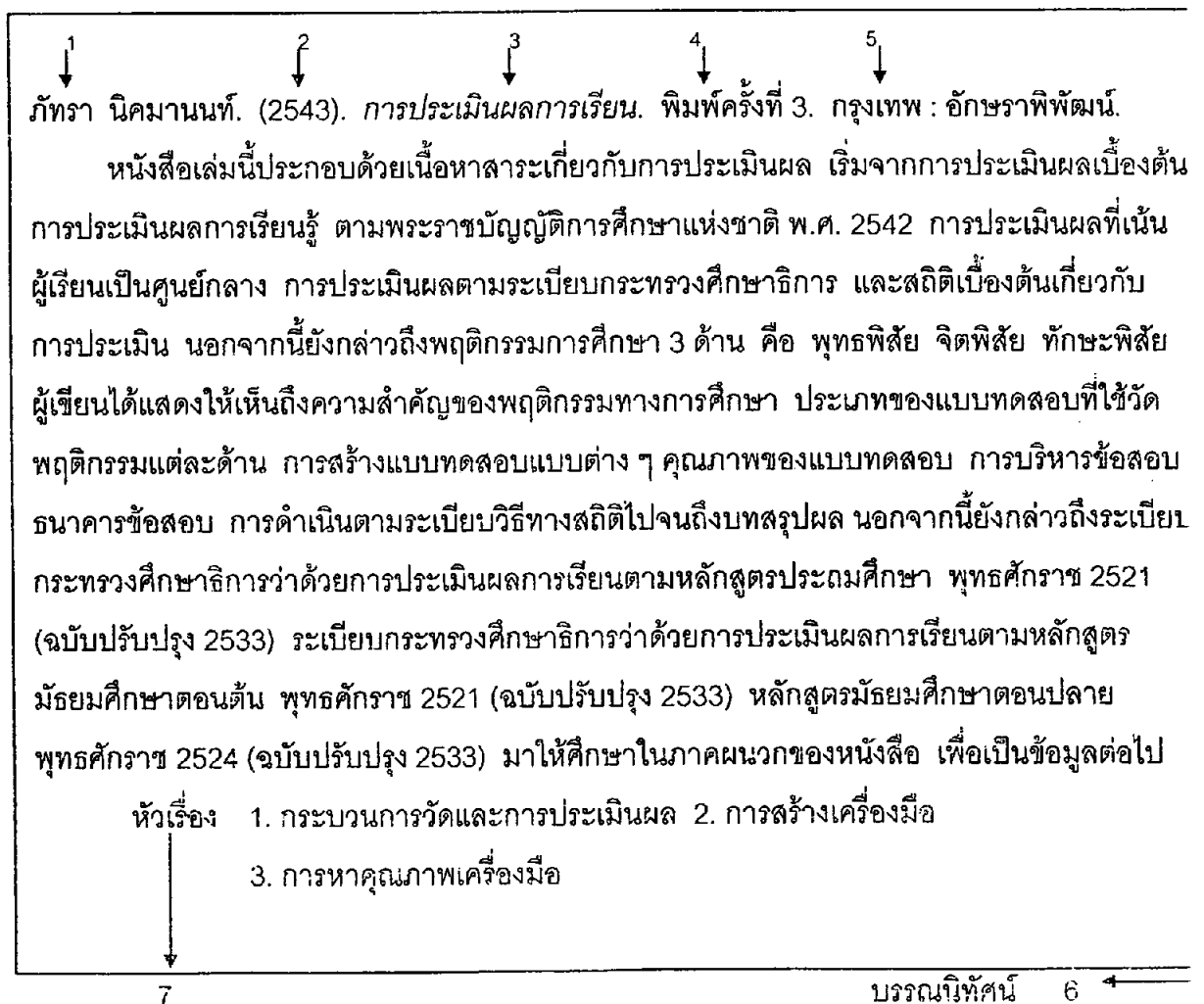
งานวิจัย จำนวน 41 เรื่อง

3. การจัดทำบรรณนิทรรศน์

จัดทำบรรณนิทรรศน์โดยเรียงลำดับตามปีพุทธศักราช ตั้งแต่ พ.ศ. 2540 ถึง พ.ศ. 2547 และแยกตามประเภทบรรณนิทรรศน์ตามเอกสารที่ศึกษา คือ

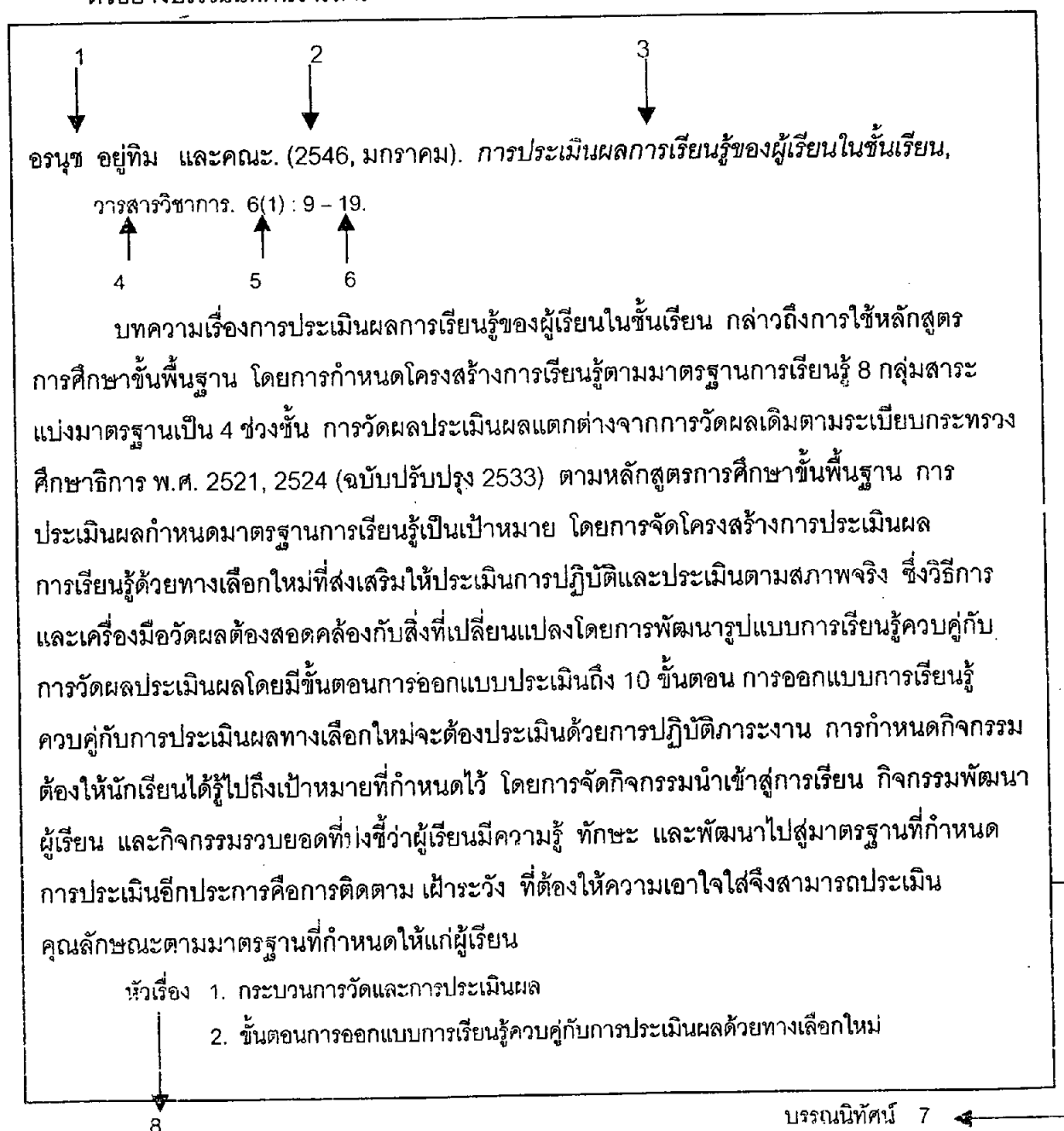
1. บรรณนิทรรศน์หนังสือ
2. บรรณนิทรรศน์วารสาร
3. บรรณนิทรรศน์งานวิจัย

ตัวอย่างบรรณนิทรรศน์หนังสือ

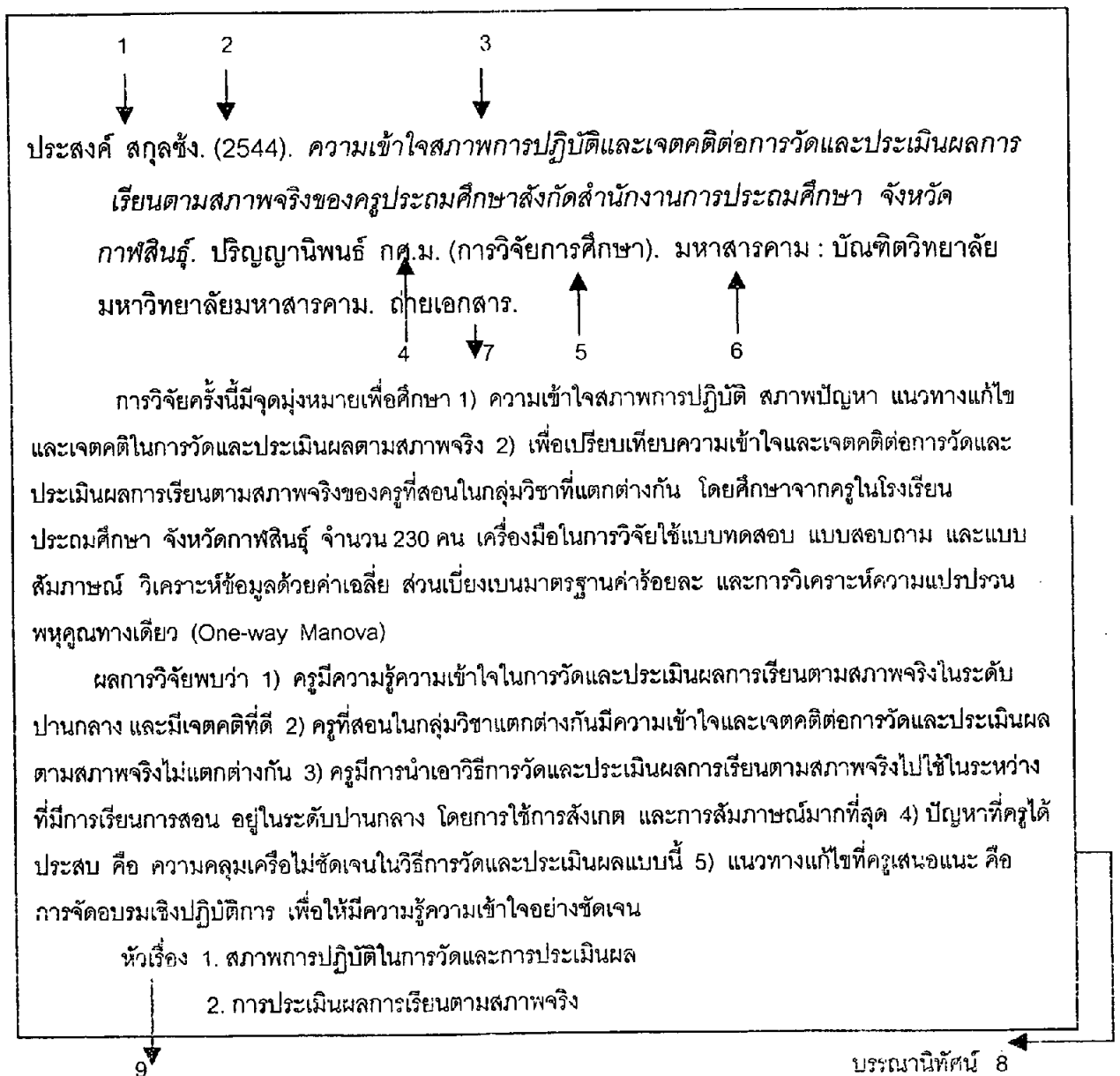
1. ชื่อผู้แต่ง
2. ปีที่พิมพ์
3. ชื่อหนังสือ
4. เมืองที่พิมพ์
5. สำนักพิมพ์
6. บรรณนิทัศน์
7. บรรณนิทัศน์หัวเรื่อง

ตัวอย่างบรรณนิทัศน์วารสาร

1. ชื่อผู้เขียนวารสาร
2. ปีที่พิมพ์ / เดือน
3. ชื่อบทความ
4. ชื่อวารสาร
5. ปีที่ (ฉบับที่)
6. หน้าให้อ้างอิง
7. บรรณนิทศน์
8. ตระชนีหัวเรื่อง

ตัวอย่างบรรณนิทศน์งานวิจัย

1. ชื่อผู้วิจัย
2. ปีที่พิมพ์
3. ชื่อเรื่อง
4. อักษรย่อทางปริญญา
5. สาขาหรือวิชาเอก
6. เมืองที่พิมพ์
7. ระบุว่าเป็นฉบับถ่ายเอกสาร
8. บรรณนิทศน์
9. วรรณิหวัเรื่อง

การจัดทำวรรณิบรรณนิทศน์

การจัดทำบรรณนิทศน์หนังสือ บรรณนิทศน์วารสาร และบรรณนิทศน์งานวิจัย ที่เกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลในชั้นเรียน เพื่อความสะดวก รวดเร็ว ต้องจัดทำวรรณิผู้แต่ง วรรณิชื่อเรื่อง วรรณิหวัเรื่อง ดังนี้

1. วรรณิผู้แต่ง

การทำวรรณิผู้แต่ง โดยดำเนินการรวบรวมรายชื่อผู้แต่งมาเรียงเรียงเป็นขั้นตอน คือ

1.1 การเรียงลำดับรายชื่อผู้แต่งของหนังสือ วารสาร และงานวิจัย โดยการจัดลำดับอักษรตามพจนานุกรม และแยกประเภทของเอกสาร

1.2 กำหนดหมายเลขลำดับ กำกับชื่อผู้แต่งแต่ละท่าน และเรียงลำดับ

ตัวอย่าง วรรณิผู้แต่ง

	หน้า
ประสงค์ สกุลข้ง	30
ภัทรา นิคมานนท์	10
อรุณช อยู่ทิม และคณะ	2

2. วรรณิชื่อเรื่อง

การจัดทำวรรณิชื่อเรื่อง จัดทำโดยการรวบรวมชื่อเรื่องของ หนังสือ วารสาร และงานวิจัย มาเรียงลำดับเป็นขั้นตอน คือ

2.1 การเรียงลำดับชื่อเรื่อง ตามลำดับตัวอักษรแบบพจนานุกรม

2.2 กำหนดหมายเลขลำดับกำกับชื่อเรื่องของแต่ละเรื่อง

ตัวอย่างดรชนีชื่อเรื่อง

	หน้า
หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดและการประเมินผลการศึกษา	8
หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา	13
กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษา	17
เครื่องมือ	20
วิธีการสร้างเครื่องมือ	23
การหาคุณภาพเครื่องมือ	33
สภาพของการวัดและการประเมินผลการศึกษา	36
บรรณนิทัศน์	41

3. ดรชนีหัวเรื่อง

ดรชนีหัวเรื่องจะมีความแตกต่างจากดรชนีชื่อผู้แต่ง และดรชนีชื่อเรื่อง คือ ในการจัดทำจะต้องศึกษาโดยการอ่านข้อความ บทความ จากเอกสารแต่ละประเภทให้เข้าใจโดยละเอียด เพื่อสรุปสาระสำคัญว่ากล่าวถึงเรื่องใด เป็นการสรุปเนื้อหาหรือประเด็นหลักของเอกสาร โดยมีลำดับขั้นในการดำเนินการ ดังนี้

3.1 อ่านสรุปเนื้อหาของหนังสือ วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลในชั้นเรียน

3.2 กำหนดหัวข้อเรื่อง ให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระ

3.3 เรียงลำดับหัวเรื่อง ตามลำดับอักษรแบบพจนานุกรม

3.4 ใส่หมายเลขหน้าที่ปรากฏในเล่มกำกับ

ตัวอย่างดรชนีหัวเรื่อง

	หน้า
ความหมายของการวัดและการประเมินผลการศึกษา	8
ความสำคัญของการวัดและการประเมินผลการศึกษา	10
ความหมายของบรรณนิทัศน์	41
ประเภทของบรรณนิทัศน์	41
หลักเกณฑ์ในการเขียนบรรณนิทัศน์	42
วิธีทำบรรณนิทัศน์	42
ลักษณะของบรรณนิทัศน์ที่ดี	43

4. การจัดทำบรรณานุกรม

การจัดทำบรรณานุกรมได้เขียนตามหลักเกณฑ์คู่มือการเรียบเรียงปริญญานิพนธ์ ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดังนี้

1. บรรณานุกรมหนังสือ มีวิธีการเขียน คือ เริ่มจาก ชื่อผู้แต่ง. วงเล็บด้วย (ปีที่พิมพ์). ตามด้วย ชื่อเรื่อง. สถานที่พิมพ์ : และสำนักพิมพ์

ตัวอย่างบรรณานุกรมหนังสือ

กรมสามัญศึกษา. (2544). *แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนตามแนวปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. อัดสำเนา.

2. บรรณานุกรมวารสาร

บรรณานุกรมวารสาร เริ่มเขียนจาก ชื่อ - สกุล เขียนบทความ. ตามด้วย (ปี, เดือน) เขียนในวงเล็บ และ “ชื่อเรื่อง” ชื่อวารสาร. ปีที่ (ฉบับที่): หน้าที่ย่าง

ตัวอย่างบรรณานุกรมวารสาร

อรนุช อยู่ทิม และคณะ. (2546, มกราคม). *การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในชั้นเรียน*. วารสารวิชาการ. 6(1): 9 – 19.

3. บรรณานุกรมปริญญานิพนธ์ หรือ วิทยานิพนธ์ หรือ สารนิพนธ์ มีวิธีการเขียนในส่วนต้นเหมือนบรรณานุกรมหนังสือ คือ ชื่อ - สกุล ผู้จัดทำ. ตามด้วยวงเล็บ (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. แต่เพิ่มเติมหลังชื่อเรื่องให้เติมคำว่า ปริญญานิพนธ์ หรือ วิทยานิพนธ์ หรือ สารนิพนธ์. วงเล็บด้วย (สาขาวิชาเอก). สถานที่พิมพ์ : บัณฑิตวิทยาลัย ชื่อมหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ตัวอย่างบรรณานุกรมปริญญานิพนธ์ วิทยานิพนธ์

ประสงค์ สกุลซัง. (2544). *ความเข้าใจสภาพการปฏิบัติและเจตคติต่อการวัดและประเมินผล การเรียนตามสภาพจริงของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

การจัดทำบรรณนิทัศน์ ผู้จัดทำจัดทำบรรณนี้ โดยจำแนกเป็น บรรณนี้ผู้แต่ง บรรณนี้ชื่อเรื่อง ซึ่งเรียงลำดับอักษรแบบพจนานุกรม วิธีการที่ให้ความสะดวก รวดเร็ว จะค้นหาได้จากบรรณนี้เหล่านี้ เช่น

1. หากต้องการค้นหา ชื่อผู้แต่ง จะสามารถเปิดดูได้จากบรรณนี้ผู้แต่ง โดยจะมีเลขลำดับที่ไว้ในวงเล็บท้ายชื่อผู้แต่งกำกับไว้
2. หากต้องการค้นหา ชื่อเรื่องใด จะสามารถเปิดดูได้จาก บรรณนี้ ชื่อเรื่อง โดยจะมีเลขลำดับที่ในวงเล็บท้ายชื่อเรื่องกำกับไว้
3. ต้องการค้นหาหัวเรื่องใด สามารถเปิดดูได้จากบรรณนี้หัวเรื่อง โดยจะมีเลขลำดับที่ในวงเล็บท้ายชื่อเรื่องกำกับไว้

บทที่ 4

บรรณนิทัศน์หนังสือ วารสาร งานวิจัย

ในการจัดทำบรรณนิทัศน์ ได้ลำดับการจัดทำรายละเอียดเป็นประเภทต่าง ๆ ตามลักษณะของเอกสาร คือ หนังสือ วารสาร และงานวิจัย โดยลำดับการจัดทำดังนี้

บรรณนิทัศน์หนังสือ

บรรณนิทัศน์หนังสือเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการศึกษา จำนวน 52 เล่ม เรียงลำดับตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2540 - 2546

1. บรรณนิทัศน์หนังสือ ปีพุทธศักราช 2540 ลำดับที่ 01 – 05
2. บรรณนิทัศน์หนังสือ ปีพุทธศักราช 2541 ลำดับที่ 06 – 09
3. บรรณนิทัศน์หนังสือ ปีพุทธศักราช 2542 ลำดับที่ 10 – 24
4. บรรณนิทัศน์หนังสือ ปีพุทธศักราช 2543 ลำดับที่ 25 – 29
5. บรรณนิทัศน์หนังสือ ปีพุทธศักราช 2544 ลำดับที่ 30 – 41
6. บรรณนิทัศน์หนังสือ ปีพุทธศักราช 2545 ลำดับที่ 42 – 46
7. บรรณนิทัศน์หนังสือ ปีพุทธศักราช 2546 ลำดับที่ 47 – 52

01 กรมวิชาการ. (2540). *การประเมินผลจากสภาพจริง*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

หนังสือเล่มนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการวัดประเมินผลที่ต้องการตอบสนองการประเมินความสามารถ ทักษะ ความคิดขั้นสูงที่ซับซ้อน การแก้ปัญหา การปฏิบัติจริง ตลอดจนความสามารถในการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนได้เป็นอย่างดี เรียกว่า การประเมินผลจากสภาพจริง ซึ่งเป็นทางเลือกใหม่ในการประเมินผลการเรียนทางหนึ่ง เป็นการประเมินเชิงบวก เพื่อค้นหาความสามารถ จุดเด่น และความก้าวหน้าของผู้เรียน รวมทั้งให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนในจุดที่ต้องการพัฒนาให้สูงขึ้นเต็มตามศักยภาพ เป็นเครื่องมือประเมินผลที่มีประสิทธิภาพที่ใช้ในการประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งสามารถใช้ในการประเมินผลรวม ในสถานการณ์การเรียนการสอนที่ใกล้เคียงชีวิตจริง มีหลักการพื้นฐานของหลักสูตรและการประเมินผล ได้แก่ หลักการเกี่ยวกับการจัดการศึกษา หลักการเรียนรู้ หลักการแห่งความรู้ หลักการการสอน และหลักของการประเมิน ดังนั้น การประเมินผลจากสภาพจริงจะอำนวยความสะดวกให้แก่ครูผู้สอนได้พัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมได้เป็นอย่างดี

หัวเรื่อง 1. เครื่องมือ 2. วิธีการสร้างเครื่องมือ

02 ยาวดี วิบูลย์ศรี. (2540). *การวัดผลและการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์*. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึง การวัดผลและการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในแนวความคิดเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลคุณภาพของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ โดยกล่าวถึงการทดสอบต้องเป็นกระบวนการในการวัดผลจะได้มาซึ่งตัวเลขตามเกณฑ์ แต่การประเมินผลเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การรวบรวมข้อมูลใช้ในการตัดสินใจ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ที่เน้นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม กำหนดโครงเรื่องเนื้อหาให้ครบ ทำผังแบบทดสอบ การสร้างข้อคำถามให้สอดคล้องกับผังที่กำหนด เน้นการวัดความรู้ด้านวิชาการ เนื้อหาที่ใช้วัดเป็นพฤติกรรมที่เจาะจงและสื่อสารไปยังบุคคลอื่นได้ สิ่งที่ต้องการวัดต้องเกิดจากการเรียนการสอน เพื่อนำไปเปรียบเทียบระหว่างผู้เรียน แบบทดสอบที่เป็นมาตรฐานและที่ครูสร้างขึ้นจะมีความแตกต่างกัน 5 ประการ การวัดแบบอิงกลุ่ม อิงเกณฑ์ อิงปริเขต ที่จำแนกเป็น พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย การตีความหมายของคะแนน ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อสอบแบบประเพณีนิยม ตามแนวทฤษฎีการตอบสนองของข้อกระทง การสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนและการสอบ การสร้างแบบสอบถามลำดับของการเรียนรู้ การสร้างแบบสอบปรนัย แบบสอบความเรียง

หัวข้อเรื่อง 1. ความหมายของการวัดและการประเมินผลการศึกษา

2. กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษา
3. วิธีการสร้างเครื่องมือ
4. การหาคุณภาพเครื่องมือ

03 สมนึก นนธิจันทร์. (2540). *การเรียนการสอนและการประเมินผลจากสภาพจริงโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน*.

สระสมผลงานดีเด่น. สุรินทร์ : สำนักงานประกันศึกษาอำเภอปราสาท.

หนังสือเล่มนี้ กล่าวถึงการวัดประเมินผลจากสภาพจริงโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน ซึ่งการประเมินผลนั้นจะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้กระทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยการแสดงออกหลายด้าน เพื่อนำไปแก้ปัญหา โดยให้ทักษะกระบวนการคิดที่ซับซ้อน ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของเหตุการณ์จริงเท่าที่จะเป็นไปได้ ดังนั้นจึงต้องมีวิธีการดำเนินการประเมินผล ซึ่งจะเป็นแนวทางให้แก่ผู้สอนใช้ในการประเมินผลได้ตามเป้าหมายและถูกต้องตามหลักสูตร เนื้อหาสาระกล่าวถึงความหมาย ความสำคัญ กระบวนการดำเนินงาน และเครื่องมือที่ต้องใช้ในการประเมินผล ซึ่งมีหลายวิธี และในวิธีหนึ่งที่ใช้กันก็คือ การประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน เพราะวิธีนี้เป็นการเก็บรวบรวมและสร้างเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับผลงาน

ของผู้เรียน เป็นวิธีการใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในปัจจุบัน ซึ่งมีความเป็นจริงมากที่สุด และเป็นแหล่งเก็บรวบรวมข้อมูลที่สมบูรณ์ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลในงานของตนเอง ทำให้ผู้เรียนเข้าใจตนเองมากขึ้นและสามารถคิดแนวทางที่จะพัฒนาปรับปรุงแก้ไขงานของตนได้อย่างชัดเจนอีกด้วย

- หัวข้อเรื่อง 1. ความหมายของการวัดและการประเมินผลการศึกษา
 2. ความสำคัญของการวัดและการประเมินผลการศึกษา
 3. เครื่องมือ
 4. วิธีการสร้างเครื่องมือ

04 สวัสดิ์ ดีชื่น. (2540). *การใช้ Portfolio เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดผลฯ (คู่มือครูการศึกษานอกโรงเรียน)*. กรุงเทพฯ : โสภณการพิมพ์.

หนังสือเล่มนี้ เรียบเรียงขึ้นเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลฯ ซึ่งใช้เป็นคู่มือของครูการศึกษานอกโรงเรียนได้เป็นอย่างดี โดยมีวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ คือ

1. ให้แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับ Portfolio ในแง่มุมต่างๆ เพิ่มขึ้นเป็นความรู้นอกเหนือจากการทำ Portfolio ของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน
2. ให้แนวทางแก่ครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สามารถจะเอื้อให้นักศึกษาสามารถนำประสบการณ์การเรียนรู้ ที่ได้รับมาเขียนเรื่องราวเพื่อบรรจุไว้ใน Portfolio ได้
3. เป็นแนวทางในการใช้ Portfolio เพื่อการวัดผลประเมินผล กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต และหมวดวิชาได้อย่างมีหลักการและมีมาตรฐานเป็นแนวเดียวกัน

เนื้อหาสาระแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 หลักและแนวคิดในการจัดทำ Portfolio คือ การดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูล ซึ่งเป็นหัวใจของการจัดทำ Portfolio

ตอนที่ 2 แนวทางการสอนและการฝึกเขียน Portfolio ของนักศึกษา ซึ่งจะเขียนจากประสบการณ์ของนักศึกษา โดยมีวิธีการศึกษาพร้อมตัวอย่าง เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

ตอนที่ 3 แนวทางการวัดผลประเมินผลโดยใช้ Portfolio ได้แก่ การประเมินผลกิจกรรมพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และการประเมินหมวดวิชา

ตอนที่ 4 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลของครูการศึกษานอกโรงเรียน

- หัวข้อเรื่อง 1. เครื่องมือ 2. วิธีการสร้างเครื่องมือ

05 สวัสดิ์ ตี๋ชื่น. (2540). *การจัดทำแฟ้มสะสมประสบการณ์และการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : โลกชน การพิมพ์.

หนังสือเล่มนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการทำ Portfolio ซึ่งจะช่วยพัฒนาความสามารถในการคิด เขียน การใช้เหตุผล ทักษะการแสวงหาความรู้ และช่วยให้ผู้จัดทำมีความเข้าใจตนเอง ผู้อื่น สังคม และเหตุการณ์ต่างๆ ได้ดีขึ้น โดยผู้เขียนจะมุ่งเน้นความสามารถที่จะนำมาปฏิบัติจริงได้มากกว่าที่จะเน้นหนักในเรื่องของทฤษฎีหรือหลักการ เพื่อให้ผู้ที่ได้ศึกษาแล้วนั้น สามารถที่จะมองเห็นแนวทางและจัดทำ Portfolio ของตนเองได้ เนื้อหาสำคัญแบ่งเป็น 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 กล่าวถึงแฟ้มสะสมประสบการณ์

ส่วนที่ 2 วิธีการขั้นตอน รายละเอียด ของการเขียนรายงานเกี่ยวกับประสบการณ์และการเรียนรู้ก่อนเรียน

ส่วนที่ 3 การเขียนรายงานเกี่ยวกับประสบการณ์และการเรียนรู้ระหว่างเรียน

ส่วนที่ 4 การเขียนส่วนประกอบอื่นของแฟ้มสะสมประสบการณ์และการเรียนรู้

ส่วนที่ 5 ขั้นตอนการจัดรูปแบบของแฟ้มสะสมประสบการณ์และการเรียนรู้และในทุกส่วนได้สอดแทรกตัวอย่างประกอบไว้เพื่อการปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสมด้วย

หัวเรื่อง 1. เครื่องมือ

2. วิธีการสร้างเครื่องมือ

06 มานิต สิทธิศร. (2541). *แนวทางการนิเทศ การประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสม*

ผลงาน. มหาสารคาม : สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพยัคฆภูมิฉัย สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม.

หนังสือเล่มนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน โดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน เพื่อเป็นแนวทางให้กับครูผู้สอนสามารถทำการประเมินผลการเรียนด้วยแฟ้มสะสมผลงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนนำไปใช้เป็นสื่อเครื่องมือในกาวนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยแบ่งเนื้อหาเป็น 5 ส่วน ดังนี้

1) สภาพการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล ทฤษฎีพหุปัญญา การวัดและประเมินผลแนวใหม่

2) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงานของนักเรียน

3) กระบวนการจัดทำแฟ้มสะสมงานของนักเรียน

4) บทบาทของผู้ที่มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน ข้อดี และ ข้อจำกัดของการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน

5) แนวทางการนิเทศการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน

นอกจากนี้ยังมีตัวอย่างโครงสร้างแฟ้มสะสมงานของครู ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ และ นักการภารโรง ในภาคผนวกท้ายเล่ม เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการที่มีคุณภาพ

หัวเรื่อง 1. เครื่องมือ

2. วิธีการสร้างเครื่องมือ

07 ราตรี นันทสุนทร (2541). เอกสารประกอบคำสอนวิชาการประเมินผลการเรียน.

พิมพ์ครั้งที่ 2. สุราษฎร์ธานี : ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์

สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

หนังสือเล่มนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน ความหมายของการทดสอบ กระบวนการประเมินผล ประเภทของการประเมินผล ความมุ่งหมายและประโยชน์ของการประเมินผล รวมทั้งการสร้างแบบทดสอบชนิดต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพและ ถูกต้อง โดยได้แบ่งเนื้อหาต่างๆ เป็น 7 บทเรียน ดังนี้

บทเรียนที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียน เป็นการอธิบายพื้นฐานที่ เกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการเรียน

บทเรียนที่ 2 พฤติกรรมการเรียนรู้และเครื่องมือ เป็นการจำแนกพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ต้องการ ให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการเรียนการสอน และการเลือกสร้างเครื่องมือให้ สอดคล้องกับพฤติกรรม

บทเรียนที่ 3 การสร้างแบบทดสอบ เป็นการอธิบายหลักการเขียนข้อสอบ แบบต่างๆ ข้อดี ข้อจำกัดของแบบทดสอบทุกชนิด

บทเรียนที่ 4 สถิติสำหรับการใช้วัดผล เป็นการอธิบายถึงสถิติพื้นฐานในการนำไปใช้ในการวัด และประเมินผล

บทเรียนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ ทั้งแบบอิงกลุ่มและอิงเกณฑ์

บทเรียนที่ 6 ความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น เป็นการวิเคราะห์ข้อสอบทั้งฉบับ ทั้งแบบอิงกลุ่ม และอิงเกณฑ์

บทเรียนที่ 7 คะแนนและความหมายคะแนน เป็นการอธิบายถึงความหมายของคะแนนในวิชาต่างๆ รวมการแปลความหมายคะแนน ตลอดถึงผลการให้ระดับผลการเรียนเป็นตัวอักษร

- หัวเรื่อง 1. ความหมายของการวัดและการประเมินผลการศึกษา 2. เครื่องมือ
3. วิธีการสร้างเครื่องมือ 4. การหาคุณภาพเครื่องมือ

08 ล้วน สายยศ. (2541). *เทคนิคการสร้างและการสอบข้อสอบความถนัดทางการเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.

หนังสือเล่มนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับเทคนิคการสร้างและสอบข้อสอบความถนัดทางการเรียน โดยกล่าวถึงการสอบวัด การวัดผลทางตรงและทางอ้อม โครงสร้างของการวัดผล ประวัติการวัดเชาว์ปัญญาและความถนัดโดยแบ่ง 4 ยุค คือ ยุคเริ่มแรกในการวัดความแตกต่างระหว่างอัตบุคคล ยุคเริ่มต้นวัดเชาว์ปัญญาของบุคคล ยุคการวัดเชาว์ปัญญาแพร่ขยาย และยุคการวัดความถนัด

ทฤษฎีของเชาว์ปัญญาและความถนัด ซึ่งมีหลายทฤษฎีด้วยกัน เช่น ทฤษฎีองค์ประกอบเดี่ยว ทฤษฎีสององค์ประกอบ ทฤษฎีหลายองค์ประกอบ ทฤษฎีไฮราคัล เป็นต้น

การวัดความสามารถด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านภาษา ด้านตัวเลข ด้านเหตุผล ด้านการรับรู้ ด้านมิติสัมพันธ์ ด้านความจำ การใช้คำ การประสานสัมพันธ์ และความสามารถทางเชิงกล ในแต่ละด้านจะมีตัวอย่างข้อสอบ แบบทดสอบต่างๆ เพื่อเพิ่มความเข้าใจ และยังได้เสนอแนวทางการสร้างข้อสอบตามทฤษฎีวิลฟอร์ด ซึ่งเป็นการแยกย่อยองค์ประกอบด้านเชาว์ปัญญาออกเป็น 3 มิติ ถ้าวัดให้ครบถ้วนจะคลุมถึง 120-180 องค์ประกอบย่อย และมีตัวอย่างการสร้างข้อสอบหลายรูปแบบสามารถที่จะนำไปปฏิบัติในการสอบได้อย่างมีศักยภาพ

- หัวเรื่อง 1. วิธีการสร้างเครื่องมือ 2. การหาคุณภาพเครื่องมือ

09 สมนึก ภัททิยธนี. (2541). *การวัดผลการศึกษา*. กาฬสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึง การวัดผลการทดสอบและการประเมินผลที่มีความหมายแตกต่างกัน ความสัมพันธ์ระหว่างการวัดผลกับกระบวนการเรียนการสอน มาตรการการวัดที่ต้องใช้วิธีการทางสถิติแบบต่าง ๆ ในการวิเคราะห์ข้อมูล เช่น มาตรฐานบัญญัติ มาตรฐานเรียงอันดับ มาตรฐานตรงภาพ หรือมาตรฐานสัดส่วน การกล่าวถึงหลักการวัดผลที่ต้องวัดให้ตรงจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน การเลือกใช้เครื่องมือที่ดีและเหมาะสม การระวังความคลาดเคลื่อนหรือความผิดพลาดของการวัด การประเมินผลการวัดให้ถูกต้อง การใช้ผลการวัดให้คุ้มค่า

เครื่องมือหรือเทคนิคมาใช้ในการวัดผลการศึกษาชนิดต่าง ๆ ที่ครอบคลุมพฤติกรรมทางการศึกษาทั้ง 3 ด้าน คือพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ผู้ใช้เครื่องมือบางอย่างไม่จำเป็นต้องออกมาเป็นคะแนน การเลือกใช้เครื่องมือต้องดูจากข้อมูลที่ต้องการ ลักษณะของแบบทดสอบที่ดีและสำคัญควรมี 5 ประการ คือ ความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น ความเป็นปรนัย อำนาจจำแนก และความยาก

หัวเรื่อง 1. ความหมายของการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา 2. เครื่องมือ

10 คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2542). *แนวทางประเมินตามสภาพที่แท้จริง*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

หนังสือเล่มนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินตามสภาพที่แท้จริง เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง ซึ่งต้องดำเนินควบคู่กันไปตลอดเวลา เนื้อหาประกอบไปด้วยลักษณะสำคัญของการประเมินตามสภาพที่แท้จริง การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตลอดจนตัวอย่างแฟ้มสะสมงานซึ่งเป็นเพียงลักษณะหนึ่งของแฟ้มสะสมงานจากหลายๆ ลักษณะ

การวัดและประเมินผลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของกระบวนการจัดการศึกษาโดยมีเครื่องมือวัดผลในการวัด ส่วนใหญ่มักใช้แบบทดสอบแบบเลือกตอบ และพฤติกรรมที่วัดก็เป็นพฤติกรรมในระดับต้นๆ ซึ่งเป็นการทดสอบที่มีส่วนชี้นำพฤติกรรมการสอนของครูด้วย กล่าวคือ การสอนก็มักสอนให้เด็กรู้และจำในเนื้อหาที่สอนเป็นส่วนใหญ่ การฝึกให้นักเรียนรู้จักวิเคราะห์ตัดสินใจด้วยตนเองและการทำงานร่วมกันโดยใช้กระบวนการกลุ่ม การเชื่อมโยงเนื้อหาให้สอดคล้องกับชีวิตจริง การแสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง ซึ่งมีลักษณะเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และมีการสะท้อนสภาพที่แท้จริงของนักเรียน ซึ่งสามารถมีบทบาทต่อการจัดการศึกษาในปัจจุบันมากขึ้น

หัวเรื่อง 1. เครื่องมือ 2. วิธีการสร้างเครื่องมือ

11 เตือนใจ เกตุษา. (2542). *การประเมินผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

หนังสือเล่มนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินผลการศึกษา ในเรื่องของหลักสำคัญเกี่ยวกับการสร้างและปรับปรุงข้อสอบ การนำเสนอข้อมูลทางการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับคะแนนและการแปลความหมายของคะแนน

การวัดผลการศึกษาเป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน ซึ่งจำเป็นต้องใช้เครื่องมือหลายๆ ชนิด วัดความสามารถให้ครบทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านเจตพิสัย และด้านทักษะพิสัย สำหรับการวัดด้านพุทธิพิสัยนั้น เป็นการวัดทางด้านสติปัญญา เครื่องมือที่นิยมใช้กันมากมีอยู่ 2 ชนิด คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งได้แก่ข้อสอบที่ครูสร้างขึ้นมาสําหรับใช้ทดสอบหลังจากสอนจบบทเรียนหรือจบภาคเรียน กับข้อสอบวัดความถนัดทางการเรียน ซึ่งนิยมใช้ในการสอบคัดเลือกหรือนําผลการทดสอบมาใช้ในการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ส่วนการวัดความสามารถด้านเจตพิสัยนั้น ได้แก่การวัดทัศนคติ การปรับตัว และความสนใจ เครื่องมือสำหรับวัดสมรรถภาพด้านนี้ได้แก่ แบบสอบถามหรือแบบสำรวจรายการ การสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึก และการวัดความสามารถด้านทักษะพิสัยนั้น เป็นการวัดความสามารถและทักษะในการทำงาน มีความมุ่งหมายที่จะตรวจวัดความประสานสัมพันธ์ระหว่างมือ เท้า ตา และใจ ว่ามีความคล่องแคล่ว ทนทาน แข็งแรง และทำงานกันอย่างสัมพันธ์เพียงใด สามารถทำงานได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพเพียงใด

ในการวัดผลการศึกษาทั้งหมดนี้จำเป็นต้องมีเครื่องมือในการวัด ฉะนั้นเนื้อหาทั้งหมดก็ได้ครอบคลุมวิธีการวัดผลทางการศึกษา รวมทั้งตัวอย่างประกอบอย่างละเอียด ให้สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพ ตรงตามจุดหมาย

หัวข้อ 1. ความหมายของการวัดและการประเมินผลการศึกษา 2. เครื่องมือ

12 นาดยา ปิรันธนานนท์. (2542). การศึกษาตามมาตรฐาน : แนวคิดสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

หนังสือเล่มนี้ เรียบเรียงขึ้นเพื่อมุ่งเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาตามมาตรฐานของต่างประเทศ การออกแบบและพัฒนามาตรฐานหลักสูตร หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน สื่อและเครือข่ายการเรียนรู้ ตลอดจนการประเมินผลให้เป็นไปตามมาตรฐาน เพื่อจุดประกายความคิดและการดำเนินการให้กับผู้บริหารสถานศึกษา คณาจารย์ นักวิชาการ และนักการศึกษา ในอันที่จะเตรียมพร้อมรับมาตรฐานไปจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของท้องถิ่น ให้เกิดประสิทธิภาพอย่างแท้จริงสู่การประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป ซึ่งได้แบ่งเนื้อหาเป็น 5 บท คือ บทที่ 1 การศึกษาตามมาตรฐาน บทที่ 2 หลักสูตรสถานศึกษาตามมาตรฐาน บทที่ 3 มิติแห่งการเรียนการสอน บทที่ 4 สื่อการเรียนการสอนกับการจัดการศึกษามาตรฐาน บทที่ 5 การประเมินผลตามมาตรฐานหลักสูตร

ในส่วนของการประเมินผลตามมาตรฐานหลักสูตรนั้น เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติที่ถูกต้อง จำเป็นต้องมีการสร้างระบบตรวจสอบ และระบบการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ที่เรียนตามมาตรฐาน โดยจะมีสาระสำคัญที่เป็นประโยชน์ดังนี้ หลักการของระบบประเมินผล รูปแบบการ

ประเมิน : การประเมินผลทางเลือก การเลือกใช้วิธีการประเมิน การสร้าง Scoring guides การประเมินผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานหลักสูตรในสหรัฐอเมริกา การวางแผนการประเมินผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานในประเทศไทย

หัวเรื่อง 1. หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา 2. เครื่องมือ 3. วิธีการสร้างเครื่องมือ

13 พิมพ์ สุวรรณฤทธิ์. (2542). *การสร้างเครื่องมือวัดผลการเรียน*. กาญจนบุรี: ภาควิชา

ทดสอบและวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.

หนังสือเล่มนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดการเรียน ซึ่งมีความสำคัญต่อการวัดผลประเมินผลการเรียน โดยเฉพาะครูผู้สอนที่จะต้องทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการ ผลจากการวัดจะมีคุณภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับการใช้เครื่องมือที่ดี เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัด ดังนั้นควรมีวิธีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดที่ถูกต้องและให้ได้ผลดี โดยมีสาระสำคัญดังนี้

- 1) ความหมายของการวัดและประเมินผล แนวคิดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการศึกษา จุดมุ่งหมายและประโยชน์ของการวัด ประเมินผลการศึกษา แนวปฏิบัติในการประเมินผลการเรียน
 - 2) ระดับของจุดประสงค์ทางการศึกษา การจำแนกจุดประสงค์ทางการศึกษา จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
 - 3) เครื่องมือวัดผลการเรียน ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ การให้ปฏิบัติจริง การใช้แบบทดสอบ แฟ้มสะสมงานนักเรียน และลักษณะของเครื่องมือวัดผลที่ดี
 - 4) การเขียนคำถามวัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย
 - 5) การวัดพฤติกรรมด้านจิตพิสัย
 - 6) การวัดพฤติกรรมด้านทักษะพิสัย
 - 7) เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลก่อนเรียน จุดมุ่งหมายของการวัดผลก่อนเรียน
 - 8) เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลระหว่างเรียน ตัวอย่างเครื่องมือวัดผล และแนวทางในการสร้างเครื่องมือวัดผลระหว่างเรียน
 - 9) เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลปลายภาค ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ การทำตารางกำหนดจำนวนข้อสอบ การเขียนข้อสอบปลายภาค
 - 10) การวิเคราะห์ผลจากการวัด การใช้ค่าสถิติในการวัดผลการศึกษา การหาค่าความสัมพัทธ์ การแปลความหมายของคะแนน
 - 11) การพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือวัดผล ความสำคัญของการวิเคราะห์คุณภาพ
- หัวเรื่อง 1. ความหมายของการวัดและการประเมินผลการศึกษา

2. หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา
3. เครื่องมือ
4. วิธีการสร้างเครื่องมือ

14 เพลินพิศ ธรรมรัตน์. (2542). *การประเมินผลการเรียน*. สกลนคร : โปรแกรมวิชาการวัดผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสกลนคร.

หนังสือเล่มนี้ ใช้ประกอบในวิชาการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรของสถาบันราชภัฏระดับปริญญาตรี โดยแบ่งเนื้อหาไว้ 10 หัวเรื่อง แต่ละหัวเรื่องได้นำเสนอแนวคิดพร้อมข้อมูลประกอบเชิงบรรยายและแบบฝึกหัดท้ายบท เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการวัดผลและประเมินผลการเรียน และสามารถสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมทางการศึกษาด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เริ่มต้นตั้งแต่ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล ความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์ ตลอดจนวิธีและขั้นตอนการปฏิบัติต่างๆ อย่างถูกต้องตามจุดมุ่งหมาย ซึ่งสามารถนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาของตนเองและสังคมให้ดีขึ้นได้

- หัวเรื่อง 1. หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา
2. กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษา
 3. เครื่องมือ

15 วาโร เฟิงส์วาล์ดี. (2542). *การประเมินผลการเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 4. สกลนคร : โปรแกรมวิชาการวัดผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสกลนคร.

หนังสือเล่มนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน ประกอบไปด้วยสาระสำคัญดังนี้

- 1) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวัดผลการศึกษา ได้แก่ ความหมาย ประเภท ประโยชน์ของการวัดผล การทดสอบ และการประเมินผลการศึกษา
- 2) ความหมายและประเภทของพฤติกรรมทางการศึกษา จุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม วิธีการสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร
- 3) เครื่องมือวัดผลการศึกษา ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการ แบบทดสอบ
- 4) หลักการสร้างข้อสอบ ประเภทของแบบทดสอบ ข้อสอบอัตนัย ข้อสอบปรนัย
- 5) การเขียนข้อสอบวัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย โดยแบ่งแยกพฤติกรรมออกเป็นหลาย

ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมความรู้ความจำ พฤติกรรมความเข้าใจ พฤติกรรมการนำไปใช้ พฤติกรรมการวิเคราะห์ พฤติกรรมการสังเคราะห์ และพฤติกรรมการประเมินค่า

6) สถิติที่ใช้ในการวัดผลการศึกษา ได้แก่ ระดับของการวัด การแจกแจงความถี่ การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง การวัดการกระจาย สหสัมพันธ์

7) การวิเคราะห์ข้อสอบตามแนวคิดอิงกลุ่ม ข้อสอบตามแนวคิดอิงเกณฑ์ และข้อสอบอัตนัย

8) ความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของแบบทดสอบแนวคิดอิงกลุ่มและอิงเกณฑ์ องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

9) ประเภทของคะแนน คะแนนมาตรฐาน การแปลความหมายคะแนน การรายงานผลการสอบ และการให้ระดับคะแนน

10) การบริหารการสอบ ได้แก่ การเตรียมตัวก่อนสอบ การดำเนินการขณะสอบ การปฏิบัติเมื่อหมดเวลาสอบ การให้คำชี้แจงวิธีทำแบบทดสอบ

11) ปัญหาการวัดและประเมินผลด้านครูผู้สอน ด้านเครื่องมือวัดผล และแนวทางแก้ไข

หัวข้อเรื่อง 1. ความหมายของการวัดและการประเมินผลการศึกษา

2. เครื่องมือ

3. วิธีการสร้างเครื่องมือ

4. การหาคุณภาพเครื่องมือ

16 วินัย ธรรมศิลป์. (2542). เทคนิคการวัดผลทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

หนังสือเล่มนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับเทคนิคการวัดผลทางการศึกษา ซึ่งการวัดผลนั้นมี ความสำคัญยิ่งต่อผู้เรียนและผู้สอน ไม่ว่าจะเป็นระดับใดก็ตาม เมื่อที่ใดที่มีการเรียนการสอน ก็ต้องมีการวัดผลการศึกษาเพื่อวัดดูว่าผู้เรียนมีการพัฒนาจากน้อยไปหามากเพียงใด ซึ่งสามารถวัดโดยใช้เครื่องมือวัดหลายอย่าง ได้แก่ แนวทดสอบ แบบทดสอบชนิดต่างๆ แต่การวัดผลทางการศึกษาเป็นการวัดทางอ้อมเพราะว่าการศึกษาคือสิ่งที่เป็นามธรรม จะวัดโดยตรงไม่ได้ ดังนั้นการวัดผลทางการศึกษาย่อมต้องมีความคลาดเคลื่อนเป็นธรรมดา ผู้ที่จะเป็นคนให้การศึกษาแก่ผู้รับ จึงจะต้องรู้จักแบบทดสอบที่ดี และสามารถเขียนข้อสอบที่ดีได้ เพื่อให้เกิดความคลาดเคลื่อนที่น้อยที่สุด

นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงทฤษฎีเกี่ยวกับการวัดผลการศึกษา คุณภาพของแบบทดสอบ ข้อแนะนำในการเขียนข้อสอบ การวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชา ข้อสอบแบบต่างๆ เช่น ข้อสอบแบบความเรียง ข้อสอบแบบถูกผิด ข้อสอบแบบเติมคำ เป็นต้น การวัดทางด้านบุคลิกภาพ และแบบทดสอบ

รายการนี้ การใช้แบบทดสอบเน้นการปฏิบัติจริง ระเบียบสะสม การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน ในแต่ละวิธีของการประเมินผลจะมีรายละเอียด ขั้นตอนการปฏิบัติ และตัวอย่างแบบฟอร์มต่างๆ ของการประเมินผลทุกวิธี โดยเนื้อหาสาระจะเน้นถึงการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน มีการอธิบายถึงความหมาย ความสำคัญ บทบาท ส่วนประกอบ ของแฟ้มสะสมผลงาน และมีขั้นตอนในการปฏิบัติ 10 ขั้นตอน รวมทั้งตัวอย่างประกอบในการประเมินผลด้วย

- หัวข้อเรื่อง 1. ความหมายของการวัดและการประเมินผลการศึกษา
2. ความสำคัญของการวัดและการประเมินผลการศึกษา
 3. กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษา
 4. เครื่องมือ
 5. วิธีการสร้างเครื่องมือ

19 สุมาลี จันทร์ชลอ. (2542). *การวัดและประเมินผล*. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

หนังสือเล่มนี้ มีเนื้อหาครอบคลุมการวัดทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านการปฏิบัติซึ่งเน้นการปฏิบัติในวิชาชีพ และด้านความรู้สึก นอกจากนี้ยังให้หลักการและแนวคิดพื้นฐานที่จำเป็นในการวัดและประเมินผล รวมทั้งสถิติพื้นฐานที่จำเป็นในการประเมินผล และยังกล่าวถึงตั้งแต่ความเป็นมา ความหมาย จุดประสงค์ ประเภท ขั้นตอนการปฏิบัติ และเครื่องมือของการประเมินผล โดยเนื้อหาทั้งหมดมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้สำหรับการสอนในวิชาวัดและประเมินผล ซึ่งสถาบันระดับอุดมศึกษาที่เปิดสอนด้านการศึกษาด้านนี้ บรรจุไว้ในหลักสูตร โดยให้ภาษาที่ง่ายเพื่อให้ครู อาจารย์ทั่วไปที่สนใจสามารถอ่านรู้เรื่องและเข้าใจง่าย แต่จะเพิ่มตัวอย่างสำหรับนักศึกษาวิชาชีพ ซึ่งมักจะไม่ใช่หรือไม่สามารถประยุกต์เนื้อหาเกี่ยวกับวิชาชีพได้เมื่อใช้ตัวอย่างทั่วไปในวิชาสามัญ ดังนั้นจึงมีทั้งตัวอย่างที่เป็นวิชาทั่วไปและตัวอย่างวิชาอื่นในเรื่องที่เกี่ยวกับการเขียนข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์และการวัดภาคปฏิบัติ

- หัวข้อเรื่อง 1. ความหมายของการวัดและการประเมินผลการศึกษา
2. ความสำคัญของการวัดและการประเมินผลการศึกษา

20 เสนอ ภิมจิตรผ่อง. (2542). *การประเมินผลภาคปฏิบัติ*. อุบลราชธานี : คณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

หนังสือเล่มนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินผลปฏิบัติซึ่งเป็นวิธีการสำคัญสำหรับการประเมินพฤติกรรมความสามารถของการปฏิบัติด้านใดก็ได้ เพื่อตัดสินความสามารถในการปฏิบัติงาน หรือ

ความถูกต้องของกระบวนการปฏิบัติและคุณภาพของผลงานที่ออกมา ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และการประเมินผลเพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียน โดยมีเนื้อหาแบ่งได้เป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 กล่าวถึง ความหมายของการวัดและประเมินผล การวัดภาคปฏิบัติ และแบบทดสอบภาคปฏิบัติ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และความจำเป็นในการวัดภาคปฏิบัติ

ส่วนที่ 2 กล่าวถึง หลักการและแนวคิดพื้นฐานการวัดภาคปฏิบัติ ได้แก่ หลักการพื้นฐานและธรรมชาติของการวัดภาคปฏิบัติ พฤติกรรมการเรียนรู้ภาคปฏิบัติ จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาตัดสินการวัดผลปฏิบัติ การตรวจให้คะแนนการวัดภาคปฏิบัติ

ส่วนที่ 3 กล่าวถึง การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ ได้แก่ ชนิดของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ การสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ การตัดสินผลการวัดภาคปฏิบัติ และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ

ส่วนที่ 4 กล่าวถึง เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ ให้ทราบถึงความหมาย ประเภท หลักการ และขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบและการสังเกต

หัวเรื่อง 1. ความหมายของการวัดและการประเมินผลการศึกษา

2. วิธีการสร้างเครื่องมือ

21 อารีย์ วชิรวิภากร. (2542). *การวัดและการประเมินผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏธนบุรี.

หนังสือเล่มนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการศึกษา เพื่อให้นักศึกษาและผู้ที่สนใจ เกี่ยวกับการวัดผลการศึกษาและการประเมินผลการศึกษา ได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ในการวัดผลการศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน เพราะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้นักเรียนทราบสภาพของตนเองได้ว่า เก่งอ่อนในเนื้อหาใดบ้าง มีอัตราความงอกงามที่ช้าเร็วเพียงใด และการวัดผลที่ดียังเป็นสื่อให้ผู้ปกครองทราบและเข้าใจเด็กของตนมากขึ้น ในเนื้อหามีสาระสำคัญเกี่ยวกับหลักการวัดและการประเมินผล การประเมินผลตามสภาพจริงโดยใช้แฟ้มสะสมงาน วิธีการสร้างเครื่องมือวัด สถิติเบื้องต้น การวิเคราะห์แบบทดสอบคะแนนและการให้ระดับคะแนน ซึ่งนักศึกษา ครู อาจารย์ และผู้สนใจ สามารถนำหลักการวัดและวิธีการประเมินผลไปปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาได้

หัวเรื่อง 1. หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา

2. เครื่องมือ

3. วิธีการสร้างเครื่องมือ

22 อำนวย เลิศชัยนิต. (2542). *การประเมินผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศิลปสนองการพิมพ์.

หนังสือเล่มนี้ มีเนื้อหาของการประเมินผลการศึกษา เหมาะสำหรับครู ผู้บริหาร นิสิต นักศึกษา และผู้ที่สนใจ ซึ่งกล่าวถึงลักษณะและธรรมชาติของการประเมินผล เช่น ความหมายของการประเมินผล การวัดผล ความมุ่งหมาย ซึ่งมี 5 ประการคือ 1) จุดมุ่งหมายทางด้านความรู้-ความคิด 2) คุณธรรม 3) การสำรวจ 4) การปฏิบัติงานการสอน 5) องค์ประกอบสำคัญของการวัดผลก็คือ สิ่งที่ต้องการวัด เครื่องมือที่ใช้ในการวัด และผลลัพธ์จากการวัด

การประเมินผลเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง เป็นระบบที่ได้มาตรฐานเพื่อนำไปใช้พัฒนางาน การศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งการประเมินผลมีบทบาทสำคัญในวงการศึกษาอย่างมาก มีทั้งการประเมินผลคุณภาพการศึกษาโดยส่วนย่อย และส่วนรวม ซึ่งมีวิธีการประเมินผลหลายวิธีให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติได้เป็นอย่างดี

- หัวข้อเรื่อง 1. ความหมายของการวัดและการประเมินผลการศึกษา
2. ความสำคัญของการวัดและการประเมินผลการศึกษา

23 Airasian, Peter W. (c1999). *Assessment in the classroom : a concise approach*.
2nd ed. McGraw-Hill.

หนังสือเล่มนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินในชั้นเรียน ได้ออกแบบแนวทางการประเมินผลอย่างย่อ และแนวทางในการประเมินอย่างกว้างขวาง ครอบคลุมถึงการประเมินในชั้นเรียนที่สำคัญๆ แต่ละชนิด เช่น วิธีการประเมินผลการจัดการในชั้นเรียน และวิธีการทั่วไป ในการดำเนินการประเมินผล การตัดสินใจของครู จากระบบในชั้นเรียนเป็นระบบสังคม ซึ่งเป็นแนวทางและการวางแผนการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย และเป็นส่วนหนึ่งที่จะบอกให้นักเรียนรู้ว่าต้องทำเป็นประจำทุกวัน

และยังมีการรวบรวมเนื้อหาใหม่ๆ อย่างเต็มรูปแบบ ในการประเมินแบบประมาณการ การขยายความดูแลแก่นักเรียนที่ต้องได้รับการปรับเปลี่ยนแก้ไขให้ได้ตามมาตรฐานมากขึ้น พัฒนาให้มีความเลือกในการประเมินได้หลายทาง และแนะนำ อธิบายถึงเว็บไซต์กว่า 20 เว็บไซต์ที่เกี่ยวกับการประเมินการศึกษา เพื่อเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการประเมินผลแก่ครูผู้สอนได้

หัวเรื่อง 1. กระบวนการวัดและประเมินผลการศึกษา

24 Masters, Geofferey N. (c1999). *Advances in measurement in educational research and assessment*. Elsevier Science.

หนังสือเล่มนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการวัดผลในการวิจัยการศึกษาและประเมินผล นำเสนอวิธีการพัฒนาและมุมมองที่ต่างออกไป ซึ่งมีการอภิปรายทักท้วงในการที่จะทำการปรับปรุงการวัดผลให้ดีขึ้น ทั้งสำหรับการวิจัย และสำหรับการประเมินผลนักเรียน การเรียนรู้ในโรงเรียน และมองถึงแนวทางที่จะดำเนินการอย่างต่อเนื่องในอนาคต

มีการพัฒนาขั้นตอนการดำเนินการต่างๆ เพื่อให้ครอบคลุมทั้งการวิจัยและการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้กว้างขึ้น จะเน้นในการใช้การประเมินรูปแบบ RASCH Model ซึ่งถือว่ามีลักษณะการวัดที่มีประสิทธิภาพ มีขอบเขตกลวิธีแตกต่างกับวิธีอื่นๆ แต่ก็สามารถนำมาใช้ได้ผลเป็นอย่างดี และทำให้การดำเนินการวัดและประเมินผล ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

หัวเรื่อง 1. กระบวนการวัดและประเมินผลการศึกษา

2. เครื่องมือ

25 ดำรัส สีหะวีรชาติ. (2543). *ชุดฝึกอบรม : การวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือวัดผล*.

กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4.

หนังสือเล่มนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพของเครื่องมือวัดผล เพื่อการพัฒนาคุณภาพการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน และสามารถตรวจสอบได้ว่านักเรียนมีจุดเด่น จุดอ่อน รอบรู้หรือไม่รอบรู้ ในสิ่งที่ครูสอน จะได้นำข้อมูลเหล่านั้นมาซ่อมเสริมปรับปรุง พัฒนาให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตรการที่จะได้ข้อมูลที่ดีและถูกต้อง ต้องอาศัยเครื่องมือวัดที่มีคุณภาพ มีความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง และมีความเชื่อมั่นสูง จึงต้องมีการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ เพราะนอกจากจะได้เครื่องมือที่มีคุณภาพ และการวิเคราะห์ยังมีประโยชน์ในการปรับปรุงเครื่องมือวัด และปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน

หนังสือเล่มนี้เป็นชุดฝึกอบรม ที่ครูอาจารย์สามารถศึกษาด้วยตนเองได้ โดยจะเน้นในเรื่องการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือวัดผล ทำข้อสอบแบบประเมิน อัตนัย และแบบสอบถาม และมีคำแนะนำในการศึกษาด้วยตนเอง โดยแบ่งเนื้อหาเป็น 11 หน่วย

หัวเรื่อง 1. เครื่องมือ 2. การหาคุณภาพเครื่องมือ

26 ภัทรา นิคมานนท์. (2543). *การประเมินผลการเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : อักษรา
พัฒนา.

หนังสือเล่มนี้ประกอบด้วยเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการประเมินผล เริ่มจากการประเมินผลเบื้องต้น การประเมินผลการเรียนรู้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การประเมินผลตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ และสถิติเบื้องต้นเกี่ยวกับการประเมิน นอกจากนี้ยังกล่าวถึงพฤติกรรมทางการศึกษา 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย ผู้เขียนได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของพฤติกรรมทางการศึกษา ประเภทของแบบทดสอบที่ใช้วัดพฤติกรรมแต่ละด้าน การสร้างแบบทดสอบแบบต่าง ๆ คุณภาพของแบบทดสอบ การบริหารข้อสอบ ธนาคารข้อสอบ การดำเนินการตามระเบียบวิธีทางสถิติไปจนถึงบทสรุปผล นอกจากนี้ยังกล่าวถึงระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) มาให้ศึกษาในภาคผนวกของหนังสือ เพื่อเป็นข้อมูลต่อไป

- หัวข้อ
1. หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา
 2. เครื่องมือ
 3. การหาคุณภาพเครื่องมือ

27 ล้วน สายยศ และ อังคนา สายยศ. (2543). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

หนังสือเล่มนี้เสนอเทคนิคการสร้างเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้อย่างละเอียด ใช้ภาษาบรรยายง่าย ๆ โดยอธิบายถึงโครงสร้างการวัดผลและการประเมินผล การสอนกับการวัดผล เครื่องมือตลอดจนการให้คะแนนหรือมาตราในการวัดผลพร้อมทั้งบอกประโยชน์ของการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา นอกจากนี้ยังกล่าวถึงชนิดของแบบทดสอบชนิดต่าง ๆ ที่ผู้ประเมินสามารถเลือกใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดการประเมิน โดยเฉพาะการประเมินโดยใช้แบบทดสอบที่ต้องกำหนดข้อสอบให้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่สำคัญและต้องมีการวางแผนในการสร้างแบบทดสอบ การอธิบายถึงการเขียนข้อสอบแบบอิงกลุ่มและอิงเกณฑ์ การวิเคราะห์ข้อสอบของแบบทดสอบชนิดต่าง ๆ เช่น แบบทดสอบแบบอิงกลุ่ม แบบอิงเกณฑ์ แบบทดสอบอัตนัย การใช้คําลักษณะข้อสอบ ความมีมาตรฐานของข้อสอบที่จะต้องมีความเชื่อมั่น มีความเที่ยงตรง การกำหนดคะแนน คะแนนจุดตัด

โดยวิธีการตัดสินใจ วิธีเชิงประจักษ์ วิธีแบบผสม และเมื่อมีการวัดผลประเมินผลแล้วการกำหนดการให้คะแนนและแปลความหมายของคะแนนก็มีความสำคัญเพื่อให้ได้คะแนนที่มีมาตรฐานตามเกณฑ์ปกติและการประเมินผลของคะแนนก็มีความสำคัญมากเช่นกัน.

- หัวเรื่อง 1. หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา
2. เครื่องมือ
 3. การหาคุณภาพเครื่องมือ

28 ศิริชัย กาญจนวาสี. (2543). รายงานการวิจัยเรื่อง การประเมินการเรียนรู้ : ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

หนังสือเล่มนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินการเรียนรู้ ที่มุ่งศึกษาถึงแนวคิดและแนวทางดำเนินการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนในประเทศไทย เปรียบเทียบกับต่างประเทศ เพื่อนำเสนอการศึกษาสู่การกำหนดหลักการและนโยบายเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ของประเทศไทยที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา และวิสัยทัศน์ของไทยในอนาคต โดยเริ่มจากการศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ในส่วนที่เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ วิเคราะห์หลักการวัดและประเมิน ศึกษาพัฒนาการและการเรียนรู้ของมนุษย์ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

เนื้อหาโดยทั่วไปจะครอบคลุมความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลทางการศึกษา โดยให้แนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการเปรียบเทียบแนวคิด รูปแบบ และนโยบาย การประเมินการเรียนรู้ของประเทศต่างๆ สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ผลการสังเคราะห์แนวคิด และหลักการวัดประเมินการเรียนรู้สำหรับประเทศไทย

- หัวเรื่อง 1. หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา
2. สภาพของการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

29 Alper, Sandra. (c2000). *Alternate assessment of students with disabilities in inclusive settings*. Pearson Allyn & Bacon.

หนังสือเล่มนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินนักเรียนที่ไม่มีสมรรถภาพในการเรียนรู้ เป็นคู่มือสำหรับครูผู้สอน ทุกระดับที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการประเมินในชั้นเรียน แนะนำการวางแผนการดำเนินการ การใช้เครื่องมือ และการเตรียมการสำหรับการวิเคราะห์และประเมินผล นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้นำเสนอและอธิบายโดยใช้ตัวอย่างเป็นภาพประกอบ ในวิธีการแก้ปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียนในชั้นเรียน ทั้งหมด 12 กรณี ซึ่งได้อธิบายถึงประสบการณ์การเรียนรู้ชีวิตในชั้นเรียนอย่างละเอียด และยังมีเทคนิคพิเศษในการประเมินชั้นเรียนถึง 50 วิธี เป็นการอธิบายที่สั้นกะทัดรัด เป็นขั้นตอนที่จะช่วยให้การเข้าใจที่ง่ายขึ้น ให้คำแนะนำในการที่จะวิเคราะห์ข้อมูล ข้อดีข้อเสีย และคำแนะนำเป็นต้น

หัวเรื่อง 1. กระบวนการวัดและประเมินผลการศึกษา

2. เครื่องมือ

30 กรมสามัญศึกษา. (2544). *แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

หนังสือเล่มนี้ มีเนื้อหาครอบคลุมถึงแนวทางในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 กล่าวถึงพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 วิสัยทัศน์ใหม่ของกรมพัฒนาการศึกษา การประเมินผลการเรียนรู้กับการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งในแต่ละหัวข้อจะมีตารางและภาพประกอบ

ตอนที่ 2 กล่าวถึงการวัดและประเมินผลตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ซึ่งมีแนวทางในการดำเนินการ คือ วัดและประเมินอะไร วัดและประเมินเมื่อใด วัดและประเมินอย่างไร นำผลการประเมินไปใช้อย่างไร เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีตัวอย่างของเครื่องมือวัดหลายรูปแบบ เพื่อให้ครูผู้สอนพิจารณาเลือกนำมาใช้ได้สอดคล้องเหมาะสมกับกระบวนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 3 กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลผู้เรียน เพื่อเป็นการส่งเสริมให้สถานศึกษาเป็นฐานในการปฏิรูปการศึกษา จึงจำเป็นต้องมีผู้เกี่ยวข้อง คือ กลุ่มโรงเรียน สหวิทยาเขต คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคลากรงานวัดผลและประเมินผล ครูผู้สอน ผู้ที่เกี่ยวข้อง

- หัวข้อเรื่อง 1. ความสำคัญของการวัดและการประเมินผลการศึกษา
2. หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา

31 กรมสามัญศึกษา. (2544). แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงการประเมินผลการเรียนรู้ที่ต้องสอดคล้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา วิสัยทัศน์ใหม่ของการพัฒนาการศึกษา การวัดผลตามแนวทางการปฏิรูปว่าจะประเมินอะไร ประเมินเมื่อใด ประเมินอย่างไร นำผลการประเมินไปใช้อย่างไร เครื่องมือการวัดและการประเมินผล การเรียน เกณฑ์การประเมินผู้เรียน การวัดและประเมินผลที่มุ่งเน้นผลผลิตของผู้เรียน บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลผู้เรียน คือ กลุ่มโรงเรียน สหวิทยาเขต คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคลากรงานวัดผลและประเมินผล ครูผู้สอน

หัวข้อเรื่อง 1. หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา

32 กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). การวัดและประเมินผลในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

หนังสือเล่มนี้ มีเนื้อหาของการวัดและประเมินผลในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยจะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ธรรมชาติแวดล้อม และสังคม นอกจากนั้นยังส่งเสริมให้มินิสังรักการอ่านและใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ

มีแนวทางจัดการเรียนการสอน แนวทางการวัดและประเมินผล ซึ่งใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวัดให้มีความตรงมากยิ่งขึ้น จะครอบคลุมพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และเน้นกระบวนการในการวัดและประเมินผลสมรรถภาพ ต้องพิจารณากำหนดตัวบ่งชี้ของพฤติกรรมที่จะวัด กำหนดวิธีการวัดและพัฒนาเครื่องมือวัดให้มีคุณภาพ ซึ่งในแต่ละบทมีตัวอย่างประกอบเพื่อความเข้าใจและสามารถนำไปใช้ได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย

หัวข้อเรื่อง 1. กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษา

- 33 คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2544). *การวัดและประเมินผู้เรียนด้านคุณธรรมจริยธรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

หนังสือเล่มนี้ กล่าวถึงการวัดและประเมินผู้เรียนด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยมีเนื้อหาแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. การวัดด้านคุณธรรมจริยธรรม เป็นกระบวนการที่ทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่แสดงถึงคุณธรรมจริยธรรมของแต่ละบุคคลว่ามีลักษณะทางคุณธรรมจริยธรรมอย่างไร ส่วนการประเมินด้านคุณธรรมจริยธรรมเป็นการนำข้อมูลที่แสดงถึงคุณธรรมจริยธรรมที่ได้จากการวัดมาพิจารณาลงสรุปเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรมต่อไป โดยได้ให้แนวคิดในการประเมินระหว่างการเรียนและการประเมินแบบสรุปรวบยอด และแนวทางการวัดและประเมินผู้เรียนด้วย

2. การวัดจริยธรรม ต้องทราบถึงความหมาย และคุณลักษณะของจริยธรรมก่อนที่จะสร้างเครื่องมือวัด ซึ่งมีหลายวิธีแตกต่างกันไป เช่นการวัดความรู้เกี่ยวกับจริยธรรม ก็จะได้ด้วยแบบทดสอบวัดความรู้ว่าคนมีความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมหรือสิ่งที่ควรประพฤติ หรือไม่ควรประพฤติของสังคมหรือไม่ ส่วนการวัดทัศนคติเกี่ยวกับจริยธรรม ก็วัดได้ด้วยการสร้างมาตราการวัดทัศนคติแบบต่างๆ เช่น วิธีการของเธอร์สตัน หรือลิเคอร์ท หรือออกสกูล เป็นต้น

3. จิตวิญญาณของครูกับเทคนิคการประเมิน ได้กล่าวถึงจิตวิญญาณของความเป็นครู และเทคนิควิธีการนำเอาคุณธรรมเข้าไปบูรณาการในแผนการสอน

หัวเรื่อง 1. กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษา

- 34 คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2544). *สรุปแนวคิดในการดำเนินงานนโยบายการประเมินผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

หนังสือเล่มนี้ กล่าวถึงการสรุปแนวคิดในการดำเนินงานนโยบายการประเมินผลการเรียนรู้ของงานวิจัย เรื่อง การประเมินการเรียนรู้ : ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ตั้งแต่ความเป็นมา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินงาน ผลการสังเคราะห์เอกสาร การวัดประเมินผล สาระของการประเมิน และข้อเสนอแนะ โดยสรุปแล้วแนวโน้มของการประเมินผลในระดับผู้สอนคงต้องเน้นเรื่องการประเมินเพื่อพัฒนามากกว่าการประเมินเพื่อการตัดสินหรือในลักษณะของการสอบไล่เพื่อที่จะชี้จุดอ่อน จุดแข็งของตัวผู้เรียน และสิ่งที่ประเมินคงจะต้องครอบคลุมทั้งด้านทักษะความรู้ ทักษะพื้นฐาน ทักษะการแสวงหาความรู้ในวิชานั้น

ตอนท้ายเป็นการอภิปรายทั่วไปของผู้ที่เกี่ยวข้อง กล่าวติชม เสนอแนะในเรื่องของนโยบายการประเมินและให้แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการต่อไป

หัวเรื่อง 1. หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา

- 35 คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2544). *การพัฒนาและประเมินผลผู้เรียน ด้านคุณธรรมจริยธรรม กรณีศึกษาจากการปฏิบัติจริง*. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

หนังสือเล่มนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาและประเมินผลผู้เรียนด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งเป็นการวิจัยปฏิบัติการที่โรงเรียนพระหฤทัยคอนวেন্ট โดยกล่าวถึงความเป็นมา ลักษณะการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่เน้นการบูรณาการจริยธรรมในรายวิชา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิค 4 MAT ซึ่งเป็นกระบวนการเน้นการส่งเสริมเรื่องปัญหา สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาในทุกด้านทั้งเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะของการเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยโครงงาน ซึ่งเป็นเครื่องมือหรือเทคนิคหนึ่งที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจ โดยมีครูให้ความช่วยเหลือเพื่อให้ นักเรียนได้ขยายความรู้พื้นฐานไปสู่ความรู้ใหม่ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ในทุกรูปแบบมีตัวอย่างของแผนการสอนและการวัดและประเมินผลเพื่อให้ได้เห็นถึงการปฏิบัติที่แท้จริง นอกจากนี้ยังมีวิธีการประเมินผล หลายวิธีซึ่งสามารถนำไปใช้ดำเนินการวัดและประเมินผลได้ตามจุดประสงค์

หัวเรื่อง 1. กระบวนการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา 2. เครื่องมือในการวัดผลการศึกษา

- 36 จิราภรณ์ ศิริทวี. (2544). *รายงานการวิจัยการประเมินผู้เรียน : ประสพการณ์จากการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.

หนังสือเล่มนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินผู้เรียน จากการศึกษาวิเคราะห์ผลงานเขียนของนักเรียนชั้น ป.3/5 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยได้ถ่ายทอดสาระและหลักการที่ได้จากการปฏิบัติ อันเป็นแนวทางการประเมินเชิงบวกที่มีคุณค่าที่เน้นการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนเอง สะท้อนความสามารถที่แท้จริง พร้อมตัวอย่างผลงานเขียนของผู้เรียนที่มีการสื่อสารระหว่างครูกับผู้เรียน การตรวจที่มีความหมายบอกถึงความรู้สึกรู้สึกของครูที่มีต่อผลงานทั้งในเรื่องทักษะการสื่อสาร การคิด จินตนาการ และการแปลความหมาย การคิดจากผล

งานเขียนของผู้เรียน ตลอดจนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมิน เพื่อพัฒนาทักษะการทำงาน การจัดการ การคิดและการสื่อสารของผู้เรียน วิธีการประเมินด้านคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้น และคงอยู่ในตัวผู้เรียนจากประสบการณ์ ในฐานะครูประจำชั้น และสอดคล้องกับแนวทางการประเมินผู้เรียน ตามมาตรา 26 ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

หัวเรื่อง 1. กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษา

37 บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. (2544). รายงานการวิจัย การประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : แนวคิดและวิธีการ. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

หนังสือเล่มนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิดและวิธีการประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินการเรียนรู้ในระดับชั้นเรียน ความหมาย ความเป็นมา และความสำคัญ การจัดประสานการเรียนรู้ ลักษณะเฉพาะของการประเมินระดับชั้นเรียน

แนวคิดการประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการประเมินทั้งผลการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในฐานะผู้ประเมินมีหน้าที่รับผิดชอบ ปรับปรุง ความรู้ ความสามารถ และข้อปรับปรุงตนเองให้บรรลุตามจุดหมายการเรียนรู้ โดยได้ให้แนวคิดและหลักการของการประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล โดยกล่าวถึงการสื่อสารส่วนบุคคล ข้อดี ข้อเสีย ของการประเมินด้วยวิธีการต่างๆ

วิธีการประเมินจากการปฏิบัติ กล่าวถึงความหมาย ประเภทของงานที่ปฏิบัติ การสังเกตอย่างเป็นระบบ การให้คะแนน และการจัดทำ การประเมินการปฏิบัติ

วิธีการประเมิน สภาพจริงและการประเมินด้วยพอดโฟลิโอ โดยให้ความหมายของการประเมินสภาพจริง และอธิบายถึงการประเมินด้วยพอดโฟลิโอ รูปร่าง ลักษณะ ประเภท การใช้พอดโฟลิโอ

วิธีการประเมินด้วยข้อสอบที่ครูสร้างขึ้น มีทั้งข้อสอบอัตนัย และข้อสอบเลือกตอบ โดยอธิบายถึงลักษณะ ประเภท ชนิดของข้อสอบทั้ง 2 แบบ ข้อดี ข้อจำกัดของข้อสอบแต่ละแบบ ซึ่งจะมีตัวอย่างประกอบเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติและเพิ่มความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

หัวเรื่อง 1. กระบวนการวัดและประเมินผลทางการศึกษา

2. วิธีการสร้างเครื่องมือ

38 พร้อมพรรณ อุดมสิน. (2544). *การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนคณิตศาสตร์*.

พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

หนังสือเล่มนี้ เรียบเรียงขึ้นเพื่อเป็นเอกสารประกอบการเรียนวิชาการประเมินผลการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นวิชาในหลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาคณิตศาสตร์ โดยมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ประกอบกับเชิงปฏิบัติจริง เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

การวัดและการประเมินผลเป็นส่วนสำคัญและจำเป็นยิ่งในกระบวนการเรียนการสอน โดยจะกล่าวถึงการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ ซึ่งครูผู้สอนต้องตั้งจุดประสงค์ในการสอน แล้วหาวิธีสอนและดำเนินการสอนตามวิธีนั้นๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ จากนั้นครูผู้สอนก็ต้องวัดและประเมินผล เพื่อดูว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ โดยมีวิธีการแตกต่างกันไป เช่น

1. การใช้เทคนิคการสังเกตโดยการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนบ่อยๆ จะได้ข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าของนักเรียน ทำให้ครูบอกข้อผิดพลาด และแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้ทันที

2. การใช้เทคนิคการใช้คำถาม มีหลายลักษณะ เช่น การใช้คำถามปลายเปิดหรือคำถามไม่เจาะจงคำตอบที่แน่นอน และการใช้คำถามเพื่อการวิเคราะห์ข้อบกพร่อง

3. ให้นักเรียนทำแฟ้มสะสมผลงาน ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมมากวิธีหนึ่งของครู ที่ได้นำมาใช้ให้นักเรียนผสมผสานทักษะหลายๆ ด้านเข้าด้วยกัน ซึ่งถือว่าเป็นการประเมินที่เป็นข้อมูลเชิงบวก และสามารถพัฒนานักเรียนให้มีประสิทธิภาพได้เป็นอย่างมาก

หัวข้อเรื่อง 1. เครื่องมือ

2. วิธีการสร้างเครื่องมือ

39 ส. วาสนา ประवालพุกษ์. (2544). *หลักการและเทคนิคการประเมินทางการศึกษา*.

กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

หนังสือเล่มนี้ แบ่งเนื้อหาสาระออกเป็น 3 ตอน ในตอนที่ 1 กล่าวถึงการประเมินและการตัดสินใจ ว่าด้วยหลักการประเมินซึ่งกล่าวถึงความหมายและประวัติย่อของการประเมินเพื่อเป็นฐานในการติดตามเทคนิคการประเมิน เทคนิคการตัดสินใจโดยเน้นการตัดสินใจที่สามารถนำมาใช้ในโรงเรียน เทคนิคบางเทคนิคอาจเป็นของใหม่สำหรับประเทศไทย บางเทคนิคได้พัฒนามาเป็นรูปแบบของการประเมิน และการกล่าวถึงขอบเขตของการประเมินทางการศึกษาที่แบ่งออกเป็น การประเมิน การเรียนการสอนและการประเมินโครงการ นอกจากนี้ในตอนี่ 2 จะกล่าวถึงรูปแบบและวิธีการ

ประเมินตลอดจนการประยุกต์ใช้รูปแบบต่าง ๆ ในตอนที่ 3 เป็นการเปรียบเทียบรูปแบบต่าง ๆ ในภาพรวม เพื่อให้เห็นภาพส่วนใหญ่พร้อมข้อเตือนใจในการนำไปใช้ การประยุกต์ใช้รูปแบบในการประเมินทางการศึกษา โดยแบ่งลักษณะการประเมินเป็นการประเมินบุคคล การประเมินสถาบันหรือองค์กร และการประเมินโครงการ นอกจากนี้ได้รวบรวมแนวคิดจากประสบการณ์การสอนและการวิจัยของผู้เขียน โดยพิจารณาว่าการประเมินการศึกษาในอนาคตน่าจะเป็นอย่างไร โดยให้ความเห็นว่าการประเมินน่าจะประยุกต์การวิจัยปฏิบัติการมาใช้ได้ เช่น PDCA ซึ่งเป็นแนวการบริหาร หรืออาจใช้วิจัยการปฏิบัติการแนวอื่น ๆ เช่นวงจรการดำเนินงานแบบเกลียวสว่านที่ประกอบด้วยการวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และการประเมินเชิงสะท้อน แล้วกลับไปปรับแผนใหม่เป็นวงจรใหม่ต่อไป ลักษณะนี้เป็นการประเมินที่มุ่งเน้นการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยความร่วมมือร่วมใจของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการพัฒนาปรับแนวคิดของการประเมินจากการที่จะถูกตำหนิถูกลงโทษมาเป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลอันเป็นเป้าหมายสำคัญ

หัวเรื่อง 1. ความสำคัญของการวัดและการประเมินผลการศึกษา

40 สุพักตร์ พิบูลย์. (2544). *การประเมินตามสภาพจริง*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช.

หนังสือเล่มนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินตามสภาพจริง มุ่งนำเสนอแนวคิดและแนวปฏิบัติควบคู่ไปกับการประเมินแฟ้มสะสมผลงาน โดยกล่าวถึง การจัดการศึกษาโดยทั่วไป เป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งมุ่งเน้น 3 ด้านคือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย ด้านทักษะพิสัย ความหมายของการวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งของการจัดการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ และยังให้แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินตามสภาพจริง ซึ่งเป็นมโนทัศน์ในการวัดและประเมินผลการเรียนที่มุ่งเน้นให้ผลการประเมินมีความตรงตามสภาพ และเสริมสร้างศักยภาพในชีวิตจริงให้แก่ผู้เรียน เป็นแนวคิดที่มุ่งแก้ปัญหาด้านความไม่ถูกต้อง ไม่แม่นยำของวิธีการวัดและผลการประเมิน และมีขั้นตอนการปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการประเมินตามสภาพจริงโดยยึดแนวปฏิบัติที่สำคัญๆ 8 ขั้นตอน คือ

- 1) ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์ของกลุ่มวิชา
- 2) ศึกษาคำอธิบายรายวิชา วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา กำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้และรายการเนื้อหาสาระ
- 3) จัดทำกำหนดการสอน และกำหนดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่สำคัญๆ
- 4) กำหนดสัดส่วนคะแนนระหว่างภาคต่อปลายภาค และแหล่งที่มาของคะแนน

- 5) จัดทำบัญชีสรุปรายการกิจกรรมสำคัญ ที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติตลอดภาคเรียน
- 6) จัดทำรายละเอียดแผนการสอน เอกสารประกอบการเรียน และสื่อประกอบต่างๆ
- 7) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน โดยมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

เป็นระยะๆ

- 8) การประเมินการจัดการเรียนการสอน

นอกจากเนื้อหาแล้วยังมีกิจกรรมท้ายเล่ม และตัวอย่างเครื่องมือวัด การสรุปผลการประเมิน และแผนการสอน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป

หัวเรื่อง 1. เครื่องมือ

2. วิธีการสร้างเครื่องมือ

41 Spinelli, Cathleen G. (c2001). *Classroom assessment for students with special needs in inclusive setting*. Prentice Hall.

หนังสือเล่มนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินผลในชั้นเรียนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยพิจารณาเด็กทั้งหมด และจัดหาแนวทางการประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงในเชิงปฏิบัติ เช่นเดียวกับการวางแผน IEP และกำหนดการ ที่ครอบคลุมถึงวิธีการทั่วไปของการประเมินผล รวมทั้งการพัฒนา, การดำเนินการ, การให้คะแนน, การแปลความหมาย และการจับคู่ในหลักสูตร โดยจะใช้คำอธิบายอย่างเข้าใจง่ายและอ้างอิงถึงการปฏิบัติที่ใช้ตัวอย่างจากการปฏิบัติในชีวิตจริง เพื่อเป็นแนวทางและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินการประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หัวเรื่อง 1. กระบวนการวัดและประเมินผลการศึกษา

2. เครื่องมือ

42 กรมวิชาการ. (2545). *แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

หนังสือเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางประกอบการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้ตรงตามจุดหมายและเจตนารมณ์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื้อหาจะกล่าวถึงการวัดและประเมินผลการเรียน ให้เป็นแนวปฏิบัติแก่สถานศึกษาได้แก่

1. กรอบการวัดและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544
 2. แนวทางการบริหารการประเมินผลการเรียนในสถานศึกษา
 3. แนวปฏิบัติการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้
 4. การตัดสินผลการเรียน เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับตัดสินความสำเร็จในการเรียนของผู้เรียนในการจบช่วงชั้นและจบหลักสูตรการศึกษาระดับต่างๆ
 5. การเทียบโอนผลการศึกษา
 6. เอกสารหลักฐานการศึกษา
- แนวทางในการวัดและประเมินผลเหล่านี้มีเนื้อหาอธิบายเป็นขั้นตอนเพื่อการปฏิบัติได้ตรงตามหลักสูตร
- หัวเรื่อง 1. ความสำคัญของการวัดและการประเมินผลการศึกษา

- 43 พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2545). *หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพฯ: เฮ้าส์ ออฟ เคอร์มิสท์.

หนังสือเล่มนี้มีรายละเอียดเกี่ยวกับความหมายของการทดสอบ การวัดผลและการประเมินผล ธรรมชาติและปรัชญาของการวัดผลและประเมินผล ประเภท กระบวนการ ความมุ่งหมายและประโยชน์ของการประเมินผล การกล่าวถึงการจำแนกพฤติกรรมและความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางการศึกษากับการประเมินผล เครื่องมือวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย และในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ยังอธิบายถึงความหมาย ประเภท ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบ แนวทางการสร้างแบบทดสอบแบบต่าง ๆ โดยแบบทดสอบเหล่านั้นจะต้องมีคุณภาพที่ดีการหาคุณภาพเครื่องมือวัดผลที่จะต้องมีความเที่ยงตรง มีความเชื่อมั่น มีความยาก มีอำนาจจำแนกและเป็นปรนัย ในการรวบรวมสถิติเบื้องต้นของการวัดจะต้องประกอบด้วยระดับของการวัด การแจกแจงความถี่ การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง วัดการกระจาย วัดตำแหน่งการเปรียบเทียบตลอดจนถึงการนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ เมื่อได้ทำการวัดผลและประเมินผลแล้วควรตีค่าผลออกมาเป็นคะแนน โดยต้องทราบที่มาของความหมายของคะแนน การแปลความหมายและระบบการให้คะแนนให้ระดับคะแนนซึ่งต้องมีข้อจำกัดในการให้ระดับคะแนน การวัดผลและประเมินผลการศึกษาต้องมีกรอบการวัดและประเมินผลการเรียนโดยโรงเรียนต้องกำหนดแนวทางการบริหารการประเมินผลการเรียนและกำหนดแนวปฏิบัติในการวัดผล การตัดสินผล การเทียบผลการศึกษา การรายงานและหลักฐานเอกสารต่าง ๆ ซึ่งต้องมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและมีมาตรฐาน มีการกำหนดกรอบการวัดและการประเมินผลการเรียนที่มีข้อกำหนด และภารกิจต่าง ๆ

หัวเรื่อง. 1. ความหมายของการวัดและการประเมินผลการศึกษา

2. หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา

3. เครื่องมือ

4. วิธีการสร้างเครื่องมือ

5. การหาคุณภาพเครื่องมือ

44 ศิริชัย กาญจนวาสี. (2545). *ทฤษฎีการประเมิน*. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

หนังสือเล่มนี้เสนอแนวคิดและองค์ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาการประเมิน นิยามและพัฒนาการของการประเมิน มีพัฒนาการเป็นมาอย่างไรมีเป้าหมายเพื่ออะไร มีแนวการประเมินอย่างไร การตัดสินคุณภาพของการประเมิน การกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ของการประเมินที่สามารถทำความเข้าใจ บรรยาย อธิบาย หรือทำนายปรากฏการณ์ทางการประเมิน ซึ่งอาจเรียกได้ว่า ทฤษฎีการประเมินเป็นนามธรรมทางความคิด เป็นรูปธรรมทางการปฏิบัติ แนวคิดในการสร้างทฤษฎีการประเมิน ทฤษฎีการประเมินแบบต่าง ๆ ได้แก่เป้าหมายของการประเมิน การกำหนดคุณค่าเกณฑ์การประเมิน รูปแบบการประเมิน การประเมินผลการดำเนินงาน การนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์และการประเมินงาน หลักการแนวคิดเหล่านี้จะมีส่วนช่วยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจถึงศาสตร์แห่งการประเมินในลักษณะที่เป็นสากล.

หัวเรื่อง 1. หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา

2. เครื่องมือ

3. การหาคุณภาพเครื่องมือ

45 สมบูรณ์ ดันยะ. (2545). *การประเมินทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

หนังสือเล่มนี้จัดลำดับเนื้อหาตามขั้นตอนของกระบวนการประเมินทางการศึกษา พร้อมทั้งให้ตัวอย่างไว้ทุกขั้นตอน โดยลำดับความหมายของการวัดผลการศึกษา การประเมินทางการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการวัดผลการศึกษาและการประเมินผลการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินทางการศึกษาและการวิจัยเพื่อการศึกษา ขอบข่าย ความหมาย ความมุ่งหมาย ความสำคัญและหลักของการประเมินทางการศึกษา กระบวนการของการประเมินทางการศึกษาและการวางแผนการประเมิน โดยกำหนดสิ่งที่จะประเมิน จุดมุ่งหมายเกณฑ์หรือเครื่องมือวัดความสำเร็จ

อย่างเป็นปรนัย การกำหนดรูปแบบต่าง ๆ ของนักประเมิน การกำหนดแหล่งข้อมูล เทคนิคหรือเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตารางในการปฏิบัติการประเมิน การเขียนเค้าโครงการประเมิน การสร้างเครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูล ลักษณะเครื่องมือที่ดี การประเมินแบบต่าง ๆ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบสำรวจ แบบทดสอบ เป็นต้น การวิเคราะห์ข้อมูลโดยไม่ใช้วิธีการทางสถิติและใช้วิธีการทางสถิติ การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลพร้อมทั้งข้อเสนอแนะ การเสนอผลการประเมิน บทบาทหน้าที่ครูในการประเมินทางการศึกษา บทบาทหน้าที่ผู้บริหารในการประเมินทางการศึกษา นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงปัญหาของการประเมินทางการศึกษาไทย

- หัวข้อเรื่อง 1. กระบวนการวัดและการประเมินทางการศึกษา
2. เครื่องมือ
3. วิธีการสร้างเครื่องมือ

46 ชูศรี ดันพงศ์. (2546). *ประเมินพัฒนาการ : มิติใหม่แห่งการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน*.
กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.

หนังสือเล่มนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับแนวทางในการจัดการเรียนรู้และการประเมินพัฒนาการผู้เรียน โดยให้แนวคิดในการพัฒนาคุณภาพมนุษย์เป็นเกณฑ์การประเมิน โดยกล่าวถึงการวางแผนการสอนของครูนั้นไม่สอดคล้องสัมพันธ์กัน ทำให้กระบวนการและผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ผ่านมาล้มเหลวโดยสิ้นเชิง ซึ่งเกิดจากไม่มีการวัดและประเมินผลของผู้เรียนตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งในการพัฒนาผู้เรียนนั้นจะต้องมีการประเมินผลควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ดังนั้นจึงต้องมีวิธีการและแนวทางในการวัดและประเมินผล เพื่อยกระดับการพัฒนาคุณภาพคนได้อย่างแท้จริง ให้คนสามารถพัฒนาตนเองและครอบครัวร่วมกัน พัฒนาชุมชนท้องถิ่น สังคม และประเทศ

เนื้อหาสาระได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1. หลักการในการประเมินผู้เรียน ได้แก่ การเรียนรู้และความสามารถในการสรุปความรู้ความเข้าใจ, การเรียนรู้และความสามารถด้านนำความรู้ไปใช้ในสภาพจริง, ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์
2. วิธีการและขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ควบคู่การประเมินผู้เรียน ได้แก่ การจัดกลุ่มเนื้อหาสาระการเรียนรู้, ออกแบบการจัดการเรียนรู้, การวางแผนการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลตามสภาพจริง โดยอธิบายผ่านตัวอย่างวิชาภาษาไทย

3. วิธีการและขั้นตอนในการประเมินผลจากพัฒนาการผู้เรียน ซึ่งผู้สอนจะกำหนดวิธีการในการประเมินความก้าวหน้าหรือพัฒนาการเพื่อศักยภาพสูงสุดของผู้เรียนตามจุดประสงค์ของหลักสูตร

หัวเรื่อง 1. หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา

47 ดำรัส สีหะวีระชาติ. (2546). ชุดฝึกอบรบด้วยตนเองเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ภูเก็ต : กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภูเก็ต.

หนังสือเล่มนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นชุดฝึกอบรบด้วยตนเอง ใช้เป็นสื่อนิเทศทางไกลและใช้ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ผู้บริหาร ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งชุดฝึกอบรบด้วยตนเองนี้ ได้แบ่งเนื้อหาเป็น 7 หน่วย ดังนี้คือ

หน่วยที่ 1 กรอบการวัดและประเมินผลการเรียน

หน่วยที่ 2 การประเมินผลการเรียนสาระการเรียนรู้

หน่วยที่ 3 การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน

หน่วยที่ 4 การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

หน่วยที่ 5 การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

หน่วยที่ 6 ถาม ตอบ ปัญหาการวัดและประเมินผล

หน่วยที่ 7 บทสรุป

การวัดและประเมินผลการเรียนที่สอดคล้องกับหลักการและแนวปฏิบัติที่มีคุณภาพ จะส่งผลให้การวัดและประเมินผลมีความเที่ยงตรงและมีประสิทธิภาพ เป็นที่ยอมรับ ทำให้สามารถประเมินผลการเรียนสาระการเรียนรู้ การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนได้ ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้

หัวเรื่อง 1. กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษา

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ

- 48 ดำรัส สีหะวีรชาติ. (2546). *ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในชั้นเรียน*. ภูเก็ต : กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากู๋เก็ด.

หนังสือเล่มนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในชั้นเรียน เป็นชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นจำนวน 10 หน่วย คือ

- หน่วยที่ 1 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน
- หน่วยที่ 2 การวางแผนการประเมินผลการเรียนการสอนรายวิชา
- หน่วยที่ 3 การวัดและประเมินผลจากการปฏิบัติ
- หน่วยที่ 4 การสร้างเกณฑ์การประเมิน
- หน่วยที่ 5 การวัดและประเมินผลจากสภาพจริง
- หน่วยที่ 6 การวัดและประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน
- หน่วยที่ 7 การวัดและประเมินผลโดยใช้ข้อสอบ
- หน่วยที่ 8 การวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
- หน่วยที่ 9 การวัดและประเมินผลด้วยการสื่อสารระหว่างบุคคล
- หน่วยที่ 10 บทสรุป

เนื้อหาสาระมีลักษณะเป็นบทเรียนแบบโปรแกรม สามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง กล่าวถึงบทบาทสำคัญในการพัฒนาการศึกษา หลักการวัดและประเมินผล วิธีการประเมินผู้เรียน และมีการทำแบบฝึกหัดเพื่อตรวจสอบและประเมินผลโดยใช้แบบทดสอบก่อนและหลังการศึกษาชุดฝึกอบรม เพื่อให้ทราบถึงความเข้าใจของตนเองว่ามากน้อยเพียงใด และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุง ปฏิบัติการดำเนินการวัดและประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- หัวเรื่อง 1. หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา
- 2. เครื่องมือ
- 3. วิธีการสร้างเครื่องมือ

- 49 สุวิมล ร่องวาณิช. (2546). *การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

หนังสือเล่มนี้เรียบเรียงขึ้นเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลผู้เรียนตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ส่วน คือ

1. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งมีเนื้อหาเชิงนโยบายเกี่ยวกับการประเมินการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินผู้เรียน หลักการประเมินการเรียนรู้ที่ศทางใหม่และมาตรฐานของการประเมินผู้เรียน เนื้อหาในส่วนนี้จะแสดงภาพรวมของหลักการประเมินผลตามแนวคิดใหม่ที่เปลี่ยนไปในยุคของการปฏิรูปการเรียนรู้ แต่ไม่ได้ทิ้งหลักวิชาของการวัดผลการศึกษาที่เน้นถึงความถูกต้องเชื่อถือได้ของวิธีการวัดและการจัดเก็บข้อมูล สารที่เปลี่ยนไปอย่างมากในการประเมินผู้เรียนในขณะนี้คือตัวบ่งชี้ที่ใช้ประเมินผู้เรียน มีการปรับเปลี่ยนตามนโยบายการจัดการศึกษาที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่เน้นการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง โดยใช้วิธีการที่หลากหลายตลอดจนให้ความสำคัญกับการใช้พัฒนาการของผู้เรียนเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการประเมิน

2. เทคนิควิธีการประเมินการเรียนรู้ประกอบด้วยเนื้อหา 8 บทความ เป็นส่วนที่แสดงสาระเกี่ยวกับเทคนิคการประเมินตามตัวบ่งชี้ประเภทต่าง ๆ โดยที่นโยบายการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษา ต้องสนองความต้องการตามความถนัดของผู้เรียน เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ และตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ตลอดจนให้ความสำคัญกับวิธีการประเมินที่หลากหลาย ดังนั้นเนื้อหาส่วนนี้จะทำให้เข้าใจเทคนิควิธีการประเมินเพื่อรู้จักผู้เรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนและสำหรับนำมาใช้ในการพัฒนาการผู้เรียนได้

3. เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการรายงานผลการเรียนรู้ ประกอบด้วยเนื้อหา 3 บทความ ตั้งแต่การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลการเรียนรู้ การนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการตัดสินผลการเรียนรู้ จนถึงขั้นตอนการรายงานผลการเรียนรู้

หัวเรื่อง 1.หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา

50 เอกรินทร์ สิมหาศาล. (2546). การออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินผลตามสภาพจริง.

กรุงเทพฯ : บั๊ค พอยท์.

หนังสือเล่มนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินผลตามสภาพจริง เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการวัดและประเมินผลผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ทั้งในระดับชั้นเรียน และระดับสถานศึกษา ซึ่งต้องวางแผนปฏิบัติอย่างเป็นกระบวนการ อีกทั้งเป็นมิติใหม่ในระบบการจัดการศึกษาของไทย ที่ผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนบทบาท ภารกิจ และภาระงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู โดยแบ่งเนื้อหาเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 จุดเน้นและวิธีการประเมินตามสภาพจริงในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ส่วนที่ 2 การวางแผนจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิธีการประเมิน

ตามสภาพจริง ส่วนที่ 3 การออกแบบรายวิชา กระบวนการเรียนรู้ และเครื่องมือวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และเพื่อให้เนื้อหาสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ก็จะมีตัวอย่างแผนการเรียนรู้ พร้อมทั้งนำเสนอ กิจกรรมการเรียนรู้และออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินผลในแต่ละกิจกรรมให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน ทั้งจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ ขั้นตอนการเรียนรู้ และพฤติกรรมตามสภาพจริงของผู้เรียน เพื่อให้ผู้สอนไปศึกษาและดัดแปลงใช้ให้สัมพันธ์กับธรรมชาติวิชาและสภาพผู้เรียน

หัวเรื่อง 1. วิธีการสร้างเครื่องมือ

51 เอกรินทร์ สีมหาศาล. (2546). *กระบวนการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้น*

พื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : บัณฑิต พอยท์.

หนังสือเล่มนี้เสนอเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลที่เน้นพัฒนาการของผู้เรียน แนวทางการพัฒนาหลักสูตรและการประเมินผล ปัญหาการวัดผลและประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียน ผลกระทบต่อจุดหมายของการจัดการศึกษา การปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอนและการประเมินผล การปฏิรูปมาตรฐานการเรียนรู้และการประเมินผลตามสภาพจริง การปฏิรูปกระบวนการวัดผลและประเมินผลเข้าสู่มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ความหมาย แนวคิด ลักษณะวิธีการและประโยชน์ของการประเมินตามสภาพจริง หลักการและวิธีการ กรอบการวัดผลและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภารกิจของการวัดผลและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา แนวปฏิบัติในการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ แนวปฏิบัติในการประเมินความสามารถในการอ่าน การคิด วิเคราะห์ การประเมินผลการเรียนระดับชาติ

นอกจากนี้ยังกล่าวถึงจุดเน้นของการจัดกระบวนการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ แนวคิดของหลักสูตรอิงมาตรฐานสู่การประเมินตามสภาพจริง ประเภทของการวัดผลและการประเมินผล เกณฑ์ในการประเมินผล ขอบข่ายสาระการเรียนรู้และแบบการประเมิน กระบวนการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง การสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลตามแผนการเรียนรู้ ในส่วนเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับจุดประสงค์ของการจัดทำแฟ้มสะสมงาน ขั้นตอนการจัดทำและตั้งเกณฑ์ในการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน การตรวจสอบแฟ้มสะสมงาน วิธีการนำเสนอแฟ้มสะสมงานเพื่อแสดงความก้าวหน้า สิ่งเหล่านี้ในหนังสือเล่มนี้เรียบเรียงขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางแก่ผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อนำไปพัฒนาระบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับกระบวนการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงของผู้เรียนและสัมพันธ์กับระบบประกันคุณภาพ

ภายในสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการควบคู่ไปในกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร และการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.

หัวเรื่อง 1. กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษา

52 Greder, Margaret E. (c2003). *Assessment in the literacy classroom*. Pearson Allyn & Bacon

หนังสือเล่มนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินการเรียนรู้ในชั้นเรียน เป็นการประเมินผลตามสภาพจริง โดยประเมินจากการปฏิบัติของนักเรียนในชั้นเรียน และยกตัวอย่างที่เป็นประโยชน์ เพื่อนำไปปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสำหรับการเรียนรู้ในชั้นเรียน ซึ่งโดยทั่วไปจะใช้วิธีการบันทึกจากประสบการณ์ การแสดงผลงานของนักเรียนร่วมกัน การประเมินแฟ้มสะสมงาน ในแต่ละตอนจะอธิบายแนวทางเป็นขั้นตอน โดยมีทั้งคำอธิบายพร้อมตัวอย่างประกอบวิธีการดำเนินการที่เหมาะสม และตรงตามจุดประสงค์ สามารถทำให้นักเรียนได้เรียนรู้และเกิดความสนใจที่จะศึกษาหาความรู้ที่มีความซับซ้อนได้มากขึ้น

หัวเรื่อง 1. กระบวนการวัดและประเมินผลการศึกษา

2. เครื่องมือ

บรรณนิทัศน์วารสาร

บรรณนิทัศน์วารสารเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลทางการศึกษา จำนวน 26 เรื่อง
เรียงลำดับตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2540 – 2546

1. บรรณนิทัศน์วารสาร ปีพุทธศักราช 2540 ลำดับที่ 01 – 04
2. บรรณนิทัศน์วารสาร ปีพุทธศักราช 2541 ลำดับที่ 05
3. บรรณนิทัศน์วารสาร ปีพุทธศักราช 2542 ลำดับที่ 06
4. บรรณนิทัศน์วารสาร ปีพุทธศักราช 2543 ลำดับที่ 07 – 13
5. บรรณนิทัศน์วารสาร ปีพุทธศักราช 2544 ลำดับที่ 14 – 16
6. บรรณนิทัศน์วารสาร ปีพุทธศักราช 2545 ลำดับที่ 17 – 21
7. บรรณนิทัศน์วารสาร ปีพุทธศักราช 2546 ลำดับที่ 22 – 26

01 ธนารักษ์ ปั่นเทียน. (2540, มกราคม). "การวัดประเมินผลสำหรับการเรียนการสอนในแนวใหม่,"
ครูเชียงราย. 33(175) : 27-29.

บทความนี้ ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการวัดประเมินผลสำหรับการเรียนการสอนในแนวใหม่ ซึ่งเป็นการวัดที่มุ่งเน้นการวัดประเมินผลจากสภาพจริงที่เรียกว่า Authentic Assessment (AA) ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการสังเกต การบันทึก การรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการประเมินวิธีการทำงาน และผลงานที่นักเรียนได้กระทำในสภาพการแสดงออกที่แท้จริงในเนื้อหาวิชาที่เรียน ทั้งในและนอกห้องเรียน โดยครูไม่ได้จัดสถานการณ์ มีลักษณะเป็นการประเมินอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งการกระทำนั้นได้ดำเนินอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

หัวเรื่อง 1. กระบวนการวัดและการประเมินทางการศึกษา

2. เครื่องมือ

02 ธนารักษ์ ปั่นเทียน. (2540, กรกฎาคม). "การประเมินผลจากสภาพจริง," ครูเชียงราย.
34(181) : 4-8.

บทความนี้ ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลจากสภาพจริง โดยกล่าวถึงความหมาย ลักษณะ ความสำคัญ ประโยชน์ ของการประเมินผลจากสภาพจริง และกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้การประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง ซึ่งมีการศึกษาจุดประสงค์

รายวิชา เนื้อหาสาระ กำหนดแนวทางและรายละเอียดของงาน กำหนดกรอบและวิธีการประเมิน เกณฑ์การประเมินวิธีต่างๆ โดยใช้ตัวอย่างประกอบการอธิบายเพื่อความเข้าใจ

หัวเรื่อง 1. เครื่องมือ

2. วิธีการสร้างเครื่องมือ

03 สมยศ แม่นแย้ม. (2540, กรกฎาคม). "การวัดและการประเมินผลการศึกษา," *ครูเชียงราย*.

34(181) : 9-12

บทความนี้ ผู้เขียนได้กล่าวถึงการวัดซึ่งได้แก่การ Test ต่าง ๆ ที่ออกมาเป็นคะแนน การประเมิน ได้แก่การกำหนดคุณค่าว่ามีค่านำไปตัดสินประสิทธิผล โดยการใช้เครื่องมือ นอกจากนี้ยังได้ให้ความหมายของการวัดผลและการประมาณค่า พร้อมทั้งเสนอแผนภูมิการวัดและการประเมินผล แบบ CIA และ CIPP – MODEL การประเมินโดยใช้ Portfolio และส่วนประกอบของ Portfolio

หัวเรื่อง 1. หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา

2. เครื่องมือ

04 สิทธา หวังเกียรติกุล. (2540, ตุลาคม). "การประเมินพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษากับการใช้ Portfolio," *ครูเชียงราย*. 34(184) : 3-7.

บทความนี้ ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา กล่าวถึงหลักการและแนวคิดที่สำคัญในการประเมิน ซึ่งเป็นการประเมินจากพฤติกรรมตามสภาพการปฏิบัติในกิจกรรมประจำวัน เพื่อให้ทราบว่าเด็กแต่ละคนมีพัฒนาการแต่ละด้านอยู่ในระดับใด และเพื่อครูจะได้นำข้อมูลไปตัดสินใจในการจัดกิจกรรมประจำวันให้แก่เด็กอย่างไรในแต่ละวัน โดยวิธีการสังเกตพฤติกรรมเด็กขณะปฏิบัติกิจกรรม นอกจากนี้ครูผู้สอนยังนิยมใช้วิธีการเก็บรวบรวมผลงานทางด้านศิลปะของเด็กในกิจกรรมสร้างสรรค์เป็นเครื่องมือประกอบในการประเมินพัฒนาการเด็ก ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการถึง 2 ด้าน คือ พัฒนาการทางกาย และพัฒนาการทางสติปัญญา และผู้เขียนยังได้เสนอแนวทางวิเคราะห์การปฏิบัติในการจัดทำแฟ้มสะสมงานโดยยึดองค์ประกอบเกี่ยวกับบทบาทของผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้สอนมีความเข้าใจและมีแนวทางในการพัฒนางานการประเมินผลระดับก่อนประถมศึกษาบ้าง มากและน้อยขึ้นอยู่กับรายละเอียดการปฏิบัติของแต่ละคน

หัวเรื่อง 1. หลักการวัดและการประเมินทางการศึกษา

2. กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษา

3. เครื่องมือ
4. วิธีการสร้างเครื่องมือ

05 ไพศาล สุวรรณน้อย. (2541, กันยายน-ธันวาคม). "การวัดและประเมินผลเชิงคุณภาพ : จากแบบทดสอบสู่แฟ้มสะสมงาน," วารสารส่งเสริมประสิทธิภาพ. 7(3) : 8-14.

บทความนี้ ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการนำแฟ้มสะสมงานมาใช้ในการวัดและประเมินผล โดยจะเน้นถึงสิ่งสำคัญในการสร้างแฟ้มสะสมงานมีอยู่ 2 ประการคือ จะสร้างแฟ้มสะสมงานเพื่อการประเมินผู้เรียน หรือสร้างแฟ้มสะสมงานเพื่อพัฒนาการสอน

ในส่วนของแฟ้มสะสมผลงานกับการประเมินผลการเรียน เป็นการรวบรวมผลงานทั้งหมดของนักศึกษาตลอดระยะเวลาที่เรียนรายวิชานั้น ขึ้นอยู่กับการพิจารณาและการตัดสินใจของนักศึกษาว่าจะเก็บผลงานอะไรบ้าง และในส่วนของแฟ้มสะสมงานกับการประเมินผลการสอนของอาจารย์นั้น ตามหลักการแล้ว อาจารย์จะเป็นผู้พิจารณาเองว่าจะรวบรวมผลงานอะไรไว้ในแฟ้มบ้าง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงตัวเองต่อไป นอกจากนั้นผู้เขียนยังแนะนำวิธีการนำแฟ้มสะสมงานของอาจารย์มาใช้ประโยชน์ใน 2 ลักษณะ คือ 1) ใช้เป็นกระบวนการประเมินประสิทธิภาพการสอนของตนเอง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาความดีความชอบ 2) ใช้เป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการสอนของอาจารย์เอง

ในตอนท้ายได้ให้ข้อคิดของการใช้แฟ้มสะสมงานเพื่อการประเมินการเรียนการสอนแก่อาจารย์ ซึ่งในแนวคิดทั้งหมดนี้มุ่งหวังให้อาจารย์ได้ทราบวิธีการประเมินผลเชิงคุณภาพวิธีหนึ่งที่มหาวิทยาลัยในต่างประเทศนำมาใช้กันมาก เพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

- หัวเรื่อง
1. กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษา
 2. เครื่องมือ
 3. การหาคุณภาพเครื่องมือ

06 ภาณุวัฒน์ จิระกรานนท์. (2542, กันยายน). "การประเมินผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยด้วยแฟ้มสะสมงาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3," วารสารการศึกษาเอกชน. 9(89) : 16-21.

บทความนี้ ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลด้วยแฟ้มสะสมงาน ของวิชา ภาษาไทย ซึ่งเป็นวิชาทักษะที่ต้องการการฝึกฝนให้ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารให้ตรงตามจุดมุ่งหมายและสร้างความเข้าใจได้ตรงกัน เพื่อพัฒนาความคิดทั้งนี้ต้องเน้นการเรียนรู้หนังสือให้สามารถอ่านออกเขียนได้

เป็นหลัก ครูและนักเรียนจึงควรตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทย ครูควรจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนต้องเอาใจใส่ศึกษาเล่าเรียน

การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน เป็นเทคนิคการวัดและประเมินผลแนวใหม่ที่เน้นการประเมินผลตามสภาพจริงของนักเรียน ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ และความสนุกสนาน มีการพัฒนาทักษะทางภาษาทั้งการคิด การเขียน การทำงานอย่างมีระบบ ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ต้องการให้นักเรียนใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันได้ถูกต้อง เป็นการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของชาติและทำให้ทราบว่า เราควรผลิตทรัพยากรในรูปแบบใด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาประเทศ

- หัวข้อเรื่อง 1. หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา
2. เครื่องมือ
3. วิธีการสร้างเครื่องมือ

07 พรชัย หนูแก้ว. (2543, เมษายน). "การประเมินผลจากคะแนนสอบ," วารสารวิชาการ. 3(4) : 61-66.

บทความนี้ ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโดยพิจารณาจากผลสอบของนักเรียน เป็นวิธีหนึ่งที่ครูนิยมใช้กันมาก เพราะมีความสะดวก ไม่ต้องใช้เวลา อุปกรณ์มาก ก็สามารถทราบผลที่ชัดเจนได้อย่างรวดเร็ว แต่ต้องพิจารณาให้รอบคอบ เนื่องจากอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การตัดสินใจเกิดความผิดพลาดขึ้นได้อย่างน้อย 4 ลักษณะ คือ 1) ตัดสินว่านักเรียนไม่เก่ง ทั้งที่นักเรียนคนนั้นเก่ง 2) ตัดสินว่านักเรียนไม่อ่อน ทั้งที่นักเรียนคนนั้นอ่อน 3) ตัดสินว่านักเรียนเก่ง ทั้งที่ความจริงแล้วนักเรียนไม่เก่ง 4) ตัดสินว่านักเรียนอ่อน ทั้งที่ความจริงแล้วนักเรียนไม่อ่อน ความผิดพลาดทั้ง 4 ลักษณะ นี้ อาจมีสาเหตุมาจากขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งของการทดสอบ

ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างการทดสอบแบบต่างๆ ที่แสดงให้เห็นว่าการสอบเพื่อคัดเลือก ครูต้องตระหนักในการสร้างความเข้าใจถึงทั้งหลักวิชาการและธรรมชาติของการดำเนินการแต่ละขั้นตอน โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบและการแปลความหมายของคะแนน ซึ่งควรพิจารณาทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพ แม้จะยุ่งยาก ลำบากในการทำงาน แต่ก็เป็นการคุ้มค่าที่สามารถส่งเสริมคนเก่ง คนดี ให้มีความเจริญก้าวหน้า และเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการตัดสินใจผิดพลาด ทำให้การดำเนินงานมีคุณภาพดีขึ้น

- หัวข้อเรื่อง 1. เครื่องมือ 2. วิธีการสร้างเครื่องมือ
3. การหาคุณภาพเครื่องมือ

08 เพิ่มวรุณ บุปผามาตะนัง. (2543, สิงหาคม-กันยายน). "แนวทางการประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง," *วารสารข้าราชการครู*. 20(6) : 39-38.

บทความนี้ ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง เพื่อให้การวัดและประเมินผลได้ความรู้ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ซึ่งในปัจจุบันแนวความคิดนี้ได้เข้ามามีบทบาทต่อการจัดการศึกษามากขึ้น โดยเนื้อหาสาระจะแบ่งเป็น 3 หัวเรื่อง คือ

1. ลักษณะของการประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง เป็นทางเลือกใหม่ของการประเมินผลในปัจจุบัน เน้นการใช้แบบทดสอบเป็นหลัก

2. การวางแผนการสอน เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู

3. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล ซึ่งมีหลายประเภท การเลือกใช้วิธีใด ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของกิจกรรมการเรียนการสอนในครั้งนั้นๆ ซึ่งผู้สอนจะต้องพิจารณาและเลือกใช้ให้เหมาะสม ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ แบบทดสอบ การทดสอบ แฟ้มสะสมผลงาน

การประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงเป็นการพัฒนาการเรียนการสอนไปในทิศทางที่ถูกต้อง ทำให้ผู้เรียนรู้จักคิด มีความสามารถในการแก้ปัญหา สามารถสร้างหรือผลิตผลงานที่มีความหมายตามความต้องการของสังคม อันเป็นเป้าหมายของการจัดการศึกษาโดยทั่วไปในปัจจุบัน

หัวเรื่อง 1. ความสำคัญของการวัดและการประเมินผลการศึกษา

2. หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา

3. เครื่องมือ

09 วิรัช วรรณรัตน์. (2543, มกราคม-เมษายน). "การใช้ค่า GPA ในการสอบคัดเลือก," *วารสารการวัดผลการศึกษา*. 21(63) : 8-15.

บทความนี้ ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการนำค่า GPA มาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการสอบคัดเลือกซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจและใส่ใจกิจกรรมการเรียนในห้องเรียน นอกจากนี้ยังอีกเหตุผลหนึ่งที่นำพิจารณาคือ ในการตัดสินผลการสอบคัดเลือกว่าจะเชื่อถือคะแนนจากผลการสอบคัดเลือกภายใน 7-10 วันของการสอบ หรือน่าจะเชื่อถือจากผลการเรียนที่สะสมมาใน 5-6 ภาคเรียน (3 ปี) มากกว่ากัน ความน่าเชื่อนั้นย่อมขึ้นอยู่กับวิธีการได้มาซึ่งข้อมูลหรือคะแนนสอบ ซึ่งเป็นเรื่องของวิธีการวัดและวิธีการประเมินผล โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการสอบวัด วิธีการสอบวัด และผลการสอบวัด ดังนั้นการจะให้ผลการสอบวัดเชื่อถือได้วิธีการสอบวัดและเครื่องมือที่ใช้ในการสอบวัดก็จะต้องเชื่อถือได้

ในการใช้ค่า GPA ในการสอบคัดเลือกนั้น มีลักษณะและวิธีการค่อนข้างจะหลากหลายรูปแบบ ซึ่งมีทั้งจุดเด่นและจุดด้อยต่างกันไป ได้แก่

- 1) การนำค่า GPA มากำหนดเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำ
- 2) การนำค่า GPA มาเปรียบเทียบเป็นคะแนน

หัวเรื่อง 1. เครื่องมือ

2. วิธีการสร้างเครื่องมือ
3. การหาคุณภาพเครื่องมือ

10 วิรัช วรรณรัตน์. (2543, กันยายน-ธันวาคม). "หลักการเขียนข้อสอบ," วารสารการวัดผลการศึกษา. 22(65) : 41-52.

บทความนี้ ผู้เขียนได้อธิบายถึงหลักการเขียนข้อสอบ โดยให้ความหมายของการสอบ และจำแนกชนิดของข้อสอบเป็น 3 รูปแบบ คือ การสอบโดยการปฏิบัติจริง การสอบปากเปล่า การสอบข้อเขียน โดยแต่ละลักษณะและรูปแบบ มีจุดเด่น-ด้อยภายในตัวเอง ดังนั้นการเลือกใช้จึงจำเป็นต้องพิจารณาถึง ลักษณะที่ดีของแต่ละแบบ และต้องระมัดระวังข้อบกพร่องของแต่ละแบบด้วย

การเขียนข้อสอบในแต่ละแบบก็แตกต่างกันออกไป คือ

การเขียนข้อสอบแบบเลือกตอบ เป็นแบบที่นิยมใช้อย่างกว้างขวาง มีขั้นตอนการเขียนรูปแบบ และเทคนิคในการเขียนข้อสอบแบบเลือกตอบอย่างเป็นขั้นตอน เข้าใจง่าย

การเขียนคำถามวัดลักษณะและระดับพฤติกรรมนั้น จำแนกได้ 6 ระดับคือ ความรู้-ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า

การเขียนข้อสอบแบบบรรยายนั้น ต้องมีความชัดเจนของตัวคำถาม และครอบคลุมครบถ้วนในสาระเนื้อหา

การสอบภาคปฏิบัติ เป็นการลงมือทำจริง เพื่อฝึกฝนให้เกิดทักษะ โดยคำนึงถึงจุดประสงค์และเป้าหมายในการสอบ เพื่อใช้ในการประเมินผลต่อไป

หัวเรื่อง 1. กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษา

2. เครื่องมือ
3. วิธีการสร้างเครื่องมือ
4. การหาคุณภาพเครื่องมือ

- 11 สงคราม เชาว์นศิลป์. (2543, กรกฎาคม-ธันวาคม). "การประเมินผลกระบวนวิชาการศึกษาทั่วไป คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2541-2542," *มนุษยศาสตร์สาร*. 1(2) : 65-73.

บทความนี้ ผู้เขียนกล่าวถึงการประเมินผลกระบวนวิชาการศึกษา เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาความคิดเห็นและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ปัญหาของนักศึกษาที่เรียนกระบวนวิชาศึกษาทั่วไป คณะมนุษยศาสตร์ รวมทั้งการสำรวจความต้องการในการปรับปรุงแก้ไข โดยมีสมมุติฐานคือ นักศึกษาสามารถคิด วิเคราะห์ปัญหา สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ประโยชน์ได้ และมีความพอใจในหลักสูตรการเรียนการสอนกระบวนวิชาศึกษาทั่วไป

จากการใช้แบบสำรวจเพื่อประเมินผลกระบวนวิชาการศึกษาทั่วไป คณะมนุษยศาสตร์ กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 4 และบัณฑิตคณะมนุษยศาสตร์ ปีการศึกษา 2541 จำนวน 955 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสำรวจมีความเห็นว่ากระบวนวิชาศึกษาทั่วไป คณะมนุษยศาสตร์ ก่อให้เกิดพฤติกรรมด้านบวกสูง และมีความเห็นหรือพฤติกรรมในด้านลบต่ำ โดยมีกระบวนวิชาที่มีส่วนที่ทำให้เกิดประสบการณ์สูงสุดเรียงตามลำดับคือ HUGE 103, HUGE 104, HUGE 105, HUGE 107 และ HUGE 106 ส่วนความเห็นที่สมควรให้มีการปรับปรุงอย่างเด่นชัดคือ เนื้อหาหลักสูตร สื่อ ผู้สอน และวิธีสอน การประยุกต์ การสอบ และการประเมินผล

หัวข้อเรื่อง 1. ความสำคัญของการวัดและการประเมินผลการศึกษา

2. กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษา
3. การหาคุณภาพเครื่องมือ
4. สภาพของการวัดและการประเมินผลการศึกษา

- 12 สุวิมล ว่องวานิช. (2543, มกราคม-เมษายน). "การวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผลภายในของสถานศึกษา," *วารสารวิธีวิทยาการวิจัย*. 13(1) : 48-79.

บทความนี้ ผู้เขียนกล่าวถึงการวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผลภายในของสถานศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการประเมินผลภายในที่มีความเป็นเอกภาพในเชิงหลักการ แต่มีความหลากหลายของวิธีปฏิบัติในแต่ละสถานศึกษาซึ่งมีลักษณะหรือบริบทต่างกัน ผลที่ได้รับจากการวิจัยจะเป็นองค์ความรู้ที่ช่วยในการวางแผนการทำงานเพื่อรองรับการใช้พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542 ผลผลิตที่ได้จากการวิจัยมี 4 ประการคือ 1) ระบบการประเมินผลภายในที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น 2) หลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง "เทคนิควิธีการประเมินผลภายในตามมาตรฐานการศึกษา" 3) คู่มือการ

ประเมินผลภายใน 1 ชุด 4) ระบบการนิเทศ โดยคณะผู้นิเทศก็เป็นอาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่นที่สถานศึกษาตั้งอยู่ ระบบการประเมินผลภายในที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเรียกว่า ระบบทีมดี (TEAM-D) ประกอบด้วยระบบย่อย 5 ระบบ ได้แก่ 1) ระบบการวางแผนและปฏิบัติ 2) ระบบข้อมูลและประมวลผล 3) ระบบการตรวจสอบการประเมิน 4) ระบบการรายงานผลการประเมิน และ 5) ระบบการใช้ผลการประเมิน โดยระบบการประเมินผลภายในที่พัฒนาขึ้นเป็นระบบที่ผูกติดอยู่กับการทำงานปกติตามวงจรการทำงานแบบ PDCA (built-in evaluation system) และเป็นการประเมินที่อิงโรงเรียน คือ มีการทำงานเป็นทีม มีการประเมินที่ต่อเนื่องยั่งยืน มีความตระหนักในคุณค่าของการประเมินและมีการกำกับติดตามการทำงานอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานหลัก 3 ด้าน คือ มาตรฐาน IPO ได้แก่ มาตรฐานด้านปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต หลังสิ้นสุดโครงการสถานศึกษานำร่องมีความพอใจในระบบการประเมินผลภายในที่พัฒนาขึ้น

หัวเรื่อง 1. สภาพของการวัดและการประเมินผลการศึกษา

- 13 เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. (2542-2543, พฤศจิกายน-มีนาคม). "จากรามเกียรติ์ สู่อการประเมินตอนที่ 2," *วารสารศึกษาศาสตร์*. 12(2) : 24-36.

บทความนี้ ผู้เขียนนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินต่างๆ และอาจนำไปใช้ในการประเมินเพื่อการประกันคุณภาพทางการศึกษาได้ โดยกล่าวถึงสาระสำคัญของการประเมินยุคที่สี่เริ่มจากวิวัฒนาการของการประเมิน แบ่งออกเป็น 4 ยุค คือ ยุคของการวัดผล ยุคของการอธิบาย ยุคของการตัดสิน และยุคที่สี่ ที่เรียกว่า การประเมินสร้างสรรค์นิยมแบบตอบสนอง ซึ่งมีจุดเด่นคือ มีความยืดหยุ่นไม่ตายตัวเหมือนการประเมินในอดีต และมีทั้งการประเมินเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับยุคใหม่ของการปฏิรูปการศึกษา จึงเป็นทางเลือกที่ผู้บริหารสามารถนำหลักการและวิธีการไปใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษาได้ในยุคปัจจุบัน

หัวเรื่อง 1. หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา

2. วิธีการสร้างเครื่องมือ

- 14 เศษฐา ชาบง. (2544, กุมภาพันธ์). "รูปรีด : อีกคำตอบสำหรับการวัดและการประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามสภาพที่แท้จริง," *วารสารวิชาการ*. 4(2) : 42-45.

บทความนี้ เสนอแนวคิดเกี่ยวกับเครื่องมือวัดแบบรูปรีด โดยกล่าวถึงความหมายของรูปรีดคือข้อความที่แสดงรายละเอียดของเกณฑ์คุณภาพการเรียนรู้ จากระดับยอดเยี่ยมจนถึงระดับที่ต้อง

พัฒนา มีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้วัดผลกระบวนการในการทำงานของนักเรียน โดยให้รายละเอียดข้อมูลย้อนกลับในการพัฒนางานและจะมีการประเมินผลในชิ้นงานสุดท้าย ซึ่งจะทำให้นักเรียนรู้ว่าตนเองบกพร่องในคุณลักษณะใด และมีโอกาสปรับปรุงชิ้นงานใหม่ และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นในชิ้นงานต่อไป และได้กล่าวถึงการสร้างเกณฑ์การให้คะแนนรูบรีค การนำการวัดผลแบบรูบรีคไปใช้ และตัวอย่างเครื่องมือวัดแบบรูบรีค

ในปัจจุบันทุกคนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้ง่ายขึ้น ทำให้ครูต้องเปลี่ยนแนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อตอบคำถามว่า นักเรียนจะคิดเรื่องนี้ได้อย่างไร แล้วทำไมจึงต้องคิดเช่นนี้ ถ้านักเรียนสามารถคิดเป็นและพัฒนาความคิดไปสู่การกระทำได้ การใช้รูบรีคในการวัดและประเมินผลจึงเป็นความจำเป็นที่สอดคล้องกับการประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง เพื่อการพัฒนาการเรียนรู้โลกอนาคต

หัวเรื่อง 1. เครื่องมือ

2. วิธีการสร้างเครื่องมือ

15 นภา หลิมรัตน์. (2544, กันยายน-ธันวาคม). "การวัดผลและประเมินผล," *วารสารส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอน*. 10(3) : 13-19.

บทความนี้ ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับ การวัดผลและการประเมินผล ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของไตรยางค์การศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ วัดดูประสงค์การศึกษา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการวัดผลการประเมินผล ซึ่งรู้จักกันโดยทั่วไปว่า OLE (O=Objectives ; L = Learning Experiences ; E= Evaluation) ทั้ง 3 องค์ประกอบ มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออก แต่สำหรับบทความนี้จะนำเสนอเฉพาะในส่วนของการวัดและประเมินผลเท่านั้น โดยให้ความหมายของการวัดผล คือ การจัดหาข้อมูล หรือจัดหาคะแนนจากหลายวิธี และความหมายของการประเมินผล คือการนำผลที่วัดได้มาตัดสินว่ามีคุณค่าอย่างไร ซึ่งคำ 2 คำนี้ บางครั้งก็สามารถใช้แทนกันได้ แต่สิ่งที่คุณสอนต้องคำนึงถึงคือ การวัดผลที่ดี มีโอกาสนำไปสู่การประเมินผลที่ถูกต้อง นอกจากนี้ผู้เขียนยังให้แนวคิดในการสอนนักศึกษา ซึ่งผู้สอนควรตอบคำถามอย่างน้อย 5 ข้อคือ ทำไมต้องสอบ สอบอะไร สอบเมื่อไหร่ สอบใคร ใช้เครื่องมืออะไร ผู้ที่สามารถบอกว่าข้อสอบดีหรือไม่ ได้แก่ผู้รู้ในเนื้อหานั้นๆ และนักการศึกษาที่มีความรู้เรื่องการวัดผล เพื่อให้ได้ข้อสอบที่ดี น่าเชื่อถือ และนำไปสู่การประเมินผลที่ถูกต้อง

หัวเรื่อง 1. ความหมายของการวัดและการประเมินผลการศึกษา

2. กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษา

3. เครื่องมือ

4. การหาคุณภาพเครื่องมือ

- 16 อภิชาติ พันธเสน. (2544, มกราคม-เมษายน). "วิธีวิทยาการวิจัยในโครงการประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ในระยะ 2 ปีแรก (2540-2541)," *วารสารวิธีวิทยาการวิจัย*. 14(1) : 64-73.

บทความนี้ ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับวิธีวิทยาการวิจัยที่คณะวิจัยได้พัฒนาขึ้นมาในการประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ในระยะ 2 ปีแรก (2540-2541) ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก คือ การจัดทำแบบจำลองโครงการที่ต้องการประเมิน การกำหนดดัชนีวัดความสำเร็จ และการคัดเลือกเกณฑ์การประเมินผล การประเมินผลครั้งนี้ใช้แบบจำลองของทุกแผนงานหลักพร้อมกันที่ปรับด้วยความสัมพันธ์ระหว่างมาตรการและเป้าหมายของแผนงานหลักต่างๆ ดัชนีชี้วัดที่ใช้ได้เน้น 4 ประการ คือ เป้าหมาย แผนงานหลัก แผนทั้งฉบับ และความสัมพันธ์ของมาตรการและเป้าหมายต่างๆ เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินที่สำคัญประกอบด้วยการกำหนดน้ำหนักของความสัมพัทธ์ระหว่างมาตรการกับมาตรการ มาตรการกับเป้าหมาย และเป้าหมายกับเป้าหมาย โดยสุดท้ายจะเป็นการรวบรวมน้ำหนักของความสัมพัทธ์แต่ละประเภทนี้เข้าด้วยกัน

จุดเด่นของงานนี้ต้องการแสดงให้เห็นว่าการประเมินผลในเรื่องใดก็ตามสามารถดำเนินการประเมินผลในภาพรวมได้อย่างเป็นระบบเพื่อความสอดคล้องภายในระบบแทนที่จะแยกส่วนประเมินและผลประเมินอาจจะขัดแย้งกัน นอกจากนี้ ยังแสดงให้เห็นว่าการประเมินดัชนีเชิงคุณภาพและปริมาณทั้งหมดสามารถวัดได้ในเชิงปริมาณอย่างมีความหมายได้ด้วย

หัวเรื่อง 1. หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา

2. สภาพของการวัดและการประเมินผลการศึกษา

- 17 บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2545, มกราคม). "การวัดผลและประเมินผลสำหรับครูมืออาชีพ," *วารสารวิชาการ*. 5(1) : 72-76.

บทความนี้ เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลสำหรับครูมืออาชีพ ซึ่งครูผู้สอนเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล โดยเปลี่ยนจากบทบาทผู้สอนมาเป็นผู้อำนวยการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ ประสานงานกับฝ่ายต่างๆ ให้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ให้สนองความสนใจ ความถนัด และ

ความสามารถของนักเรียน ดังนั้นครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพร้อมกับสื่อและแหล่ง วิทยาการประเภทต่างๆ โดยครูทำหน้าที่คอยแนะนำช่วยเหลือ และมีการวัดผลประเมินผลควบคู่กันไป กล่าวคือ มีการนำหลักสูตรแม่บทมาปรับลดหรือเพิ่มเนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน เอกสาร การสอนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพจริง จัดสภาพแวดล้อมเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิด ความสนใจในสิ่งที่เรียน ทำการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำมาพัฒนากระบวนการเรียนการสอน และประเมินผล ตามสภาพจริง ซึ่งมีขั้นตอนโดยสรุปคือ 1) การเตรียมการสอน 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การวัด และประเมินผล

หัวเรื่อง 1. หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา

2. กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษา

3. เครื่องมือ

18 ปราณี มีกุล. (2545, พฤษภาคม-มิถุนายน). "การวัดผลและประเมินผลสมรรถภาพของ ผู้เรียนด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี," วารสารการศึกษาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี. 30(118) : 52-55.

บทความนี้ ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับวิธีการวัดผลและการประเมินผลสมรรถภาพของ ผู้เรียนด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ซึ่งในอนาคตมีแนวโน้มว่าจะลดวิธีการวัดด้านความรู้ความจำ โดยจะเพิ่มวิธีการวัดผลและประเมินผลด้านสมรรถภาพ และใช้การประเมินหลากหลายแนวทาง ที่เน้น การประเมินกระบวนการและผลงานที่สะท้อนความคิดระดับสูง คือการคิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ วิจัย คัดตัดสินใจ และคิดแก้ปัญหา โดยให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลใน ลักษณะการประเมินตนเองและให้โอกาสนักเรียนได้แสดงผลงาน ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่านักเรียนทำอะไร ได้บ้างและทำได้ดีในระดับใด เพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาผู้เรียนให้ได้อย่างเต็มศักยภาพ โดย จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีสอน การบริหารจัดการ ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียน พัฒนาศักยภาพของครู ให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน จัดบรรยากาศแหล่งเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

หัวเรื่อง 1. หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา

2. เครื่องมือ

3. วิธีการสร้างเครื่องมือ

- 19 พันธณีย์ วิหคโต. (2545, ธันวาคม). "การวิจัยติดตามและประเมินผลการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนนาร่อง," *วารสารวิชาการ*. 5(12) : 12-15.

บทความนี้ ผู้เขียนกล่าวถึงการวิจัยติดตามและประเมินผลการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนนาร่อง มีเนื้อหาสาระดังนี้

- หลักการและเหตุผลในการวิจัย ซึ่งกล่าวถึงเงื่อนไขและเวลาการใช้หลักสูตร ในปีการศึกษา 2546-2548

- กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีแนวการดำเนินงาน คือ กำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำสาระของหลักสูตร และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

- ยุทธศาสตร์ที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการนาร่องฯ ได้แก่ คัดเลือกโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย จัดทำเอกสารแนวทางการดำเนินงานและชุดฝึกอบรม ประชุมปฏิบัติการฝึกอบรมให้ความรู้แก่คณะครูและผู้บริหารโรงเรียน จัดสรรงบประมาณ สนับสนุนด้านวิชาการ การนิเทศ ประชุมสรุปผลการดำเนินงาน

- วัตถุประสงค์งานวิจัย มี 2 ระยะคือ ระยะที่ 1 เพื่อติดตามและประเมินผลการเตรียมความพร้อม และระยะที่ 2 เพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

- ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

หัวเรื่อง 1. เครื่องมือ 2. สภาพของการวัดและการประเมินผลการศึกษา

- 20 วิจิตรา การกลาง. (2545, พฤศจิกายน). "การติดตามประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่าน," *วารสารวิชาการ*. 5(11) : 27-29.

บทความนี้ ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอนให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร โดยมีศูนย์พัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เป็นแหล่งกลางทางด้านวิชาการของแต่ละท้องถิ่นสำหรับพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทย สำหรับครู อาจารย์ และนักเรียน ซึ่งในบทความนี้จะกล่าวถึง วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการวิจัย เครื่องมือ วิธีการรวบรวมข้อมูล

และสรุปผลการวิจัย โดยกองวิจัยทางการศึกษาได้รับมอบหมายให้ติดตามประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านนี้ เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

หัวเรื่อง 1. หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา

2. เครื่องมือ

21 อเนก ศิลปนิลมาลย์. (2545, ตุลาคม-ธันวาคม). "การรู้จักผู้เรียนอย่างแท้จริงจากการประเมินโดยผู้เรียน สู่การประเมินที่โปร่งใส," *วิทยาสาร*. 101(3) : 23-26.

บทความนี้ ผู้เขียนนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลงานโดยใช้เครื่องมือที่เรียกว่า รุบริคส์ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่มีการระบุเกณฑ์ในการประเมินชิ้นงานและคุณภาพของชิ้นงานแต่ละชิ้น โดยกำหนดเกณฑ์ ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญอันบ่งบอกถึงความเป็นชิ้นงานที่ดีของงานที่จะทำการประเมิน แล้วนำเกณฑ์เหล่านั้นมาระบุระดับคุณภาพโดยให้ความหมายของแต่ละระดับคุณภาพให้เป็นรูปธรรมจากมากไปหาน้อย โดยมากมักจะนำระดับที่มากที่สุดและน้อยที่สุดมาบรรยายลักษณะของชิ้นงานที่มีคุณภาพก่อน จากนั้นจึงเขียนบรรยายลักษณะชิ้นงานที่มีคุณภาพที่อยู่ระหว่างกลาง

การวิเคราะห์การประเมินวิธีนี้ทำให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ได้ และประเมินชิ้นงานได้เที่ยงตรง มีความยุติธรรม ซึ่งทำให้ครูรู้จักผู้เรียนได้อย่างแท้จริง สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี เป็นการประเมินที่โปร่งใส

หัวเรื่อง 1. เครื่องมือ

2. วิธีการสร้างเครื่องมือ

3. การหาคุณภาพเครื่องมือ

22 นพเก้า ณ พัทลุง. (2546, กรกฎาคม). "การประเมินผลตามสภาพจริงตามมาตรฐานการศึกษา," *วารสารการศึกษา*. 26(10) : 7-10.

บทความนี้ เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลตามสภาพจริง ตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์นั้น ผู้เขียนได้ให้แนวคิดที่น่าจะพัฒนาตามแผนภาพ โดยมีการตั้งคำถามขึ้นมา 6 ข้อ ซึ่งแต่ละข้อได้นำมาอธิบายรายละเอียดให้เข้าใจมากขึ้น ได้แก่ 1) ผู้เรียนควรจะรู้และควรจะทำอะไรได้ คือมาตรฐานซึ่งเปรียบเสมือนจุดมุ่งหมายที่กล่าวถึงความรู้และทักษะที่ผู้เรียนควรมีหลังจากสิ้นสุดกระบวนการจัดการเรียนการสอนไปแล้ว 2) อะไรที่ระบุว่าผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐาน โดยผู้สอนต้องออกแบบหรือเลือกชิ้นงานที่

สอดคล้องกับสภาพจริง ควรเป็นแบบปลายเปิดเพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น และฝึกการคิดวิเคราะห์ 3) การปฏิบัติที่ดีตามชิ้นงาน นั้นเป็นอย่างไร โดยผู้สอนต้องกำหนดลักษณะที่ดีของการปฏิบัติตามชิ้นงาน เรียกว่า เกณฑ์ ซึ่งใช้กำหนดผลงานของนักเรียน จะชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนปฏิบัติงานได้ดีอย่างไร 4) ผู้เรียนปฏิบัติได้ดีเพียงใด ผู้สอนจะต้องพิจารณาระหว่างผลการปฏิบัติงานกับเกณฑ์ โดยกำหนดรายละเอียดของการให้คะแนน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงรายละเอียดของการปฏิบัติตั้งแต่ 2 ระดับขึ้นไปของเกณฑ์ และได้ยกตัวอย่างของการกำหนด Rubric ของการนำเสนอผลงาน ในข้อนี้ก็แยกย่อยออกมาอีก 2 ข้อคือ ข้อ 1) ผู้เรียนส่วนใหญ่ควรปฏิบัติงานได้ดีอย่างไร ก็คือความสามารถระดับต่ำสุด ต้องการให้ผู้เรียนส่วนใหญ่เน้นปฏิบัติได้เรียกว่า คะแนนขั้นต่ำ และข้อ 2) ผู้เรียนต้องพัฒนาความรู้ และทักษะอะไรอีกบ้าง ก็คือข้อมูลจากผลการให้คะแนน ให้ผู้สอนปรับปรุงการสอน

หัวข้อเรื่อง 1. หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา

2. กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษา
3. เครื่องมือ
4. วิธีการสร้างเครื่องมือ

23 ฟาฏินา วงศ์เลขา. (2546, กันยายน). "การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ," *วารสารการศึกษา*. 26(12) : 9-14.

บทความนี้ ผู้เขียนกล่าวถึงการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ โดยมีลักษณะและแนวทางการประเมินที่เหมาะสมกับการจัดการศึกษาของประเทศไทยและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ดังนี้ ประเมินผู้เรียนตามระดับช่วงชั้นที่หลักสูตรกำหนด, ให้ผู้เรียนแต่ละช่วงชั้นที่กำหนดได้รับโอกาสเข้าสอบทุกคน, ประเมินเฉพาะวิชาหรือสมรรถภาพหลักที่มีความสำคัญตามระดับชั้น, ใช้เครื่องมือมาตรฐานที่เป็นทั้งแบบชนิดเลือกตอบและเขียนตอบ, เป็นการประเมินเพื่อการพัฒนา ไม่ใช่ผลเพื่อการตัดสินได้-ตก, ใช้เทคนิควิธีการวิเคราะห์ข้อสอบ (IRT) เพื่อให้การประเมินสามารถใช้เปรียบเทียบระหว่างการศึกษาได้อย่างน่าเชื่อถือ, รายงานผลการประเมินเพื่อบ่งชี้คุณภาพการศึกษาระดับชาติ ภูมิภาค สถานศึกษา และระดับผู้เรียนเป็นรายบุคคล

การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ มี 2 แบบ คือ 1) การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตามระดับช่วงชั้นที่หลักสูตรกำหนด ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบทดสอบที่พัฒนาเป็นแบบวัดมาตรฐาน เป็นเครื่องมือสำคัญในการประเมิน มีทั้งแบบทดสอบชนิดเลือก

ตอบและเขียนตอบ 2) การประเมินความถนัดทางการเรียน เป็นการประเมินความถนัดทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทุกคนในสถานศึกษาที่อยู่ในระบบทุกสังกัดทั่วประเทศ

หัวเรื่อง 1. ความสำคัญของการวัดและการประเมินผลการศึกษา

24 วจนา พิพัฒน์ทศพล. (2546, ธันวาคม). "การประเมินผลทางภาษา," วารสารการศึกษา.

27(3) : 35-36.

บทความนี้ ผู้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลทางภาษา ซึ่งการวัดผลประเมินผลนั้น เป็นส่วนสำคัญและจำเป็นของกระบวนการเรียนการสอน เนื่องจากการประเมินผลสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับ เกี่ยวกับความก้าวหน้าของผู้เรียนสามารถตรวจสอบได้ว่าการสอนนั้นบรรลุเป้าหมายในระดับใด การประเมินที่ดีส่วนหนึ่งต้องเป็นเสมือนเครื่องช่วยในการเรียน และอีกส่วนหนึ่งเป็นเสมือนเครื่องมือในการวัดและบ่งบอกถึงความสามารถของผู้เรียนตลอดหลักสูตร

และได้กล่าวถึงการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งมีจุดมุ่งหมาย เช่นเดียวกับวิชาอื่นๆ คือเพื่อทราบความก้าวหน้าของผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ ดังนั้นการประเมินความสามารถในการใช้ภาษาจึงต้องเน้น วิธีการ และเครื่องมือวัดที่หลากหลาย เน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่องควบคู่กับการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยต้องเลือกให้สอดคล้องกับเนื้อหาภาษาหรือทักษะที่ต้องการวัดด้วย

หัวเรื่อง 1. กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษา

25 สุรเดช เวียงสิมา. (2546, กันยายน – ตุลาคม). "4 ยุทธศาสตร์ กับ 9 มาตรการ เพื่อพัฒนา

คุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทยและการใช้ภาษาไทย," วารสารข่าวครูร้อยเอ็ด.

16(122) : 11-13.

บทความนี้ ผู้เขียนกล่าวถึงมาตรการในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทย เพื่อให้ นักเรียนระดับประถมศึกษา พัฒนาทางภาษาไทยได้เต็มศักยภาพ สามารถอ่านเขียนได้บรรลุ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการเรียนการสอน 4 ยุทธศาสตร์ คือ 1) ปฏิรูปการจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาไทย เน้นการฝึกทักษะที่สัมฤทธิ์ผลทางสร้างนิสัยรักการอ่าน การเขียน และการแสวงหาความรู้ 2) ยกย่องคุณภาพของครูสอนภาษาไทย และ

บุคคลที่เกี่ยวข้อง 3) รมว.ศธ.ให้ทุกส่วนของสังคมร่วมส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาไทย 4) กำกับติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยและการใช้ภาษาไทย

และกระทรวงศึกษาธิการยังได้กำหนดมาตรการ การจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ระดับประถมศึกษา ให้สถานศึกษา หน่วยงาน และครูผู้สอนปฏิบัติอย่างมีเป้าหมายสำคัญ ให้นักเรียนระดับนี้พัฒนาทางภาษาไทยได้เต็มศักยภาพ 9 มาตรการคือ 1) สถานศึกษาระดับประถมศึกษาทุกแห่ง คัดเลือกครูผู้สอนภาษาไทยที่มีคุณภาพให้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และสอนนักเรียนกลุ่มเดิมต่อเนื่องไปจนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 2) สถานศึกษาทุกแห่งจัดทำข้อมูลนักเรียนที่กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ยังอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ เพื่อเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยการสอนซ่อมเสริม ด้วยวิธีการต่างๆ 3) สถานศึกษาทุกแห่งจัดการเรียนการสอนภาษาไทยโดยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะ อ่าน เขียน ฟัง ดู พูด และฝึกคิดอย่างปฏิบัติจริง 4) สถานศึกษาทุกแห่งดูแลนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสมองและร่างกาย ให้ได้รับการบำบัดรักษา ให้สามารถเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นและพัฒนาตนเองได้ 5) สถานศึกษาทุกแห่งจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นกรณีเฉพาะแก่นักเรียนที่มีความสามารถด้านภาษาไทย ให้พัฒนาได้สูงขึ้น 6) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่รับผิดชอบสถานศึกษา รวบรวมข้อมูลจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-6 ที่ยังอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้จากทุกโรงเรียน เพื่อส่งให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ ติดตามประเมินผลการใช้มาตรการการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยกลุ่มนี้ อย่างจริงจัง 7) ครูผู้สอนภาษาไทยต้องมีความสามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ 8) ครูผู้สอนภาษาไทยต้องมีพื้นฐานความรู้ภาษาไทยที่ดี 9) ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้วิชาอื่น ต้องมีบทบาทในการพัฒนาการใช้ภาษาไทยของนักเรียนอย่างเหมาะสม

หัวเรื่อง 1. หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา

26 อรุณ อยุธยา. (2546, มกราคม). “การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในชั้นเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544,” วารสารวิชาการ. 6(1) : 9-19.

บทความนี้ กล่าวถึงการใช้ผลงานและการปฏิบัติงานของผู้เรียนเป็นเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการศึกษา โดยการประเมินการสาธิตความรู้และทักษะต่างๆของผู้เรียน โดยการประเมิน การปฏิบัติและการประเมินตามสภาพจริง ขั้นตอนในการออกแบบการเรียนรู้ พร้อมตัวอย่างการออกแบบการเรียนรู้ควบคู่กับการประเมินผลด้วยทางเลือกใหม่

หัวเรื่อง 1. เครื่องมือ

2. การสร้างเครื่องมือ

บรรณนิทัศน์งานวิจัย

บรรณนิทัศน์งานวิจัยเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลทางการศึกษา จำนวน 41 เรื่อง เรียงลำดับตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2541 – 2545

1. บรรณนิทัศน์งานวิจัย ปีพุทธศักราช 2541 ลำดับที่ 01 - 12
2. บรรณนิทัศน์งานวิจัย ปีพุทธศักราช 2542 ลำดับที่ 13 - 18
3. บรรณนิทัศน์งานวิจัย ปีพุทธศักราช 2543 ลำดับที่ 19 - 26
4. บรรณนิทัศน์งานวิจัย ปีพุทธศักราช 2544 ลำดับที่ 27 - 40
5. บรรณนิทัศน์งานวิจัย ปีพุทธศักราช 2545 ลำดับที่ 41

01 จรรยาพร แก้วสุจริต. (2541). *การพัฒนาแบบวัดลักษณะการคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างและพัฒนาแบบวัดลักษณะการคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 และหาความสัมพันธ์ระหว่างการคิดทั้ง 9 ลักษณะ ได้แก่ การคิดคล่อง การคิดหลากหลาย การคิดละเอียด การคิดชัดเจน การคิด ถูกทาง การคิดอย่างมีเหตุผล การคิดกว้าง การคิดลึกซึ้ง และการคิดไกล โดยผู้วิจัย พัฒนาแบบวัดลักษณะการคิดตามกรอบแนวคิดด้านมิติลักษณะการคิดของทิตินา แชมมณี และคณะ (2540) และดำเนินการสร้างแบบวัดลักษณะการคิดตามแผนผังการสร้างของ ศิริชัย กาญจนวาสี ทั้งนี้ผู้วิจัย ได้กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ กำหนดน้ำหนักเนื้อหาในการสร้างแบบวัด และทำการสร้างแบบวัดขึ้นจำนวน 2 ฉบับ ซึ่งเป็นข้อสอบแบบคิดและเขียนคำตอบ แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างรวม 2 ครั้ง จำนวน 127 คน และ คัดเลือกข้อสอบที่ได้คุณภาพจำนวน 20 ข้อ รวมเป็นแบบวัดฉบับจริง ใช้เวลาในการทำ แบบวัดทั้งสิ้น 60 นาที นำแบบวัดไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดนครปฐม ในปีการศึกษา 2541 จำนวน 523 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยายด้วยโปรแกรม SPSSPC+ และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง ด้วยโปรแกรมลิสเรล 8.10

หัวข้อเรื่อง 1. การหาคุณภาพเครื่องมือ

02 นพรัตน์ ก.ศรีสุวรรณ. (2541). การเปรียบเทียบคุณภาพของแบบทดสอบวัดความถนัดด้าน การรับรู้แบบหาภาพเหมือนและแบบหา ภาพต่างที่มีการวางภาพเหมือนและต่างจากตัว คำถาม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

การวิจัยนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบคุณภาพของแบบทดสอบวัดความถนัด ด้านการรับรู้ แบบหาภาพเหมือนและแบบหาภาพต่างที่มีการวางภาพเหมือนและต่างจาก ตัวคำถาม กลุ่มตัวอย่าง เป็น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 ของโรงเรียนในอำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 800 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นแบบ ทดสอบวัดความถนัดด้านการรับรู้แบบ หาภาพเหมือนและแบบหาภาพต่างที่มีการวางภาพเหมือนและ ต่างจากตัวคำถามชนิด 4 ตัวเลือก ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นเอง

หัวข้อเรื่อง 1. การหาคุณภาพเครื่องมือ

03 ปิยาพร ขาวสะอาด. (2541). การพัฒนากระบวนการสอบความก้าวหน้าวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้ คอมพิวเตอร์ที่ให้ผลวินิจฉัยย้อนกลับ. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (การวัดและประเมินผล การศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากระบวนการสอบความก้าวหน้าวิชา ภาษาอังกฤษโดยใช้ คอมพิวเตอร์ที่ให้ผลวินิจฉัยย้อนกลับ โดยแยกเป็นโปรแกรมแบบสอบ และโปรแกรมซ่อมเสริมขั้นตอน ในการวิจัยคือ กำหนดปัญหาโดยศึกษาสภาพและความต้องการในการปรับปรุงคุณภาพการเรียน การสอนภาษาอังกฤษ วิเคราะห์ปัญหาและสิ่งที่ต้องการในกระบวนการสอบความก้าวหน้าที่จะพัฒนา ออกแบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สร้างและพัฒนาข้อสอบ เลือกภาษาคอมพิวเตอร์และเขียนโปรแกรม จัดทำเอกสารประกอบ การใช้โปรแกรม และประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรม ซึ่งผู้วิจัยเลือกใช้ โปรแกรม Authorware ในการเขียนโปรแกรม โดยจะให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้สอบทันทีเมื่อผู้สอบ ยืนยันคำตอบ และรายงานผลการสอบโดยรวมอีกครั้งเมื่อสิ้นสุดการสอบ หากผู้เข้าสอบไม่ผ่านใน จุดประสงค์ใด โปรแกรมก็จะแจ้งให้นักเรียนซ่อมเสริมในจุดประสงค์นั้น โดยสามารถศึกษาเนื้อหาและ ฝึกหัดได้จากโปรแกรมซ่อมเสริมที่สร้างคู่มากับโปรแกรม แบบสอบ ทดลองใช้โปรแกรมเพื่อตรวจสอบ คุณภาพของโปรแกรมกับนักเรียนชั้นประถม ศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดพลับพลาชัย

หัวข้อเรื่อง 1. สภาพของการวัดและประเมินผลการศึกษา

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ

- 04 มนุเวทย์ เพชรโต. (2541). *การพัฒนาแบบวัดความรู้คอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐาน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบวัดความรู้คอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐาน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน และโรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย ภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2540 ที่เลือกเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ ในรายวิชาเลือกเสรีและผ่านการเรียนรายวิชาคอมพิวเตอร์ มาแล้ว 6-8 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 185 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ วิธีการดำเนินการวิจัย เป็นการพัฒนาแบบวัดความรู้คอมพิวเตอร์ ขั้นพื้นฐาน มีลักษณะเป็นข้อสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 80 ข้อ ใช้เวลาในการตอบทั้งหมด 90 นาที (2) แบบวัดเจตคติต่อคอมพิวเตอร์ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ ใช้เวลาในการตอบทั้งหมด 20 นาที

หัวเรื่อง 1. การหาคุณภาพเครื่องมือ

- 05 ยุพา เวียงกมล. (2541). *ผลการประเมินตนเองโดยใช้แฟ้มสะสมงานที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ*. วิทยานิพนธ์ (ศ.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดลำนาร.

งานวิจัยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการประเมินตนเองโดยใช้แฟ้มสะสมงานที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ในด้านกล้าแสดงออก และด้านเป็นตัวของตัวเอง ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย 8 สัปดาห์ ในเนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยพลังงานและสารเคมี ตัวอย่างประชากรคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต จำนวน 60 คน ของโรงเรียนพิพัฒน์ราชภูริบำรุง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง และแบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ด้วยโปรแกรม SPSS FOR WINDOWS

หัวเรื่อง 1. สภาพของการวัดและประเมินผลการศึกษา

- 06 ลำลี ทองธิว. (2541). การพัฒนากระบวนการสอนอ่านโดยใช้พอร์ทโฟลิโอการสอนอ่านเพื่อพัฒนาคุณลักษณะทางการอ่านของนักเรียนประถมศึกษาและส่งเสริมพัฒนาทางวิชาชีพครูของนิสิตปริญญาโท สาขาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.

งานวิจัยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อ 1. พัฒนาการกระบวนการสอนโดยใช้พอร์ทโฟลิโอการสอนอ่านสำหรับให้นิสิตปริญญาโทสาขาการประถมศึกษา 2. ศึกษาคุณลักษณะทางการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษาที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้พอร์ทโฟลิโอ 3. ศึกษาผลของการใช้กระบวนการสอนโดยใช้พอร์ทโฟลิโอการสอนอ่านหนังสือสำหรับเด็กประเภทต่าง ๆ ที่มีต่อนิสิตปริญญาโทสาขาประถมศึกษา 4. เพื่อตอบคำถามเชิงวิเคราะห์เพื่อหาความกระจ่างเกี่ยวกับพัฒนาการทางวิชาชีพครู

หัวข้อเรื่อง 1. สภาพของการวัดและประเมินผลการศึกษา

- 07 สุดา เรืองปราชญ์. (2541). การเปรียบเทียบคุณภาพของแบบสอบผลสัมฤทธิ์การสะกดคำที่มีรูปแบบการเขียนตามคำบอก ต่างกัน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพของแบบสอบผลสัมฤทธิ์ การสะกดคำที่มีรูปแบบการเขียนตามคำบอกต่างกัน คือ อ่านให้ฟังแล้วเลือกคำตอบ 3 ตัวเลือก, อ่านให้ฟังแล้วเลือกคำตอบ 4 ตัวเลือก และแบบเขียนตามคำบอก กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด พระนครศรีอยุธยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 จำนวน 460 คน แบ่งกลุ่มตัวอย่าง ออกเป็น 3 กลุ่ม โดยการสุ่มได้จำนวนนักเรียนในแต่ละกลุ่มที่ทำการวิเคราะห์ ดังนี้ กลุ่มที่หนึ่ง 155 คน กลุ่มที่สอง 150 คน และกลุ่มที่สาม 155 คน โดยกลุ่มตัวอย่าง ที่หนึ่ง ทำแบบสอบอ่านให้ฟังแล้วเลือกคำตอบ 3 ตัวเลือก กลุ่มตัวอย่างที่สอง ทำแบบ สอบอ่านให้ฟังแล้วเลือกคำตอบ 4 ตัวเลือก และกลุ่มตัวอย่างที่สามทำแบบสอบเขียนตามคำบอก

หัวข้อเรื่อง 1. สภาพของการวัดและประเมินผลการศึกษา

08 สุนิดา กิตติศรีธนนันท์. (2541). การสร้างแบบสอบวัดความสามารถเลื่อนไหลสำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผลการ
ศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาแบบสอบวัดความสามารถเลื่อนไหล สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย การศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการศึกษาสำรวจ
กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 26
คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเมืองร้อยเอ็ด จำนวน 43 คน ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ใช้
แบบสอบอนุกรมภาพจำนวน 2 ฉบับๆ ละ 30 ข้อ เพื่อศึกษาคุณภาพของ แบบสอบคือดัชนีความยาก
ง่าย ดัชนีค่าอำนาจจำแนก ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง และความตรงเชิงเกณฑ์สัมพัทธ์ ระยะที่ 2 เป็น
การทดลองแบบสอบอนุกรมภาพ ซึ่งทำการทดลอง 2 ครั้ง ในการทดลองครั้งที่ 1 ได้ใช้แบบสอบ
อนุกรมภาพ 2 ฉบับๆ ละ 40 ข้อ และ แบบสอบแมทริกซ์เชิงก้าวหน้าฉบับมาตรฐานของ Raven
ดำเนินการสอบกับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 101 คน ในเขตอำเภอเมืองร้อยเอ็ด
การทดลองครั้งที่ 2 ใช้แบบสอบอนุกรมภาพ 2 ฉบับ ๆ ละ 36 ข้อที่ถูกคัดเลือกมา และแบบสอบ
แมทริกซ์เชิงก้าวหน้าฉบับมาตรฐานของ Raven ดำเนินการสอบ กับนัก-เรียนชั้นประถมศึกษาตอน
ปลาย จำนวน 122 คน ในจังหวัดร้อยเอ็ด ระยะที่ 3 เป็นการสร้างเกณฑ์ปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็น
นักเรียนชั้น ประถมศึกษาตอนปลายจำนวน 1,594 คน ในอำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

หัวข้อเรื่อง 1. สภาพของการวัดและประเมินผลการศึกษา

2. วิธีการสร้างเครื่องมือ

09 สุรพงษ์ พูนทอง. (2541). การศึกษาคุณภาพของแบบทดสอบวิชาคณิตศาสตร์ ที่คัดเลือก
ข้อสอบตามโค้งสารสนเทศของแบบทดสอบ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผล
การศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาโค้งสารสนเทศของแบบทดสอบ เปรียบเทียบค่า
สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น และเปรียบเทียบการประมาณค่าความสามารถของผู้สอบที่คัดเลือกตามโค้ง
สารสนเทศของแบบทดสอบ การวิจัยนี้แบ่ง เป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1,501 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 จังหวัดขอนแก่น สำหรับ ใช้
ประมาณค่าพารามิเตอร์ของข้อสอบในการออกแบบตามโค้งสารสนเทศของแบบ ทดสอบให้เหมาะสม
กับผู้สอบที่มีความสามารถสูง ปานกลาง และต่ำฟังก์ชันสารสนเทศของแบบทดสอบสำหรับระดับ

ความสามารถที่ 1.843, 0.79 และ -0.70 คือ 20.068, 19.107 และ 15.68 ตามลำดับ ในระยะที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเป็น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 จังหวัดขอนแก่น จำนวน 395 คน ใช้ในการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าของสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น และความแตกต่างในการประมาณความสามารถจากแบบทดสอบวิชาคณิตศาสตร์ ที่คัดเลือกตามโค้ง

สารสนเทศของแบบทดสอบ

หัวเรื่อง 1. การหาคุณภาพเครื่องมือ

- 10 สุรพันธ์ พันธุ์มณี. (2541). การสร้างแบบทดสอบวินิจัยวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ฟังก์ชัน ลอการิทึมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ขอนแก่น.

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อสร้างแบบทดสอบวินิจัย ในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องฟังก์ชันลอการิทึม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้มีคุณภาพ 2) เพื่อหาข้อบกพร่องของ นักเรียนในการเรียนเรื่อง ฟังก์ชันลอการิทึม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในปีการศึกษา 2540 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 270 คน โดยการสุ่มแบบสองขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบวินิจัยชนิด เลือกตอบ 4 ตัวเลือกจำนวน 3 ฉบับ ปรากฏว่า แบบทดสอบวินิจัยทั้ง 3 ฉบับ มีความตรงเชิงเนื้อหาจริง แบบ ทดสอบวินิจัย ฉบับที่ 1 เลขยกกำลัง จุดบกพร่องของนักเรียนที่พบมาก 3 อันดับแรก คือ การแก้

สมการที่มีเครื่องหมายกรณฑ์ อันดับสอง การหาค่าเลขยกกำลังที่มีเลขชี้กำลังเป็นจำนวน อดตรรกยะ การหาค่าเลขยกกำลัง ที่มีเลขชี้กำลังเป็นจำนวนตรรกยะฉบับที่ 2 ฟังก์ชันลอการิทึม จุด บกพร่องของ นักเรียนที่พบมาก 3 อันดับแรก คือ ลำดับขั้นการใช้คุณสมบัติลอการิทึมไปใช้หา ค่า ลอการิทึม การเขียนกราฟของฟังก์ชันลอการิทึม การหาโดเมนและเรนจ์ของ ลอการิทึม ฉบับที่ 3 การ คำนวณค่าโดยประมาณการเปลี่ยนฐาน สมการลอการิทึม จุดบกพร่องของนักเรียนที่พบมาก คือ การ แก้สมการลอการิทึม รองลงมาคือ การประมาณค่าโดยใช้แอนติลอการิทึม และการเปลี่ยนฐาน

หัวเรื่อง 1. วิธีการสร้างเครื่องมือ

- 11 อารี มากมณี. (2541). *การพัฒนาแบบสอบถามความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาแบบสอบถามความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยอิงทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบโดยการตรวจให้คะแนนแบบพหุวิภาค กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 1,157 คน ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามแบบ modified cloze test เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อขึ้นทดลองใช้และวิเคราะห์ข้อมูล ค่าอำนาจจำแนก ค่าความยากตามลำดับชั้น ค่าฟังก์ชันสารสนเทศของแบบสอบถาม โดยใช้ โปรแกรม Multilog ค่าความเที่ยงการประมาณค่า ความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์ ความตรงเชิงจำแนก เกณฑ์ปกติวิสัยโดยใช้โปรแกรม SPSS และความตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้โปรแกรม LISREL

หัวข้อเรื่อง 1. สภาพของการวัดและประเมินผลการศึกษา

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ

- 12 อุมารดี มะคำไก่อ. (2541). *การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

การวิจัยนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบวินิจฉัย ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และหาสาเหตุของจุดบกพร่อง ในทักษะพื้นฐานของความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ใช้วิธีเลือกแบบแบ่งชั้นภูมิรวม 1,100 คน การสร้างแบบทดสอบเริ่มจากการให้เติมคำ แล้วนำจุดบกพร่องในการตอบผิดของนักเรียนมาเป็นตัวลงสำหรับแบบทดสอบวินิจฉัยแบบ เลือกตอบ 4 ตัวเลือกแล้วนำไปทดสอบ 3 ครั้ง เพื่อพัฒนาคุณภาพของแบบทดสอบแต่ละฉบับและวิเคราะห์จุดบกพร่อง

หัวข้อเรื่อง 1. วิธีการสร้างเครื่องมือ

- 13 จิตติมาภรณ์ สีหะวงษ์. (2542). *แฟ้มสะสมงานโรงเรียน : การวิจัยกรณีโรงเรียนไผทอุดมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดลำนนา.

งานวิจัยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการการจัดทำแฟ้มสะสมงานโรงเรียน ลักษณะและองค์ประกอบของแฟ้มสะสมงานโรงเรียนและศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานในกระบวนการการจัดทำแฟ้มสะสมงานโรงเรียน โดยศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนไผทอุดมศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร 1 คน และบุคลากรครูจำนวน 33 คน ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

แฟ้มสะสมงานโรงเรียนไผทอุดมศึกษาเป็นแฟ้มสะสมงานระยะยาว จัดทำขึ้นเป็นรายปี การศึกษา มีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ส่วนนำ องค์ประกอบที่ 2 ส่วนเนื้อหา องค์ประกอบที่ 3 ส่วนการประเมิน และองค์ประกอบที่ 4 ส่วนภาคผนวก จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานในกระบวนการการจัดทำแฟ้มสะสมงานโรงเรียน แบ่งออกเป็น 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านผู้บริหาร และปัจจัยด้านอาจารย์ที่ปรึกษาของโรงเรียน

หัวเรื่อง 1. สภาพของการวัดและประเมินผลการศึกษา

- 14 นิคม กิรติวางกูร. (2542). *การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการตรวจสอบการทำหน้าที่ต่างกันของข้อสอบระหว่างวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบจำกัด แมนเทิล-แฮนส์เซลและการตอบสนองข้อสอบ*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการตรวจสอบการทำหน้าที่ต่างกันของข้อสอบระหว่างวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบจำกัด (RFA) วิธีแมนเทิล -แฮนส์เซล (MH) และวิธีการตอบสนองข้อสอบ (IRT) แบบ 2 พารามิเตอร์ โดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด เมื่อขนาดกลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 ขนาดคือ กลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก (300 คน) และขนาดใหญ่ (1000 คน) ค่าความยาวของแบบสอบแบ่งออกเป็น 2 ขนาดคือ แบบสอบสั้น (25 ข้อ) และแบบสอบยาว (75 ข้อ) ค่าความยากของข้อสอบแบ่งออกเป็น 3 ระดับคือ กลุ่มข้อสอบที่มีความยากสูง ปานกลาง และต่ำ ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบแบ่งออกเป็น 3 ระดับคือ กลุ่มข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกสูง ปานกลาง และต่ำ ขนาดความลำเอียงของข้อสอบแบ่งออกเป็น 2 ขนาดคือ กลุ่มข้อสอบที่มีความลำเอียงสูง และต่ำ

หัวเรื่อง 1. สภาพของการวัดและประเมินผลการศึกษา

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ

- 15 ปิยรัตน์ โพธิ์สอน. (2542). *การพัฒนาความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเด็กอนุบาลโดยใช้การประเมินผลแบบพอร์ทโฟลิโอ*. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดลำนเา.

งานวิจัยฉบับนี้ มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเด็กอนุบาลโดยใช้การประเมินผลแบบพอร์ทโฟลิโอ ตัวอย่างประชากร เป็นเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 อายุ 5-6 ปี จำนวน 40 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง 20 คน กลุ่มควบคุม 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบความสามารถทางคณิตศาสตร์ นักเรียนในกลุ่มทดลองได้รับการบูรณาการการเรียนการสอนกับการประเมินผลแบบพอร์ทโฟลิโอ ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการบูรณาการการเรียนการสอนกับการประเมินผลแบบไม่ใช้พอร์ทโฟลิโอ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t-test เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

หัวเรื่อง 1. สภาพของการวัดและประเมินผลการศึกษา

- 16 พรรณวลัย ศีร์วงศ์วัฒนา. (2542). *ผลการใช้แฟ้มสะสมงานนักเรียนที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจิตรกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น*. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดลำนเา.

งานวิจัยฉบับนี้ ศึกษาถึงผลการใช้แฟ้มสะสมงานนักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจิตรกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ลงทะเบียนเรียนวิชาจิตรกรรม 4 ของโรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ 2 จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย แผนการสอนและแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

หัวเรื่อง 1. สภาพของการวัดและประเมินผลการศึกษา

- 17 รัตนา ธนธนานนท์. (2542). *การพัฒนาการใช้อิเล็กทรอนิกส์พอร์ทโฟลิโอในศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กอนุบาล*. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดลำนเา.

งานวิจัยฉบับนี้ ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาอิเล็กทรอนิกส์พอร์ทโฟลิโอ ในศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กวัยอนุบาล และศึกษาปัญหาการใช้อิเล็กทรอนิกส์พอร์ทโฟลิโอ ในศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กวัย

อนุบาล ประชากรในการวิจัย เป็นนักเรียนระดับชั้นอนุบาล ของบ้านเด็กจุฬาฯ สังกัดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2541 จำนวน 15 คน ผลการวิจัยมีดังนี้ หลังการทดลองใช้อิเล็กทรอนิกส์พอร์ทโฟลิโอ ในศูนย์การเรียนรู้แล้ว อิเล็กทรอนิกส์พอร์ทโฟลิโอสามารถใช้ประเมินความสามารถ ตามแนวทฤษฎีปัญหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ของนักเรียนได้สูงกว่าร้อยละ 80 อิเล็กทรอนิกส์พอร์ทโฟลิโอที่ปรับปรุงแล้วและนำเสนอ ประกอบด้วยหลักการของอิเล็กทรอนิกส์พอร์ทโฟลิโอ วัตถุประสงค์การศึกษาโปรแกรมจัดเก็บข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์พอร์ทโฟลิโอ การสร้างระบบการใช้อิเล็กทรอนิกส์พอร์ทโฟลิโอ เกณฑ์การประเมินผลการใช้อิเล็กทรอนิกส์พอร์ทโฟลิโอ การดำเนินการพัฒนาอิเล็กทรอนิกส์พอร์ทโฟลิโอ

หัวเรื่อง 1. การหาคุณภาพเครื่องมือ

- 18 ศลิษา สัตถาผล. (2542). การเปรียบเทียบแบบทดสอบสองขั้นตอน และแบบทดสอบสามขั้นตอนที่ดำเนินการสอน โดยใช้คอมพิวเตอร์ในวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์คือ 1) สร้างและประเมินประสิทธิภาพของแบบทดสอบ สองขั้นตอน และแบบทดสอบสามขั้นตอน ที่ดำเนินการสอบโดยใช้คอมพิวเตอร์ ในวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) พัฒนาและประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการ ดำเนินการสอบแบบทดสอบสองขั้นตอนและแบบทดสอบสามขั้นตอน 3) เปรียบเทียบระหว่างค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบสองขั้นตอน แบบทดสอบสามขั้นตอน และแบบทดสอบประเพณีนิยม โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการสร้างแบบทดสอบพัฒนาและประเมินโปรแกรมคอมพิวเตอร์ควบคุมการดำเนินการสอบ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยระยะนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2,287 คน ระยะที่ 2 เป็นการประเมินแบบทดสอบสองขั้นตอน แบบทดสอบสามขั้นตอน และแบบทดสอบประเพณีนิยม โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยระยะนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านพังโคน (จำปาสามัคคีวิทยา) จำนวน 58 คน

หัวเรื่อง 1. สภาพของการวัดและประเมินผลการศึกษา

- 19 ณัฐพร ศรีบุรณ์. (2543). การสร้างแบบทดสอบอัตนัยเพื่อวินิจฉัยการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อสร้างแบบทดสอบอัตนัยเพื่อวินิจฉัยการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อสำรวจจุดบกพร่องของนักเรียนในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียน ที่ 1 ปีการศึกษา 2543 ในสังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 214 คน โดยการสุ่มแบบ 2 ขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัยคือแบบทดสอบอัตนัยเพื่อวินิจฉัยการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วน

หัวเรื่อง 1. วิธีการสร้างเครื่องมือ

- 20 ตู จงรักษ์. (2543). กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา : ศึกษากรณีโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจ กระบวนการปฏิบัติ ปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนข้อคิดเห็นต่างๆ เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนของครูในโรงเรียนบ้านห้วยแก้ว (ชื่อสมมติ) ซึ่งเป็นโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่รู้และเข้าใจหลักการ วิธีการประเมินผลเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน การประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน การสอนซ่อมเสริมนักเรียน การสร้างแบบทดสอบแบบเลือกตอบและจัดทำเอกสารประเมินผลค่อนข้างดีแต่ไม่เข้าใจวิธีเลือกเครื่องมือและสร้างเครื่องมือ วัดคุณลักษณะของนักเรียนด้านทักษะพิสัยและจิตพิสัย ครูส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการสอนแบบบรรยาย ใช้สื่อประกอบการสอนเป็นบางครั้ง นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนน้อย ครูส่วนใหญ่ปฏิบัติไม่สอดคล้องกับหลักการประเมินผลการเรียน ครูวัดผลการเรียนด้วยวิธีการสังเกต สอบถาม ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ในบางบทเรียน การทดสอบปลายภาคเรียน ดำเนินการสอบตามระเบียบการประเมินผลฯ ลักษณะของข้อสอบส่วนมากวัดพฤติกรรรม ความรู้ ความจำ คุณภาพของเครื่องมือวัดผลโดยภาพรวมมีความตรง และความเที่ยงต่ำ

หัวเรื่อง 1. สภาพของการวัดและประเมินผลการศึกษา

- 21 ภัทราวดี มากมี. (2543). *วิเคราะห์สภาพและกระบวนการของการใช้แฟ้มสะสมงานเพื่อประเมินนักเรียน*. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดลำนเา.

งานวิจัยฉบับนี้ กล่าวถึงการวิเคราะห์สภาพและกระบวนการใช้แฟ้มสะสมงานเพื่อประเมินนักเรียน และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพและกระบวนการใช้แฟ้มสะสมงาน กับลักษณะของโรงเรียนและภูมิหลังของครู โดยวิธีวิจัยเชิงสำรวจ เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ครู 625 คนที่ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียน 150 แห่งจากทุกสังกัดทั่วประเทศ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยายและสถิติอนุมาน คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเคอร์เมอร์รี่ พอยท์ไบซีเรียล และการทดสอบไคสแควร์

หัวข้อเรื่อง 1. สภาพของการวัดและประเมินผลการศึกษา

- 22 รักชนก ตระกูลพิมพ์วิเศษ. (2543). *การพัฒนาแฟ้มสะสมงานในการประเมินผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาการจัดทำแฟ้มสะสมงานในการประเมินผล การเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 2) ศึกษาความก้าวหน้าในการฝึกทักษะภาษาอังกฤษของ นักเรียนทั้ง 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียน กลุ่มที่ใช้ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านแกวิทยาคม จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการสอนจำนวน 24 แผน แฟ้มสะสมงานนักเรียน แฟ้มสะท้อนผลการปฏิบัติงาน การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาแฟ้มสะสมงานโดยใช้ขั้นตอนที่ดัดแปลงจากแนวคิดของ Bruke et. al. กำหนดประเภทของแฟ้มสะสมงานโดยยึดตามรูปแบบของ Fischer & King ออกแบบส่วนประกอบของแฟ้มสะสมงานโดยดัดแปลงจากทฤษฎีของ Stratton และได้นำรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการมาใช้ในการพัฒนาแฟ้มสะสมงาน โดยนำหลักการและขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวของ Kemmis & McTaggart เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย

หัวข้อเรื่อง 1. สภาพของการวัดและประเมินผลการศึกษา

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ

- 23 รุจิรา ขาวสะอาด. (2543). ผลของการให้น้ำหนักตามระดับความไม่มั่นใจที่มีต่อค่าความเที่ยงและค่าความตรงของแบบสอบประเภทเลือกตอบที่มีรูปแบบการเขียนตัวเลือกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการให้น้ำหนัก ตามระดับความมั่นใจที่มีต่อค่าความเที่ยงและค่าความตรงของแบบสอบ เลือกตอบตัวเลือกธรรมดาและแบบสอบเลือกตอบตัวเลือกซ้อนเมื่อให้น้ำหนัก ตามระดับความมั่นใจ 2,3,4,5 ระดับ และศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างระดับ ความมั่นใจในการตอบและรูปแบบการเขียนตัวเลือกที่มีต่อคะแนนเฉลี่ย ค่าความเที่ยง และค่าความตรงของแบบสอบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง จำนวน 798 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบ สอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ (ค204) จำนวน 8 รูปแบบ สำหรับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 8 กลุ่ม คำนวณค่าความเที่ยงด้วยสูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค และค่าความตรงด้วยการคำนวณค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้จากแบบสอบแต่ละรูปแบบกับคะแนนที่ได้จาก การทำแบบสอบฉบับ เกณฑ์ซึ่งเป็นแบบสอบที่แสดงวิธีทำโดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ เพียร์สันไพรดักโมเมนต์ ทดสอบความแตกต่างรายคู่ของค่าความเที่ยงด้วยการทดสอบความแตกต่างของค่าครอนบาคอัลฟาสองค่าที่วัดจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน และทดสอบความแตกต่างของค่าความตรงด้วยการทดสอบไคสแควร์

หัวข้อเรื่อง 1. สภาพของการวัดและประเมินผลการศึกษา

- 24 วารุณี เลียววิวัฒน์ชัย. (2543). การพัฒนาแฟ้มสะสมงานในการประเมินผลทักษะการเขียน วิชาภาษาอังกฤษระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผล การศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแฟ้มสะสมงานในการประเมินผลทักษะการเขียนวิชา ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2) ศึกษาผลของการใช้แฟ้มสะสมงานในการประเมิน ผลทักษะการเขียนในด้านความสามารถในการเขียนคำและประโยคโครงสร้าง ไวยากรณ์พื้นฐานเพื่อ สื่อความหมาย ตลอดจนปฏิสัมพันธ์ด้านการเรียนการสอนระหว่างครูกับนักเรียน 3) ศึกษาคุณภาพ ของการใช้แฟ้มสะสมงานในการประเมินผลทักษะการเขียนในด้านความตรงและความเที่ยงของการ ประเมินผล ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอาโอยาม่า 2 จังหวัด

หนองคาย จำนวน 26 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ ได้แก่ แผนการสอนจำนวน 24 แผนและใบงาน เครื่องมือสะท้อนผลการประเมิน เครื่องมือในการหาคุณภาพของแฟ้มสะสมงาน ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้บันทึกผลการปฏิบัติ แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ มาสรุปหาข้อบกพร่องและแนวทางแก้ไข นำไปปรับปรุงการวางแผนการปฏิบัติการในวงจรต่อไป

หัวเรื่อง 1. สภาพของการวัดและประเมินผลการศึกษา

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ

25 เสาวนีย์ วงศ์ประทุม. (2543). การสร้างแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 และสร้างเกณฑ์ปกติของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดความคิดสร้างสรรค์ของ Torrance จำนวน 5 ข้อ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ปีการศึกษา 2542 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 704 คน โดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ โดยการหาอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ ใช้การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย t-test หาความตรงเชิงเกณฑ์สัมพัทธ์ของแบบทดสอบ จากการหาค่าสหสัมพันธ์ ระหว่างคะแนนจากแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับคะแนนจากแบบทดสอบของประจิต นามโคตร ใช้สูตรการหาสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนใช้วิธีของฮอยท์ และหาเกณฑ์ปกติท้องถิ่นของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ ในรูปของคะแนนมาตรฐาน ที-ปกติ (Normalized T-Score)

หัวเรื่อง 1. วิธีการสร้างเครื่องมือ

- 26 อมรรัตน์ พันธุ์งาม. (2543). การพัฒนากระบวนการประเมินเพิ่มผลงานและการใช้ประโยชน์
จากผลการประเมินเพิ่มผลงาน : การประยุกต์ใช้การประเมินอภิมาน. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(การวัดและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาหาแนวทางวิจัย เกี่ยวกับการประเมินเพิ่มผลงานโดยใช้
การวิเคราะห์อภิมาน 2) ประเมินผลการประเมินเพิ่มผลงานโดยใช้การประเมินอภิมาน และ 3) เพื่อ
สังเคราะห์ผลที่ได้จากวัตถุประสงค์ 2 ข้อแรกแล้วนำเสนอและตรวจสอบกระบวนการและการใช้ผลการ
ประเมินเพิ่มผลงาน จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพัฒนากระบวนการประเมินเพิ่มผลงาน
7 ขั้นตอน และเกณฑ์มาตรฐาน 30 เกณฑ์ เป็นแนวทางสำหรับการสังเคราะห์อภิมาน และการประเมิน
อภิมานข้อมูลสำหรับการวิจัยประกอบด้วย ตัวแปร 83 ตัวแปร จากหนังสือ/ตำรา 13 เล่ม บทความ
วิชาการ 17 เรื่อง และรายงานวิจัย 19 เล่ม ที่เกี่ยวกับการประเมินเพิ่มผลงาน และข้อมูลเชิงคุณภาพ
จากการศึกษาภาคสนามโดยการสัมภาษณ์ครู 24 คน ในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา การ
วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา การใช้สถิติภาคบรรยายและสถิติอนุมานในการวิเคราะห์
อภิมานการประเมินอภิมานและการสังเคราะห์ผล

หัวข้อเรื่อง 1. สภาพของการวัดและประเมินผลการศึกษา

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ

- 27 ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม. (2544). การวิเคราะห์อภิมานคุณภาพของแบบสอบหลายตัวเลือกที่
มีรูปแบบของแบบสอบ บริบทของ แบบสอบและวิธีการตรวจให้คะแนนต่างกัน. วิทยานิพนธ์
ค.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพของ แบบสอบหลายตัวเลือก
ประกอบด้วยค่าความเที่ยง ค่าความตรง ค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก ที่มีรูปแบบของแบบ
สอบ บริบทของแบบสอบ วิธีการตรวจให้คะแนนและประเภทของแบบสอบต่างกันด้วยวิธีการวิเคราะห์
อภิมานตามแนวคิดของ Hunter งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์เป็นงานวิจัยที่พิมพ์เผยแพร่ระหว่างปี
2511 ถึง 2542 จำนวน 96 เล่ม แบ่งเป็นงานวิจัยเชิงทดลอง จำนวน 92 เล่ม และงานวิจัยเชิง
สหสัมพันธ์ จำนวน 4 เล่ม รวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยค่าดัชนีมาตรฐาน จำนวน
1,837 ค่า

หัวเรื่อง 1. สภาพของการวัดและประเมินผลการศึกษา

- 28 เทิดศักดิ์ สุพันธุ์. (2544). การพัฒนาแบบประเมินเชาวน์อารมณ์ โดยใช้กิจกรรมเกมสำหรับนักเรียนระดับปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบประเมินเชาวน์อารมณ์สำหรับนักเรียนระดับปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมเกมเป็นสื่อในการประเมินตามสถานการณ์จริง กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยคือ นักเรียนโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น ระดับอนุบาล ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 และภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 63 คน แบ่งเป็นชาย 35 คน หญิง 28 คน การดำเนินงานวิจัยและพัฒนาครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การศึกษาความเป็นไปได้ในการวิจัยและพัฒนา ระยะที่ 2 การดำเนินงานพัฒนาแบบประเมินเชาวน์อารมณ์

หัวเรื่อง 1. สภาพของการวัดและประเมินผลการศึกษา

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ

- 29 นันทกาญจน์ ชินประห์ชัย. (2544). การพัฒนาเทคนิคและเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลในการวัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในกิจกรรมโครงงานของนักเรียนระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ (ศ.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดลำนาค.

งานวิจัยฉบับนี้ ศึกษาถึงกรอบโครงสร้างและพัฒนาเทคนิค และเครื่องมือรวบรวมเก็บข้อมูลในการวัดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในกิจกรรมโครงงาน ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 5-6 รวมทั้งศึกษาคุณภาพของเทคนิคและเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยการตรวจสอบในเรื่องความครอบคลุมและเหมาะสม ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล และความเป็นประโยชน์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวัดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 จำนวน 417 คน และครูผู้สอนกิจกรรมโครงงานในโรงเรียน 11 แห่ง เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย 1) สมุดบันทึกการเรียนรู้ของฉันทัน 2) แบบสอบถามครูเกี่ยวกับการใช้สมุดบันทึกการเรียนรู้ของฉันทัน ในการวัดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในกิจกรรมโครงงาน 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ในการใช้สมุดบันทึกการเรียนรู้ของฉันทัน

หัวเรื่อง 1. การหาคุณภาพเครื่องมือ

- 30 ประกอบ กรณีกิจ. (2544). ผลของโอกาสในการเลือกสร้างผลงานในแฟ้มสะสมผลงานอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีต่อความสนใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโปรแกรมประยุกต์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาริตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.

งานวิจัยฉบับนี้ ศึกษาถึงผลของโอกาสในการเลือกสร้างผลงาน ในแฟ้มสะสมผลงานอิเล็กทรอนิกส์ที่มีความสนใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโปรแกรมประยุกต์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาริตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน กลุ่มทดลองเรียนด้วยแผนการสอนที่นักเรียนมีโอกาสเลือกสร้างผลงานในแฟ้มสะสมผลงานอิเล็กทรอนิกส์ และกลุ่มควบคุมเรียนด้วยแผนการสอน ที่นักเรียนไม่มีโอกาสเลือกสร้างผลงานในแฟ้มสะสมผลงานอิเล็กทรอนิกส์ เวลาที่ใช้ในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 คาบ คาบละ 50 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบวัดความสนใจ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

หัวข้อเรื่อง 1. สภาพของการวัดและประเมินผลการศึกษา

- 31 ปิยนุช รัตนวรรณ. (2544). การประเมินการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดย ใช้รูปแบบการสอนตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้นิยม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ขอนแก่น.

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้รูปแบบการสอนตามทฤษฎีสร้างสรรค์ ความรู้นิยม 2) ประเมินผลการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยรูปแบบการสอนตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้นิยม กลุ่มที่ใช้ศึกษาในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเปือย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2534 จำนวน 31 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการสอนจำนวน 16 แผนการสอน 2) เครื่องมือประเมินกระบวนการเรียนรู้ 3) เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียน การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ขั้นตอนการสอนตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้นิยม และได้นำรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ และขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการของ Kemmis & McTaggart เป็นแนวทางในการวิจัย

หัวข้อเรื่อง 1. สภาพของการวัดและประเมินผลการศึกษา

- 32 พงษ์พิชิต พรหมสิทธิ์. (2544). การดำเนินการสอนแบบทดสอบเทเลอร์ ตามยุทธวิธีของเบย์ ใน วิชาคณิตศาสตร์ ค 014 โดยเว็บเพจ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา).
 ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาเว็บเพจที่ใช้ดำเนินการ ทดสอบแบบเทเลอร์ตามยุทธวิธีของเบย์ ในวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่ง ได้แบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ระยะคือ การวิจัยระยะที่ 1 เป็นการสร้างกลุ่มข้อสอบสำหรับแบบทดสอบเทเลอร์ ตามยุทธวิธี ของเบย์ โดยทำการสร้างแบบทดสอบวิชาคณิตศาสตร์ (ค 014) เรื่อง สถิติ (2) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 10 ฉบับๆ ละ 40 ข้อ 4 ตัวเลือก กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 1,458 คน วิเคราะห์หาค่าพารามิเตอร์ของข้อสอบด้วยโปรแกรม IRT(BAY) 1.0

หัวเรื่อง 1. สภาพของการวัดและประเมินผลการศึกษา

- 33 พรณพร เรืองศรี. (2544). การพัฒนาแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดรธานี.

งานวิจัยฉบับนี้ ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างและพัฒนาแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยพัฒนาแบบวัดโดยยึดแนวคิดของ Goleman (1995) จำแนกเป็น 5 องค์ประกอบได้แก่ การตระหนักรู้อารมณ์ของตน การบริหารจัดการอารมณ์ของตน การสร้างแรงจูงใจ การรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น และการจัดการความสัมพันธ์กับผู้อื่น แบบวัดสร้างเป็นมาตรฐานประมาณค่าแบบลิเคิร์ท 3 ระดับ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย วิเคราะห์ความเหมาะสมของข้อกระทงแต่ละข้อ โดยใช้โปรแกรม BIGSTEPS ความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน ตามสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค และตรวจสอบความตรงตามโครงสร้าง ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง โดยใช้โปรแกรมลิสเรล 8.14

หัวเรื่อง 1. การหาคุณภาพเครื่องมือ

- 34 พัทรี ชันอาสาสะ. (2544). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูให้ สามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้ โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้ 1) กำหนดตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 2) พัฒนาเครื่องมือวัดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง และ 3) ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การวิจัยนี้ใช้วิธีการสำรวจในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยศึกษาจากกลุ่มครูจำนวน 824 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นโดยมีตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นกรอบในการพัฒนาแบบสอบถามฉบับนี้ วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบ การทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) และการทำตาราง 2 มิติ ประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows และใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index ในการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น

หัวข้อเรื่อง 1. สภาพของการวัดและประเมินผลการศึกษา

- 35 พิมพ์ตา วนะลุน. (2544). การพัฒนาฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดผลทางการศึกษาบนอินเทอร์เน็ต. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและประเมินประสิทธิภาพของฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดผลทางการศึกษาบนอินเทอร์เน็ต โดยมีวิธีการดำเนินการคือ 1) กำหนดและวิเคราะห์ปัญหา 2) จัดหาและรวบรวมข้อมูล 3) การออกแบบฐานข้อมูล 4) การเขียนโปรแกรมโดยเลือกซอฟต์แวร์ที่เหมาะสม 5) การทดสอบโปรแกรมฐานข้อมูล 6) การจัดทำคู่มือการใช้งานฐานข้อมูล 7) การประเมิน ประสิทธิภาพของฐานข้อมูล 8) การเผยแพร่และให้บริการ และ 9) การควบคุมความปลอดภัย ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดผลทางการศึกษาที่พัฒนาขึ้นใช้โปรแกรม Microsoft Access Version 97 โปรแกรม Microsoft Word Version 97 และโปรแกรม SQL Server Version 7.0 ในการสร้างฐานข้อมูล และใช้โปรแกรม Front Page 98 ในการสร้าง Web Page ให้ฐานข้อมูลสามารถใช้ได้บนระบบอินเทอร์เน็ต ผลการพัฒนาฐานข้อมูล ทำให้ได้ฐานข้อมูล

วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดผลทางการศึกษาที่รวบรวมวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดผลทางการศึกษาของสาขาวิชาด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา ในปี พ.ศ. 2512 ถึง พ.ศ. 2542 จำนวน 379 ระเบียบ

หัวข้อเรื่อง 1. วิธีการสร้างเครื่องมือ

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ

36 วันดี โต๊ะดำ. (2544). การพัฒนาแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดทักษะชีวิตในด้านความตรง ความเที่ยง และสร้างปกติวิสัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2544 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 849 คนซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน แบบวัดทักษะชีวิตครอบคลุมองค์ประกอบ 9 ด้าน อันได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ ความตระหนักรู้ในตนเอง ความเห็นใจผู้อื่น ความภูมิใจในตนเอง ความรับผิดชอบต่อสังคม การสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร การตัดสินใจและการแก้ปัญหา และการจัดการกับอารมณ์และความเครียด แบบวัดทักษะชีวิตเป็นแบบสอบอัตนัยประยุกต์ ประกอบด้วยสถานการณ์ที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับวัยรุ่น ทั้งหมด 18 ข้อ คะแนนเต็ม 54 คะแนน

หัวข้อเรื่อง 1. สภาพของการวัดและประเมินผลการศึกษา

37 ศุภลักษณ์ สร้างนานอก. (2544). การพัฒนาแบบประเมินเชาวน์อารมณ์โดยใช้กิจกรรมที่ไม่ใช่เชิง

ไม่ใช่เชิงวิชาการสำหรับวัยรุ่นตอนต้น. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา).

ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบประเมินเชาวน์อารมณ์โดยใช้กิจกรรมที่ไม่ใช่เชิงวิชาการเป็นสื่อ สำหรับวัยรุ่นตอนต้น อายุ 13-14 ปี กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนโรงเรียนไตรมิตรวิทยา จังหวัดกาญจนบุรี ระดับมัธยมศึกษา ปีที่ 1-2 ปีการศึกษา 2543 ประจำหอพักหญิงสาม จำนวน 40 คน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานชั่วคราวไว้ว่า กิจกรรมที่ไม่ใช่เชิงวิชาการสามารถใช้เป็นสื่อในการพัฒนาแบบประเมินคุณลักษณะเชาวน์อารมณ์ด้านต่าง ๆ ของนักเรียนวัย

ร่นตอนต้นได้ กระบวนการดำเนินการวิจัยและพัฒนาแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนที่สำคัญ คือ การศึกษาความเป็นไปได้ในการวิจัยและพัฒนา การดำเนินงานพัฒนาแบบประเมินเชาว์อารมณ์ และ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

หัวเรื่อง 1. สภาพของการวัดและประเมินผลการศึกษา

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ

38 สุทิศา นามเหลา. (2544). *การนำเสนอกระบวนการประเมินโครงงานของนักเรียนระดับประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดลำนนา.

งานวิจัยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมโครงงานและการประเมินโครงงาน และนำเสนอกระบวนการประเมินโครงงานของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยใช้วิธีการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อสร้างกรอบของการประเมินและการจัดการศึกษาภาคสนาม และการศึกษาภาคสนามโดยศึกษาครู 3 คนในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ครูสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครและครูสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยโดยการสังเกตการสอน สัมภาษณ์ ดูผลงานการทำโครงงานและการประเมินผล จากนั้นผู้วิจัยสร้างและนำเสนอกระบวนการประเมินโครงงานของนักเรียนระดับประถมศึกษา

หัวเรื่อง 1. สภาพของการวัดและประเมินผลการศึกษา

39 อมรา จิตต์กุลศล. (2544). *การนำแฟ้มพัฒนางาน (Portfolio) ไปใช้ประโยชน์ในด้านการปฏิรูปการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน เขตดุสิต สังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ สาขาบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. อุดลำนนา.

งานวิจัยฉบับนี้ ศึกษาเกี่ยวกับการนำแฟ้มพัฒนางาน (Portfolio) ไปใช้ประโยชน์ในด้านการปฏิรูปการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนเขตดุสิต สังกัดกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำแฟ้มพัฒนางาน ไปใช้ประโยชน์ในด้านการปฏิรูปการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนเขตดุสิต และเปรียบเทียบการนำแฟ้มพัฒนางานไปใช้ประโยชน์ในด้านการปฏิรูปการเรียนการสอนของครูที่มีอายุวุฒิการศึกษา อายุราชการ และขนาดโรงเรียนที่แตกต่างกัน โดยใช้วิธีการศึกษาจากครูในโรงเรียนเขตดุสิตเป็นกลุ่มประชากร จำนวน 9 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง 113 คน ประกอบด้วยโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85

หัวเรื่อง 1. สภาพของการวัดและประเมินผลการศึกษา 2. การหาคุณภาพเครื่องมือ

- 40 อวยพร เรืองตระกูล. (2544). *การพัฒนาและวิเคราะห์คุณภาพของวิธีการวัดคะแนนพัฒนาการตามทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิมและทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ*.
วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดลำนาค.

งานวิจัยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพของวิธีการวัดคะแนนพัฒนาการ 9 วิธีประกอบด้วย วิธีการวัดคะแนนพัฒนาการตามทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม 5 วิธี ได้แก่ 1) วิธีการวัดคะแนนพัฒนาการจากความแตกต่างระหว่างคะแนนดิบ 2) วิธีการวัดคะแนนพัฒนาการจากคะแนนมาตรฐาน 3) วิธีการวัดคะแนนพัฒนาการจากลอการิทึมของคะแนนดิบ 4) วิธีการวัดคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ และ 5) วิธีการวัดคะแนนพัฒนาการส่วนที่เหลือเทียบกับศักยภาพ

วิธีการวัดคะแนนพัฒนาการตามทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ 2 วิธี ได้แก่ 1) วิธีการวัดคะแนนพัฒนาการจากความแตกต่างของความสามารถที่แท้จริง และ 2) วิธีการวัดคะแนนพัฒนาการโดยใช้โมเดลราส์พหุมิติสำหรับการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลง

วิธีการวัดคะแนนพัฒนาการตามทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบที่ผู้วิจัยพัฒนา 2 วิธี ได้แก่ 1) วิธีการวัดคะแนนพัฒนาการจากความสามารถที่แท้จริงสัมพัทธ์เมื่อเทียบกับศักยภาพการพัฒนา และ 2) วิธีการวัดคะแนนพัฒนาการจากความสามารถที่แท้จริงสัมพัทธ์

หัวข้อเรื่อง 1. สภาพของการวัดและประเมินผลการศึกษา

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ

- 41 สุกัญญา ชาญพนา. (2545). *การพัฒนาแบบวัดการคิดวิจารณ์ญาณตามแนวคิดของเดอโบโน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดลำนาค.

งานวิจัยฉบับนี้ ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแบบวัดการคิดวิจารณ์ญาณตามแนวคิดของเดอโบโน และหาคุณภาพของแบบวัดการคิดวิจารณ์ญาณ ที่สร้างขึ้นในด้านความตรง ความเที่ยง และสร้างปรกติวิสัยแบบเปอร์เซ็นต์ไทล์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2544 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 686 คน แบบวัดการคิดวิจารณ์ญาณมีลักษณะแบบอัตนัยประยุกต์ (เอ็ม อี คิว) สร้างโดยใช้แนวคิดหมวดหกของเดอโบโน ได้แก่ หมวดสีเขียว หมวดสีแดง หมวดสีเหลือง หมวดสีดำ หมวดสีเขียวย และหมวดสีฟ้า แบบวัดนี้มี 5 สถานการณ์ มีคำถามทั้งหมด 55 ข้อ คะแนนเต็ม 300 คะแนน

หัวข้อเรื่อง 1. สภาพของการวัดและประเมินผลการศึกษา 2. การหาคุณภาพเครื่องมือ

บทที่ 5

สรุป และอภิปรายสาระสำคัญ

การศึกษาเรื่องการวัดและการประเมินผลการศึกษา ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือวารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้สรุปประเด็นสำคัญออกมานำเสนอตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. ความหมายและความสำคัญของการวัดและการประเมินผลการศึกษา
2. หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา
3. กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษา
4. เครื่องมือ
5. วิธีการสร้างเครื่องมือ
6. การหาคุณภาพเครื่องมือ
7. สภาพของการวัดและการประเมินผลการศึกษา

1. ความหมายและความสำคัญของการวัดและการประเมินผลการศึกษา

การวัดคือการมุ่งค้นหาระดับที่แสดงถึงปริมาณของคุณลักษณะหนึ่งในตัวบุคคลหรือสิ่งของหรือเหตุการณ์ โดยมีองค์ประกอบคือ ต้องอาศัยเครื่องมือวัดอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายๆ อย่างประกอบกัน

การประเมินผลเป็นการตัดสินใจที่เป็นระบบครอบคลุมจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ โดยการประเมินดูว่ากิจกรรมที่ทำเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้เพียงใด โดยใช้ปริมาณจากการวัดมาพิจารณาในการตัดสินใจ

ฉะนั้นการวัดและการประเมินผลการศึกษา เป็นการมุ่งหาระดับที่แสดงถึงปริมาณและกำหนดเป็นตัวเลขให้กับสิ่งที่ต้องการวัดลักษณะและความสามารถของบุคคล โดยอาศัยข้อมูลจากการวัด เพื่อนำผลไปพัฒนาและปรับปรุงให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ สามารถคิดวิเคราะห์ รู้จักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้

การวัดและการประเมินผลการศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญของการเรียนการสอน เพื่อให้การพัฒนาการศึกษามุ่งบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ ต้องอาศัยข้อมูลที่มีความถูกต้องและมีเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอนประเมินนักเรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเป็นแนวทางในการปรับปรุงเทคนิคการสอนให้มีประสิทธิภาพ และยังช่วยให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนมากขึ้น เข้าใจเนื้อหาได้อย่างชัดเจน ทั้งยังสามารถพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น นอกจากนี้การวัด

และการประเมินผลยังมีความสำคัญต่อผู้บริหาร ทำให้ทราบถึงคุณภาพในการเรียนการสอนว่ามีมากเพียงใด เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจแก้ปัญหาและดำเนินการด้านต่างๆได้

2. หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา

หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา ต้องมีการกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ชัดเจน มีกระบวนการเรียนการสอน ที่ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เป็นการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิคหลายๆอย่าง เกณฑ์ที่ใช้ต้องสัมพันธ์กับสิ่งที่วัดและจุดมุ่งหมายของการประเมิน ตระหนักถึงข้อเทคนิคการประเมินแต่ละอย่างด้วยความยุติธรรม โดยการกำหนดเกณฑ์การประเมินให้ชัดเจน การใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพก็เป็นสิ่งสำคัญต่อการวัดและประเมินอีกอย่างหนึ่ง ถ้าเครื่องมือมีคุณภาพ มีความเที่ยงตรง ก็จะทำให้ได้ผลการวัดที่มีความถูกต้อง เชื่อถือได้

และสิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการวัดและประเมินผลการศึกษา คือ

- 1) การกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ชัดเจนและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการศึกษา
- 2) การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ต้องควบคู่ไปกับการเรียนการสอน
- 3) การวัดและการประเมินผลเป็นการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน
- 4) การวัดและการประเมินผลต้องกระทำให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ พัฒนาการของผู้เรียน

3. กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษา

กระบวนการวัด คือการบอกปริมาณหรือคุณภาพของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นตัวเลขหรือสัญลักษณ์ใดๆ ที่ตกลงกันไว้แล้ว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของสิ่งของที่จะวัดและวัตถุประสงค์ของการวัด

กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษาต้องเป็นไปตามหลักสูตรของสถานศึกษาแต่ละช่วงชั้นโดยการประเมินผลการเรียนตามกลุ่มสาระและควรคำนึงถึงสาระสำคัญของการวัดและการประเมินผล คือ การวัดให้ตรงจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน เลือกใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพและมีความเหมาะสม ประเมินผลด้วยความยุติธรรม ระวังความคลาดเคลื่อนหรือความผิดพลาดของการวัดผล ประเมินผลการวัดให้ถูกต้องสมเหตุสมผล และใช้ผลของการวัดให้คุ้มค่า

ในกระบวนการของการวัดและการประเมินผลทางการศึกษา กิจกรรมระหว่างการวัดและการประเมินผลต้องเกิดขึ้นก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน การเลือกวิธีการประเมินต้องสอดคล้องกับภาระงานโดยมีเป้าหมายของการประเมินอยู่ที่เกณฑ์การผ่านช่วงชั้น

4. เครื่องมือ

เครื่องมือในการวัดและการประเมินผลเป็นสิ่งที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้ประเมินผู้เรียน ซึ่งมีหลายชนิด แต่ละชนิดใช้ประโยชน์แตกต่างกันไปซึ่งต้องทำการวิเคราะห์สิ่งที่ต้องการวัดนั้นว่าเหมาะสมกับเครื่องมือแบบใด เพราะนอกจากจะทำให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพแล้ว ยังทำให้ได้ผลการประเมินที่ถูกต้องและเที่ยงตรงอีกด้วย

เครื่องมือในการวัดและการประเมินผลมีหลายรูปแบบ ต้องพิจารณาเลือกนำมาใช้ให้สอดคล้องเหมาะสมกับการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อจะได้เห็นสภาพที่แท้จริงของผู้เรียน และเลือกวิธีการวัดให้เหมาะสม โดยมีการวัดพฤติกรรม 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย

5. วิธีการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือวัดผลและการประเมินผลมีวิธีการหรือขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือในแต่ละด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว คือ วิธีการสร้างเครื่องมือด้านพุทธิพิสัยซึ่งเป็นกระบวนการทางสมอง เป็นความสามารถในการคิด เครื่องมือจะเป็นลักษณะความรู้ความจำ วิธีการสร้างเครื่องมือด้านจิตพิสัยเป็นการวัดความรู้สึก เครื่องมือจะมีลักษณะที่เป็นระบบมีความละเอียดอ่อน วิธีการสร้างเครื่องมือด้านทักษะพิสัยที่แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือการลงมือกระทำจนแล้วเสร็จเรียกว่ากระบวนการ และส่วนที่เป็นผลงานชิ้นงาน เรียกว่าผลผลิต

นอกจากนี้วิธีการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลตามแผนการเรียนรู้จะต้องจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นการประเมินตามสภาพจริงโดยการกำหนดวิธีการที่ประกอบด้วยเป้าหมายของแผนการเรียนรู้ ความรู้และทักษะพื้นฐานของผู้เรียน แหล่งการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ จึงนำไปกำหนดขั้นตอนและวิธีการของการวัดและการประเมินผล และต้องคำนึงเสมอว่า คุณลักษณะของเครื่องมือที่แตกต่างกันออกไปต้องใช้วิธีการสร้างเครื่องมือที่แตกต่างไปตามรูปแบบและวัตถุประสงค์ของการใช้เครื่องมือ นั้น ๆ

6. การหาคุณภาพเครื่องมือ

การที่จะทราบว่าเครื่องมือชนิดใดมีมาตรฐานเชื่อถือได้และควรนำไปใช้ในการทดสอบ จึงต้องมีการหาคุณภาพเครื่องมือ เครื่องมือที่มีคุณภาพจะต้องมีลักษณะที่สำคัญคือมีความเที่ยงตรง (Validity) มีความเชื่อมั่น (Reliability) มีความยุติธรรม (Fair) ความลึกของคำถาม (Searching) ความง่าย

(Exemplary) ความจำเพาะเจาะจง (Definition) ความเป็นปรนัย (Objective) มีประสิทธิภาพ (Efficiency) อำนาจจำแนก (Discrimination) และความยาก (Difficulty) นอกจากนี้เครื่องมือที่มีคุณภาพที่ดีควรวัดนักเรียนได้ทั้ง 3 ด้าน และในการวัดหลาย ๆ ครั้ง จะได้ผลเหมือนกัน

7. สภาพของการวัดและการประเมินผลการศึกษา

จากสภาพของการวัดและการประเมินผลการศึกษาในปัจจุบัน การวัดและการประเมินผลการศึกษาเป็นภารกิจที่สำคัญของการจัดการศึกษา ปัญหาเกิดขึ้นจากครูไม่มีความรู้ชัดเจน ทั้งในด้านการกำหนดวิธีการว่าควรใช้เครื่องมือชนิดใดประเมินเรื่องอะไร อย่างไร ครูไม่เข้าใจในหลักการวัดผล ไม่มีความรู้ในวิธีการสร้างเครื่องมือจึงปฏิบัติไม่ถูกต้องตามวิธีและไม่มีเวลาเพียงพอในการสร้างเครื่องมือที่ดี ครูมีภาระงานนอกเหนือจากงานสอน วัสดุอุปกรณ์มีไม่เพียงพอ งบประมาณมีจำกัด ผู้บริหารไม่ให้ความสนใจในขั้นตอนต่าง ๆ ของการวัดและการประเมินผล นอกจากนี้ในส่วน of นักเรียนขาดความพร้อมในเรื่องที่จะเรียน นักเรียนไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดการวัดและการประเมินผล ผู้ปกครองไม่มีความรู้และไม่ให้ความสนใจที่จะให้ความร่วมมือในกระบวนการวัดและการประเมินผล ด้วยเหตุนี้การวัดและการประเมินผลที่จะให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 จึงจะต้องมีการดำเนินการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสนใจ มีความรู้ความเข้าใจและเห็นความสำคัญให้มากยิ่งขึ้นต่อไป.

ข้อเสนอแนะเพื่อปฏิบัติ

ควรตั้งงบประมาณ ในการพัฒนาการวัดและประเมินผลการศึกษาให้พอเพียง ควรกำหนดให้มีการอบรม ประชุม สัมมนา แก่ครูผู้สอน ให้เข้าใจถึงกระบวนการและวิธีการในการวัดและประเมินผล การศึกษา นอกจากนี้ต้องให้ผู้เรียนได้มีส่วนกำหนดวิธีการประเมิน การตั้งเกณฑ์การประเมิน

ข้อเสนอแนะเพื่อการค้นคว้า

ควรมีการวิจัยและศึกษาถึงสภาพปัญหาของการวัดและประเมินผลการศึกษาต่อไปว่ามีปัญหาทางด้านใดบ้าง เช่น ปัญหาที่เกิดจากครูผู้สอน นักเรียน หรือผู้บริหาร ที่ยังไม่เข้าใจถึงกระบวนการวัดและประเมินผล แล้วนำมาวิเคราะห์และหาวิธีแก้ไขปัญหา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียน การสอน และสามารถนำไปใช้ปรับปรุงการดำเนินการของผู้ที่เกี่ยวข้องได้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2544). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2545 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กรมวิชาการ. (2536). คู่มือการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2540). การประเมินผลจากสภาพจริง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2545). แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา. (2544). แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนตามแนวทางปฏิรูป การศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา.
- กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). การวัด และประเมินผลในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กังวล เทียนกัณฑ์เทศน์. (2540). การวัด การวิเคราะห์ การประเมินทางการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2542). แนวทางการประเมินตามสภาพที่ แท้จริง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2544). การวัดและประเมินผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2544). การพัฒนาและประเมินผลผู้เรียนด้านคุณธรรมจริยธรรม กรณีศึกษาจาก การปฏิบัติจริง. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งพับลิชชิ่ง.
- _____. (2544). สรุปแนวคิดในการดำเนินงานนโยบายการประเมินผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งพับลิชชิ่ง.
- จรรยาพร แก้วสุจริต. (2541). การพัฒนาแบบวัดลักษณะการคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4-6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิต วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.

จิตติมาภรณ์ สีหะวงษ์. (2542). แพ้ผสมงานโรงเรียน : การวิจัยกรณีโรงเรียนไมทอุดมศึกษา.

วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.

จิราภรณ์ ศิริทวี. (2544). รายงานการวิจัยการประเมินผู้เรียน : ประสพการณ์จากการปฏิบัติ.

กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.

จวีลักษณ์ บุญยะกาญจน. (2532). การจัดและการบริหารงานห้องสมุด. มหาสารคาม : ภาควิชา

บรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

ชูศรี ต้นพงศ์. (2546). ประเมินพัฒนาการ : มิติใหม่แห่งการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน. กรุงเทพฯ :

มูลนิธิสคส-สฤษดิ์วงศ์.

เชษฐา ชาบง. (2544, กุมภาพันธ์). "รูปรีด : อีกคำตอบสำหรับการวัดและประเมินผลเพื่อ

พัฒนาการเรียนรู้ตามสภาพที่แท้จริง," วารสารวิชาการ. 4(2) : 42-45.

ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม. (2544). การวิเคราะห์ห่อภิมาณคุณภาพของแบบสอบหลายตัวเลือกที่มี

รูปแบบของแบบสอบ บริบทของ แบบสอบและวิธีการตรวจให้คะแนนต่างกัน. วิทยานิพนธ์

ค.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.

ณัฐพร ศรีบุรณ์. (2543). การสร้างแบบทดสอบอัตนัยเพื่อวินิจฉัยการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์

เรื่องเศษส่วน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวัดและประเมินผล

การศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อัดสำเนา.

ดำรง สีนะวีระชาติ. (2543). ชุดฝึกอบรม : การวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือวัดผล. กรุงเทพฯ :

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4.

_____. (2546). ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลัก

สูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ภูเก็ต : กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา สำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาภูเก็ต.

_____. (2546). ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในชั้นเรียน.

ภูเก็ต : กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภูเก็ต.

ตุ้ จงรักษ์. (2543). กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา : ศึกษา

กรณีโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดหนองคาย.

วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อัดสำเนา.

เตือนใจ เกตุษา. (2542). การประเมินผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ทวี มุขธระโกษา และชลัช ลีชะวณิช. (2519). *บรรณารักษศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สยามพัฒนาการพิมพ์.
- เทิดศักดิ์ สุพันธุ์. (2544). *การพัฒนาแบบประเมินเชาว์อารมณ์ โดยใช้กิจกรรมเกมสำหรับนักเรียนระดับปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อัดสำเนา.
- ธนารักษ์ ปั่นเทียน. (2540, มกราคม). "การวัดประเมินผลสำหรับการเรียนการสอนในแนวใหม่," *ครูเชียงราย*. 33(175) : 27-29.
- ธนารักษ์ ปั่นเทียน. (2540, กรกฎาคม). "การประเมินผลจากสภาพจริง," *ครูเชียงราย*. 34(181) : 4-8.
- ธาดาศักดิ์ วชิรปริชาพงษ์. (2540). *การเลือกและจัดทรัพยากรห้องสมุด*. กรุงเทพฯ : โสภณการพิมพ์.
- นพเก้า ณ พัทลุง. (2546, กรกฎาคม). "การประเมินผลตามสภาพจริงตามมาตรฐานการศึกษา," *วารสารการศึกษา*. 26(10) : 7-10.
- นพรัตน์ ก.ศรีสุวรรณ. (2541). *การเปรียบเทียบคุณภาพของแบบทดสอบวัดความถนัดด้านการรับรู้แบบภาพเหมือนและแบบหา ภาพต่างที่มีการวางภาพเหมือนและต่างจากตัวคำถาม*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. อัดสำเนา.
- นภา หลิมรัตน์. (2544, กันยายน-ธันวาคม). "การวัดผลและประเมินผล," *วารสารส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอน*. 10(3) : 13-19.
- นลิน ศรีฐานนท์. (2541). *การวิเคราะห์สาเหตุของความต้องการจำเป็นด้านการวัดและประเมินผล การเรียนระดับประถม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ด้วยเทคนิควิเคราะห์แบบฟอลท์ทรี*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การวัดผลประเมินผลการศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. อัดสำเนา.
- นันทกาญจน์ ชินประห์รัฐ. (2544). *การพัฒนาเทคนิคและเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลในการวัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในกิจกรรมโครงงานของนักเรียนระดับประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- นาคยา ปิณฑนานนท์. (2542). *การศึกษาตามมาตรฐาน : แนวคิดสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นิคม กิรติวรานุการ. (2542). การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการตรวจสอบการทำหน้าที่ต่างกันของข้อสอบระหว่างวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบจำกัด แมนเทิล-แฮนส์เซลและการตอบสนองข้อสอบ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2544). รายงานการวิจัย การประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : แนวคิดและวิธีการ. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินตติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2545, มกราคม). "การวัดผลและประเมินผลสำหรับครูมืออาชีพ," วารสารวิชาการ. 5(1) : 72-76.
- ประกอบ กรณีกิจ. (2544). ผลของโอกาสในการเลือกสร้างผลงานในแฟ้มสะสมผลงานอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีต่อความสนใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโปรแกรมประยุกต์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- ประสงค์ สกุลขันธ์. (2544). ความเข้าใจสภาพการปฏิบัติและเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จ.กาฬสินธุ์. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. อัดสำเนา.
- ปราณี มีกุล. (2545, พฤษภาคม-มิถุนายน). "การวัดผลและประเมินผลสมรรถภาพของผู้เรียนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี," วารสารการศึกษาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี. 30(118) : 52-55.
- ปิยนุช รัตนวรรณ. (2544). การประเมินการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดย ใช้รูปแบบการสอนตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้นิยม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปิยรัตน์ โพธิ์สอน. (2542). การพัฒนาความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเด็กอนุบาลโดยใช้การประเมินผลแบบพอร์ทโฟลิโอ. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- ปิยาพร ขาวสะอาด. (2541). การพัฒนากระบวนการสอบความก้าวหน้าวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้คอมพิวเตอร์ที่ให้ผลวินิจฉัยย้อนกลับ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- พงษ์พิชิต พรหมสิทธิ์. (2544). การดำเนินการสอนแบบทดสอบเทเลอร์ ตามยุทธวิธีของเบย์ ในวิชาคณิตศาสตร์ ค 014 โดยเว็บเพจ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อัดสำเนา.

- พรชัย หนูแก้ว. (2543, เมษายน). "การประเมินผลจากคะแนนสอบ," *วารสารวิชาการ*. 3(4) : 61-66.
- พรรณพร เรืองศรี. (2544). การพัฒนาแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดลำนเา.
- พรรณวลัย ศิริวงศ์วัฒนา. (2542). ผลการใช้แฟ้มสะสมงานนักเรียนที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจิตกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดลำนเา.
- พร้อมพรรณ อุดมสิน. (2544). การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนคณิตศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชร ชันอาสาละ. (2544). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดลำนเา.
- พันธุ์ชัย วิหคโต. (2545, ธันวาคม). "การวิจัยติดตามและประเมินผลการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนนาร่อง," *วารสารวิชาการ*. 5(12) : 12-15.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2544). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร.
- _____. (2545). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : แฮาส์ออฟ เคอร์มีส์.
- พิมพ์ตา วนะสุน. (2544). การพัฒนาฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดผลทางการศึกษาบนอินเตอร์เน็ต. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อุดลำนเา.
- พิมพ์ สุวรรณฤทธิ์. (2542). การสร้างเครื่องมือวัดผลการเรียน. กาญจนบุรี : ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.
- เพลินพิศ ธรรมรัตน์. (2542). การประเมินผลการเรียน. สกลนคร : โปรแกรมวิชาการวัดผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสกลนคร.
- เพิ่มวุฒ บุปผามาตะนัง. (2543, สิงหาคม-กันยายน). "แนวทางการประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง," *วารสารข้าราชการครู*. 20(6) : 39-38.
- ไพศาล สุวรรณน้อย. (2541, กันยายน-ธันวาคม). "การวัดและประเมินผลเชิงคุณภาพ : จากแบบทดสอบสู่แฟ้มสะสมงาน," *วารสารส่งเสริมประสิทธิภาพ*. 7(3) : 8-14.

- ฟาฏินา วงศ์เลขา. (2546, กันยายน). "การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ," *วารสารการศึกษา*. 26(12) : 9-14.
- ภัทรา นิคมานนท์. (2543). *การประเมินผลการเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : อักษราพิพัฒน์.
- ภัทราวดี มากมี. (2543). *วิเคราะห์สภาพและกระบวนการของการใช้แฟ้มสะสมงานเพื่อประเมินนักเรียน*. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดลำนนา.
- ภานุวัฒน์ จิระกรานนท์. (2542, กันยายน). "การประเมินผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยด้วยแฟ้มสะสมงาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3," *วารสารการศึกษาเอกชน*. 9(89) : 16-21.
- มนูญเกียรติ เพชรโต. (2541). *การพัฒนาแบบวัดความรู้คอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐาน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อุดลำนนา.
- มานิต สิทธิศร. (2541). *แนวทางการนิเทศ การประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน*. มหาสารคาม : สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพยัคฆภูมิสัย สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม.
- แม่นมมาส ขวลิต. (2541). *คู่มือบรรณารักษ์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.
- ยุพา เวียงกมล. (2541). *ผลการประเมินตนเองโดยใช้แฟ้มสะสมงานที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ*. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดลำนนา.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2540). *การวัดผลและการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รักชนก ตระกูลพิมพ์ศิริ. (2543). *การพัฒนาแฟ้มสะสมงานในการประเมินผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อุดลำนนา.
- รัตนา ธนธนานนท์. (2542). *การพัฒนาการใช้อิเล็กทรอนิกส์พอร์ทไฟล์โอในศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กอนุบาล*. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดลำนนา.
- ราตรี นันทสุคนธ์. (2541). *เอกสารประกอบคำสอนวิชาการประเมินผลการเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. สุราษฎร์ธานี : ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

รุจิรา ขาวสะอาด. (2543). ผลของการให้น้ำหนักตามระดับความไม่มั่นใจที่มีต่อค่าความเที่ยง และค่าความตรงของแบบสอบประเภทเลือกตอบที่มีรูปแบบการเขียนตัวเลือกต่างกัน.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2541). เทคนิคการสร้างและสอบข้อสอบความถนัดทางการเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.

_____. (2543). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

วัจนา พิพัฒน์ทศพล. (2546, ธันวาคม). "การประเมินผลทางภาษา," วารสารการศึกษา. 27(3) : 35-36.

วันดี ไต่ดำ. (2544). การพัฒนาแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.

วารุณี เลียววิวัฒน์ชัย. (2543). การพัฒนาแฟ้มสะสมงานในการประเมินผลทักษะการเขียนวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อัดสำเนา.

วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2542). การประเมินผลการเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 4. สกลนคร : โปรแกรมวิชาการวัดผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสกลนคร.

วิจิตรา การกลาง. (2545, พฤศจิกายน). "การติดตามประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่าน," วารสารวิชาการ. 5(11) : 27-29.

วินัย ธรรมศิลป์. (2542). เทคนิคการวัดผลทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

วิรัช วรรณรัตน์. (2543, มกราคม-เมษายน). "การใช้ค่า GPA ในการสอบคัดเลือก," วารสารการวัดผลการศึกษา. 21(63) : 8-15.

วิรัช วรรณรัตน์. (2543, กันยายน-ธันวาคม). "หลักการเขียนข้อสอบ," วารสารการวัดผลการศึกษา. 22(65) : 41-52.

วิราพร พงศ์อาจารย์. (2542). การประเมินผลการเรียน. พิษณุโลก : สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.

ศลิษา สัตถาผล. (2542). การเปรียบเทียบแบบทดสอบสองขั้นตอน และแบบทดสอบสามขั้นตอน ที่ดำเนินการสอน โดยใช้คอมพิวเตอร์ในวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.

วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อัดสำเนา.

- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2543). รายงานการวิจัยเรื่อง การประเมินการเรียนรู้ : ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินต์ติ้งพับลิชชิ่ง.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2545). ทฤษฎีการประเมิน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภลักษณ์ สร้างนานอก. (2544). การพัฒนาแบบประเมินเชาว์อารมณ์โดยใช้กิจกรรมที่ไม่ใช่เชิงวิชาการสำหรับวัยรุ่นตอนต้น. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อัดสำเนา.
- ส. วาสนา ประวาลพฤกษ์. (2544) หลักการและเทคนิคการประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- สงคราม เขาวนิตศิลป์. (2543, กรกฎาคม-ธันวาคม). "การประเมินผลกระบวนการนวิชาการศึกษาทั่วไป คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2541-2542," มนุษยศาสตร์สาร. 1(2) : 65-73.
- สมนึก นนธิจันทร์. (2540). การเรียนการสอนและการประเมินผลจากสภาพจริงโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานดีเด่น. สุรินทร์ : สำนักงานประกันศึกษาอำเภอปราสาท.
- สมนึก นนธิจันทร์. (2542). การเรียนการสอน การวัดและประเมินผลจากสภาพจริงของผู้เรียน โดยใช้ Portfolio. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2541). การวัดผลการศึกษา. กาฬสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.
- สมบุญ ดันยะ. (2545). การประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- สมยศ แม่นแย้ม. (2540, กรกฎาคม). "การวัดและการประเมินผลการศึกษา," ครูเชียงราย. 34(181) : 9-12
- สมหมาย โมฆรัตน์. (2542). การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2541 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม. ปรินญานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. อัดสำเนา.
- สวัสดิ์ ตีชีน. (2540). การใช้ Portfolio เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดผลฯ (คู่มือครูการศึกษานอกโรงเรียน). กรุงเทพฯ : โสภณการพิมพ์.
- สวัสดิ์ ตีชีน. (2540). การจัดทำแฟ้มสะสมประสบการณ์และการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : โสภณการพิมพ์.

- สารานุกรมศึกษาศาสตร์. (2545). การวัดและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : ก๊อปปี้ แอนด์
พริ้นท์.
- ลำลี ทองธิว. (2541). การพัฒนากระบวนการสอนอ่านโดยใช้พอร์ทโฟลิโอการสอนอ่านเพื่อ
พัฒนาคุณิภาวะทางการอ่านของนักเรียนประถมศึกษาและส่งเสริมพัฒนาทางวิชาชีพครู
ของนิสิตปริญญาโท สาขาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- สิทธิา หวังเกียรติกุล. (2540, ตุลาคม). "การประเมินพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษากับ
การใช้ Portfolio," ครูเชียงราย. 34(184) : 3-7.
- สุกัญญา ชาญพนา. (2545). การพัฒนาแบบวัดการคิดวิจารณ์ตามแนวคิดของเดอโบใน
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
อัดสำเนา.
- สุดา เรืองปราชญ์. (2541). การเปรียบเทียบคุณภาพของแบบสอบผลสัมฤทธิ์การสะกดคำที่มี
รูปแบบการเขียนตามคำบอก ต่างกัน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- สุทิส นามเหลา. (2544). การนำเสนอกระบวนการประเมินโครงงานของนักเรียนระดับประถม
ศึกษา. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- สุนิดา กิตติศรีธนานันท์. (2541). การสร้างแบบสอบวัดความสามารถเลื่อนไหลสำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา).
ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อัดสำเนา.
- สุพักตร์ พิบูลย์. (2544). การประเมินตามสภาพจริง. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุมาลี จันทร์ชลอ. (2542). การวัดและประเมินผล. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- สุรเดช เวียงสิมา. (2546, กันยายน – ตุลาคม). "4 ยุทธศาสตร์ กับ 9 มาตรการ เพื่อพัฒนา
คุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทยและการใช้ภาษาไทย. วารสารข่าวครูร้อยเอ็ด.
16(122) : 11-13.
- สุรพงษ์ พูนทอง. (2541). การศึกษาคุณภาพของแบบทดสอบวิชาคณิตศาสตร์ ที่คัดเลือกข้อสอบ
ตามโค้งสารสนเทศของแบบทดสอบ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผลการ
ศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อัดสำเนา.

- สุรพันธ์ พันธุ์มณี. (2541). การสร้างแบบทดสอบวินิจัยวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ฟังก์ชันลอการิธึม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อุดลำนเา.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2543, มกราคม-เมษายน). "การวิจัยและพัฒนากระบวนการประเมินผลภายในของสถานศึกษา," วารสารวิธีวิทยาการวิจัย. 13(1) : 48-79.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2546). การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสนอ ภิมจิตร์พอง. (2542). การประเมินผลภาคปฏิบัติ. อุบลราชธานี : คณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. (2542-2543, พฤศจิกายน-มีนาคม). "จากรามเกียรติ์ สู่อารประเมินตอนที่ 2," วารสารศึกษาศาสตร์. 12(2) : 24-36.
- เสาวนีย์ วงศ์ประทุม. (2543). การสร้างแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถม ศึกษาปีที่ 5-6. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อุดลำนเา.
- อเนก ศิลปนิลมาลย์. (2545, ตุลาคม-ธันวาคม). "การรู้จักผู้เรียนอย่างแท้จริงจากการประเมินโดยผู้เรียน สู่อารประเมินที่โปร่งใส," วิทยารย. 101(3) : 23-26.
- อภิชัย พันธเสน. (2544, มกราคม-เมษายน). "วิธีวิทยาการวิจัยในโครงการประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ในระยะ 2 ปีแรก (2540-2541)," วารสารวิธีวิทยาการวิจัย. 14(1) : 64-73.
- อมรรัตน์ พันธุ์งาม. (2543). การพัฒนาระบวนการประเมินเพิ่มผลงานและการใช้ประโยชน์จากผลการประเมินเพิ่มผลงาน : การประยุกต์ใช้การประเมินอภิมาน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดลำนเา.
- อมรา จิตต์กุล. (2544). การนำเพิ่มพัฒนางาน (Portfolio) ไปใช้ประโยชน์ในด้านการปฏิรูปการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน เขตดุสิต สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์สาขาบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. อุดลำนเา.
- อรุณ อยู่มิม. (2546, มกราคม). "การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในชั้นเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544" วารสารวิชาการ. 6(1) : 9-19.

- อวยพร เรืองตระกูล. (2544). *การพัฒนาและวิเคราะห์คุณภาพของวิธีการวัดคะแนนพัฒนาการตามทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิมและทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ*. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดลำนเา.
- อารี มากมณี. (2541). *การพัฒนาแบบสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดลำนเา.
- อารีย์ วชิรวรการ. (2542). *การวัดและการประเมินผลการเรียน*. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- อำนวย เลิศยัณดี. (2542). *การประเมินผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศิลปสนองการพิมพ์.
- อุทุมพร จามรมาน. (2540). *การตีค่าความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนเพื่อการปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พันธ์พิบลขิง.
- อุมาวดี มะคำไ้. (2541). *การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์ ศค.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. อุดลำนเา.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล. (2546). *กระบวนการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ : บัค พอยท์.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล. (2546). *การออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินผลตามสภาพจริง*. กรุงเทพฯ : บัค พอยท์.
- Airasian, Peter W. (c1999). *Assessment in the classroom : a concise approach*. 2nd ed. McGraw-Hill.
- Alper, Sandra. (c2000). *Alternate assessment of students with disabilities in inclusive settings*. Pearson Allyn & Bacon.
- Greder, Margaret E. (c2003). *Assessment in the literacy classroom*. Pearson Allyn & Bacon.
- Masters, Geofferey N. (c1999). *Advances in measurement in educational research and assessment*. Elsevier Science.
- Spinelli, Cathleen G. (c2001). *Classroom assessment for students with special needs in inclusive setting*. Prentice Hall.

ดรรชนี

ดรรชนีผู้แต่ง

หนังสือ

ดรรชนีชื่อผู้แต่ง (ลำดับที่)	บรรณนิทัศน์ลำดับเลขหน้า
กรมวิชาการ (01, 42)	53, 78
กรมสามัญศึกษา (30, 31)	71, 72
กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ	72
กระทรวงศึกษาธิการ (32)	
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน (10)	59
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน (33, 34, 35)	73, 74
จิราภรณ์ ศิริทวี (36)	74
ชูศรี ตันพงศ์. (46)	81
คำรัส สีหะวีรชาติ (25, 47, 48)	68, 82, 83
เดือนใจ เกตุษา (11)	59
นาคยา ปิณฑนานนท์ (12)	60
บุญเขต ภิญโญนันตพงษ์ (37)	75
พร้อมพรรณ อุดมสิน (38)	76
พิชิต ฤทธิ์จัญญ (43)	79
พิมพ์ สุวรรณฤทธิ์ (13)	61
เพลินพิศ ธรรมรัตน์ (14)	62
ภัทรา นิคมานนท์ (26)	69
มานิต สีทศิธร (06)	56
เยาวดี วิบูลย์ศรี (02)	54
ราตรี นันทสุคนธ์ (07)	57
ล้วน สายยศ (08, 27)	58, 69
วาโร เพ็งสวัสดิ์ (15)	62
วินัย ธรรมศิลป์ (16)	63
วิราพร พงศ์อาจารย์ (17)	64
ศิริชัย กาญจนวาสี (28, 44)	70, 80
ส. วาสนา ประवालพฤษ (39)	76

สมนึก นนธิจันทร์ (03,18)	54,64
สมนึก ภัททิยธนี (09)	58
สมบูรณ์ ตันยะ (45)	80
สวัสดิ์ ดีชื่น (04,05)	55, 56
สุพักตร์ พิบูลย์ (40)	77
สุมาลี จันทร์ชลอ (19)	65
สุวิมล ว่องวาณิช (49)	83
เสนอ ภิรมจิตรฟอง (20)	65
อารีย์ วชิรวราการ (21)	66
อำนวย เลิศขยันดี (22)	67
เอกรินทร์ สีมหาศาล (50,51)	84,85
Airasian, Peter W. (23)	67
Alper, Sandra. (29)	71
Greder, Margaret E. (52)	86
Masters, Geofferey N. (24)	68
Spinelli, Cathleen G. (41)	78

วารสาร

ดรชนิษฐ์ผู้แต่ง (ลำดับที่)

บรรณนิทัศน์ลำดับเลขหน้า

เชษฐา ชาบาง (14)	94
ธนารักษ์ ปั่นเทียน (01,02)	87
นพเก้า ณ พัทลุง (22)	99
นภา หลิมรัตน์ (15)	95
บุญเลี้ยง ทุมทอง (17)	96
ปราณี มีกุล (18)	97
พรชัย หนูแก้ว (07)	90
พันธณีย์ วิหคโต (19)	98
เพ็ญรุธ บุบผามาตะนัง (08)	91
ไพศาล สุวรรณน้อย (05)	89
ฟาฏีนา วงศ์เลขา (23)	100
ภาณุวัฒน์ จิระกรานนท์ (06)	89
วัจนา พิพัฒน์ทศพล (24)	101
วิจิตรา การกลาง (20)	98
วิรัช วรรณรัตน์ (09, 10)	91, 91
สงคราม เขาวนศิลป์ (11)	93
สมยศ แม่นแย้ม (03)	88
สิทธา หวังเกียรติกุล (04)	88
สุรเดช เวียงสิมา (25)	101
สุวิมล ว่องวานิช (12)	93
เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (13)	94
อเนก ศิลปนิลมาลย์ (21)	99
อภิชัย พันธเสน (16)	96
อรนุช อยู่ทิม (26)	102

งานวิจัย

ดรชนิษฐ์ผู้แต่ง (ลำดับที่)

บรรณนิทัศน์ลำดับเลขหน้า

จรรยาพร แก้วสุจริต (01)	103
จิตติมาภรณ์ สีหะวงษ์ (13)	110
ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม (27)	117
ณัฐพร ศรีบูรณ์ (19)	113
ตุ้ จงรักษ์ (20)	113
เทิดศักดิ์ สุพันธุ์ (28)	118
นพรัตน์ ก.ศรีสุวรรณ (02)	104
นันทกาญจน์ ชินประหัฐ (29)	118
นิคม กิรติวางกูร (14)	110
ประกอบ กรณีกิจ (30)	119
ปิยนุช รัตนวรรณ (31)	119
ปิยรัตน์ โพธิ์สอน (15)	111
ปิยาพร ขาวสะอาด (03)	104
พงษ์พิชิต พรมสิทธิ์ (32)	120
พรณพร เรืองศรี (33)	120
พรณวลัย ศิริวงศ์วัฒนา (16)	111
พัชรี ชันอาสาละวะ (34)	121
พิมพ์ตา วนะลุน (35)	121
ภัทราวดี มากมี (21)	114
มนูเวทย์ เพชรโต (04)	105
ยุพา เวียงกมล (05)	105
รักชนก ตระกูลพิมพ์รัมย์ (22)	114
รัตนา ธนธนานนท์ (17)	111
รุจิรา ขาวสะอาด (23)	115
วันดี โต๊ะดำ (36)	122
วารุณี เลี้ยววิวัฒน์ชัย (24)	115
ศลิษา สัตถาผล (18)	112
ศุภลักษณ์ สร้างนานอก (37)	122

ลำลี ทองธิว (06)	106
สุกัญญา ชาญพนา (41)	124
สุดา เรื่องปราชญ์ (07)	106
สุทิตา นามเหลา (38)	123
สุนิดา กิตติศรีธนานันท์ (08)	107
สุรพงษ์ พูนทอง (09)	107
สุรพันธ์ พันธุ์มณี (10)	108
เสาวนีย์ วงศ์ประทุม (25)	116
อมรรัตน์ พันธุ์งาม (26)	118
อมรา จิตต์กุศล (39)	123
อวยพร เรื่องตระกูล (40)	124
อารี มากมณี (11)	109
อุมาวดี มะคำไก่ (12)	109

ดรรชนีชื่อเรื่อง

หนังสือ

ดรรชนีชื่อเรื่อง (ลำดับที่)	บรรณนิทัศน์ลำดับเลขหน้า
กระบวนการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (51)	85
การจัดทำแฟ้มสะสมประสบการณ์และการเรียนรู้ (05)	56
การใช้ Portfolio เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดผลฯ (คู่มือครูการศึกษานอกโรงเรียน) (04)	55
การประเมินตามสภาพจริง (40)	77
การประเมินทางการศึกษา (45)	80
การประเมินผลการเรียน (14,15,17,16)	62, 63, 64
การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่ (49)	83
การประเมินผลการศึกษา (11,22)	59, 67
การประเมินผลจากสภาพจริง (01)	53
การประเมินผลภาคปฏิบัติ (20)	65
การพัฒนาและประเมินผลผู้เรียนด้านคุณธรรมจริยธรรม กรณีศึกษา จากการปฏิบัติจริง (35)	74
การเรียนการสอน การวัดและประเมินผลจากสภาพจริงของผู้เรียน โดยใช้ Portfolio (18)	64
การเรียนการสอนและการประเมินผลจากสภาพจริงโดย ใช้แฟ้มสะสมผลงานดีเด่น (03)	54
การวัดผลการศึกษา (09)	58
การวัดผลและการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ (02)	54
การวัดและการประเมินผลการเรียน (21)	66
การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ (38)	76
การวัดและประเมินผล (19)	65
การวัดและประเมินผลในชั้นเรียน (32)	72
การวัดและประเมินผู้เรียนด้านคุณธรรมจริยธรรม (33)	73
การศึกษาตามมาตรฐาน : แนวคิดสู่การปฏิบัติ (12)	60
การสร้างเครื่องมือวัดผลการเรียน (13)	63

การออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินผลตามสภาพจริง (50)	84
ชุดฝึกอบรม : การวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือวัดผล (25)	68
ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน (47)	82
ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในชั้นเรียน (48)	83
ทฤษฎีการประเมิน (44)	80
เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้ (27)	69
เทคนิคการวัดผลทางการศึกษา (16)	63
เทคนิคการสร้างและสอบข้อสอบความถนัดทางการเรียน (08)	58
แนวทางการนิเทศ การประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน (06)	56
แนวทางการประเมินตามสภาพที่แท้จริง (10)	59
แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (42)	78
แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนตามแนวทางปฏิรูป การศึกษา (30)	71
ประเมินพัฒนาการ : มิติใหม่แห่งการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน (46)	81
รายงานการวิจัย การประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : แนวคิดและวิธีการ (37)	75
รายงานการวิจัยการประเมินผู้เรียน : ประสพการณ์จากการปฏิบัติ (36)	74
รายงานการวิจัยเรื่อง การประเมินการเรียนรู้ : ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (28)	70
สรุปแนวคิดในการดำเนินงานนโยบายการประเมินผลการเรียนรู้ (34)	76
หลักการและเทคนิคการประเมินทางการศึกษา (39)	76
หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา (43)	79
เอกสารประกอบคำสอนวิชาการประเมินผลการเรียน (07)	57
Advances in measurement in educational research and assessment (24)	68
Alternate assessment of students with disabilities in inclusive settings (29)	71

Assessment in the classroom : a concise approach (23)	67
Assessment in the literacy classroom (52)	86
Classroom assessment for students with special needs in inclusive setting (41)	78

วารสาร

ดรชนนีชื่อเรื่อง (ลำดับที่)

บรรณนิทัศน์ลำดับเลขหน้า

4 ยุทธศาสตร์ กับ 9 มาตรการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ภาษาไทยและการใช้ภาษาไทย (25)	101
การใช้ค่า GPA ในการสอบคัดเลือก (09)	91
การติดตามประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนากิจกรรม ส่งเสริมการอ่าน (20)	98
การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (23)	100
การประเมินผลกระบวนการวิชาการศึกษาทั่วไป คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2541-2542 (11)	93
การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในชั้นเรียน ตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (26)	102
การประเมินผลจากคะแนนสอบ (07)	90
การประเมินผลจากสภาพจริง (02)	87
การประเมินผลตามสภาพจริงตามมาตรฐานการศึกษา (22)	99
การประเมินผลทางภาษา (24)	101
การประเมินผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยด้วยแฟ้มสะสมงาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (06)	89
การประเมินพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษากับการใช้ Portfolio (04)	88
การรู้จักผู้เรียนอย่างแท้จริงจากการประเมินโดยผู้เรียนสู่การประเมิน ที่โปร่งใส (21)	99
การวัดประเมินผลสำหรับการเรียนการสอนในแนวใหม่ (01)	87
การวัดผลและประเมินผล (15)	95
การวัดผลและประเมินผลสมรรถภาพของผู้เรียนด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (18)	97
การวัดผลและประเมินผลสำหรับครูมืออาชีพ (17)	96
การวัดและการประเมินผลการศึกษา (03)	88
การวัดและประเมินผลเชิงคุณภาพ : จากแบบทดสอบสู่แฟ้มสะสมงาน (05)	89
การวิจัยติดตามและประเมินผลการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตาม แนวหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนนาร่อง (19)	98

การวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผลภายในของสถานศึกษา (12)	93
จากรวมเกียรติ์สู่การประเมิน ตอนที่ 2 (13)	94
แนวทางการประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง (08)	91
รูปรีค : อีกรำตอบสำหรับการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อำตามสภาพที่แท้จริง (14)	94
วิธีวิทยาการวิจัยในโครงการประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 ในระยะปีแรก (2540-2541) (16)	96
หลักการเขียนข้อสอบ (10)	92

งานวิจัย

ดรชชนี้ชื่อเรื่อง(ลำดับที่)	บรรณนิทัศน์ลำดับเลขหน้า
กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา :	113
ศึกษากรณีโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษา จังหวัดหนองคาย (20)	
การดำเนินการสอนแบบทดสอบเทเลอร์ ตามยุทธวิธีของเบย์ ในวิชา คณิตศาสตร์ ค 014 โดยเว็บเพจ (32)	120
การนำแฟ้มพัฒนางาน (Portfolio) ไปใช้ประโยชน์ในด้านการปฏิรูปการ เรียนการสอนของครูในโรงเรียนเขตดุสิต สังกัดกรุงเทพมหานคร (39)	123
การนำเสนอกระบวนการประเมินโครงงานของนักเรียนระดับประถมศึกษา (38)	123
การประเมินการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้รูปแบบการสอนตามทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้นิยม (31)	119
การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (34)	121
การเปรียบเทียบคุณภาพของแบบทดสอบวัดความถนัดด้านการรับรู้แบบหา ภาพเหมือนและแบบหาภาพต่างที่มีการวางภาพเหมือนและต่าง จากตัวคำถาม (02)	104
การเปรียบเทียบคุณภาพของแบบสอบผลสัมฤทธิ์การสะกดคำที่มีรูปแบบ การเขียนตามคำบอกต่างกัน (07)	106
การเปรียบเทียบแบบทดสอบสองขั้นตอน และแบบทดสอบสามขั้นตอนที่ ดำเนินการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ในวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 (18)	112
การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการตรวจสอบการทำหน้าที่ต่างกันของ ข้อสอบระหว่างวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบจำกัด แมนเทิล-แฮนส์เซล และการตอบสนองข้อสอบ(14)	110
การพัฒนากระบวนการประเมินแฟ้มผลงานและการใช้ประโยชน์จาก ผลการประเมินแฟ้มผลงาน : การประยุกต์ใช้การประเมินอภิमान (26)	117
การพัฒนากระบวนการสอบความก้าวหน้าวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้ คอมพิวเตอร์ที่ให้ผลวินิจฉัยย้อนกลับ (03)	104

การพัฒนากระบวนการสอนอ่านโดยใช้พอร์ทโฟลิโอการสอนอ่านเพื่อพัฒนา วุฒิภาวะทางการอ่านของนักเรียนประถมศึกษาและส่งเสริมพัฒนา ทางวิชาชีพครูของนิสิตปริญญาโท สาขาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย(06)	106
การพัฒนาการใช้อิเล็กทรอนิกส์พอร์ทโฟลิโอในศูนย์การเรียนรู้สำหรับ เด็กอนุบาล (17)	111
การพัฒนาความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเด็กอนุบาลโดยใช้การ ประเมินผลแบบพอร์ทโฟลิโอ (15)	111
การพัฒนาฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดผลทาง การศึกษานานอินเตอร์เน็ต (35)	121
การพัฒนาเทคนิคและเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลในการวัดการเรียนรู้ ด้วยตนเองในกิจกรรมโครงงานของนักเรียนระดับประถมศึกษา (29)	118
การพัฒนาแบบประเมินเชาว์อารมณ์ โดยใช้กิจกรรมเกมสำหรับนักเรียน ระดับปฐมวัย (28)	118
การพัฒนาแบบประเมินเชาว์อารมณ์โดยใช้กิจกรรมที่ไม่ใช่เชิงวิชาการสำหรับ วัยรุ่นตอนต้น (37)	122
การพัฒนาแบบวัดการคิดวิจารณ์ตามแนวคิดของเดอโบโน สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (41)	124
การพัฒนาแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย (33)	120
การพัฒนาแบบวัดความรู้คอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐาน ในระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย (04)	105
การพัฒนาแบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ (36)	115
การพัฒนาแบบวัดลักษณะการคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 (01)	103
การพัฒนาแบบสอบถามความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 (11)	109
การพัฒนาแฟ้มสะสมงานในการประเมินผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (22)	114
การพัฒนาแฟ้มสะสมงานในการประเมินผลทักษะการเขียนวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (24)	122

การพัฒนาและวิเคราะห์คุณภาพของวิธีการวัดคะแนนพัฒนาการตามทฤษฎี	124
การทดสอบแบบดั้งเดิมและทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ (40)	
การวิเคราะห์ห่อหุ้มคุณภาพของแบบสอบหลายตัวเลือกที่มีรูปแบบของ	117
แบบสอบบริบทของ แบบสอบและวิธีการตรวจให้คะแนนต่างกัน (27)	
การศึกษาคุณภาพของแบบทดสอบวิชาคณิตศาสตร์ ที่คัดเลือกข้อสอบตาม	107
โครงสร้างเนื้อหาของแบบทดสอบ(09)	
การสร้างแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียน	116
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 (25)	
การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย สำหรับ	109
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (12)	
การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ฟังก์ชันลอการิทึม	108
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดมหาสารคาม (10)	
การสร้างแบบทดสอบอรรถนัยเพื่อวินิจฉัยการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์เรื่อง	113
เศษส่วนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (19)	
การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถเลื่อนไหลสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา	107
ตอนปลาย (08)	
ผลการใช้แฟ้มสะสมงานนักเรียนที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจิตกรรม	111
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (16)	
ผลการประเมินตนเองโดยใช้แฟ้มสะสมงานที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของ	105
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (05)	
ผลของการให้น้ำหนักตามระดับความไม่มั่นใจที่มีต่อค่าความเที่ยงและ	115
ค่าความตรงของแบบสอบประเภทเลือกตอบที่มีรูปแบบการเขียน	
ตัวเลือกต่างกัน (23)	
ผลของโอกาสในการเลือกสร้างผลงานในแฟ้มสะสมผลงานอิเล็กทรอนิกส์	119
ที่มีต่อความสนใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโปรแกรมประยุกต์ของ	
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	
ฝ่ายมัธยมศึกษา (30)	
แฟ้มสะสมงานโรงเรียน : การวิจัยกรณีโรงเรียนไพฑูริยมศึกษา (13)	110
วิเคราะห์สภาพและกระบวนการของการใช้แฟ้มสะสมงานเพื่อประเมิน	114
นักเรียน (21)	

ดรรชนีหัวเรื่อง

หนังสือ

ดรรชนีหัวเรื่อง (ลำดับที่)	บรรณนิทัศน์ลำดับเลขหน้า
กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษา (02, 14, 18, 23, 24, 29, 32, 33, 35, 36, 37, 41, 45, 47, 51, 53)	54,62,64,67,68,73,72,73, 74,75,78,80,82,85,86
การหาคุณภาพเครื่องมือ (02, 07, 08, 15, 16, 17, 25, 26, 27, 43, 44, 47)	54,57,58,62,63,64,68,69,79, 80,82
ความหมายของการวัดและการประเมินผลการศึกษา (02, 03, 07, 09, 11, 13, 15, 17, 18, 19, 20, 22, 43)	54,57,58,59,61,62,64,65, 67,82
ความสำคัญของการวัดและการประเมินผลการศึกษา (02, 03, 18, 19, 22, 30, 39, 42)	54,64,65,67,71,76,78
เครื่องมือ (01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16,17, 18, 21, 24, 25, 26, 27, 29, 35, 38, 40, 41, 43, 44, 45, 48, 52)	53,54,55,56,57,58,59,60,61 62,63,64,66,68,69,73,74,76 77,78,79,80,83,86
วิธีการสร้างเครื่องมือ (01, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 10, 12, 13, 15, 16, 17,18, 20, 21, 37, 38, 40, 43, 45, 48,50)	53,54,55,56,57,58,59,60,61, 62,63,64,65,66,75,77,79,80, 83,84
หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา (12,13,14, 21, 26, 27, 28, 30, 31, 34, 43, 44, 46, 48, 49)	60,61,62,66,69,70,71,72,74 79,80,81,83
สภาพของการวัดและการประเมินผลการศึกษา (28)	70

วารสาร

ดรธรณีหัวเรื่อง (ลำดับที่)

บรรณนิทัศน์ลำดับเลขหน้า

กระบวนการวัดและการประเมินผลการศึกษา (01, 04, 05, 10, 11, 15, 17, 22, 24)	87,88,89,92,93,95,96, 99,101
การหาคุณภาพเครื่องมือ (05, 07, 09, 10, 11, 15, 21)	89,90,91,92,93,95,99
ความหมายของการวัดและการประเมินผลการศึกษา (15)	95
ความสำคัญของการวัดและการประเมินผลการศึกษา (08, 11, 23)	91,93,100
เครื่องมือ (01, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 26)	87,88,89,90,91,92,94,95, 96,97,98,99,102
วิธีการสร้างเครื่องมือ (03, 04, 06, 07, 09, 10, 13, 14, 18, 21, 22, 26)	88,89,90,91,92,94,97,99, 102
หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา (03, 04, 06, 08, 13, 16, 18, 20, 22, 25)	88,89,91,94,96,97,98,99 101
สภาพของการวัดและการประเมินผลการศึกษา (11 12 16 17 19)	93,96,98

งานวิจัย

ดรรชนีหัวเรื่อง (ลำดับที่)

การหาคุณภาพเครื่องมือ (01, 02, 03, 04, 09, 11,
14, 17, 22, 24, 26, 28, 29, 33, 35, 37, 39, 40, 41)

วิธีการสร้างเครื่องมือ (08, 10, 12, 19, 25, 35)

สภาพของการวัดและการประเมินผลการศึกษา
(03, 05, 06, 07, 08, 11, 13, 14, 15, 16, 18, 20,
21, 22, 23, 24, 26, 27, 28, 30, 31, 32, 34, 36,
37, 38, 39, 40, 41)

บรรณนิทัศน์ลำดับเลขหน้า

103,104,105,107,109,110,
111,114,115,117,117,120,
121,122,123,124

107,108,109,113,116,121

104,105,106,107,109,110,
111,112,113,114,115,117,
118,119,120,121,122,123,
124

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ	นางเฟื่องฟ้า เรืองเวช
เกิดวันที่	21 มีนาคม พ.ศ. 2495
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	103/28 หมู่ 2 ตำบลประชาธิปไตย อำเภอรัญบุรี จังหวัดปทุมธานี
ตำแหน่งหน้าที่การทำงานปัจจุบัน	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนพรตพิทยพยัต เขตลาดกระบัง จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2508	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทพากรวิทยาการ ตำบลประชาธิปไตย อำเภอรัญบุรี จังหวัดปทุมธานี
พ.ศ. 2511	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนธัญบุรี
พ.ศ. 2514	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 วิทยาลัยพณิชยการพระนคร
พ.ศ. 2526	ค.บ. (วิชาเอกบริหารการศึกษา) วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาสงครณ
พ.ศ. 2547	กศ.ม. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ